

Spis treści

I Akty ustawodawcze

DECYZJE

- ★ **Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie udzielenia gwarancji UE dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie strat poniesionych w związku z działaniami z zakresu finansowania wspierającymi projekty inwestycyjne poza granicami Unii** 1

II Akty o charakterze nieustawodawczym

ROZPORZĄDZENIA

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 467/2014 z dnia 7 maja 2014 r. ustanawiające standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw 21

DECYZJE

2014/256/UE:

- ★ **Decyzja Komisji z dnia 2 maja 2014 r. ustalająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE produktom z papieru przetworzonego (notyfikowana jako dokument nr C(2014) 2774)⁽¹⁾** 24

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG

III *Inne akty*

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

- ★ Decyzja Urzędu Nadzoru EFTA nr 73/13/COL z dnia 20 lutego 2013 r. zmieniająca po raz osiemdziesiąty dziewięć zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa poprzez dodanie nowego rozdziału w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych 49

I

(Akty ustawodawcze)

DECYZJE

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY NR 466/2014/UE

z dnia 16 kwietnia 2014 r.

w sprawie udzielenia gwarancji UE dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie strat poniesionych w związku z działaniami z zakresu finansowania wspierającymi projekty inwestycyjne poza granicami Unii

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 209 i 212,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Oprócz realizowania swojej podstawowej misji, jaką jest finansowanie inwestycji w Unii Europejskiej — pozostające jego głównym zadaniem i celem — Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) prowadzi działania z zakresu finansowania poza granicami Unii w celu wspierania polityk zewnętrznych Unii. Dzięki temu możliwe jest uzupełnienie środków budżetowych Unii dostępnych dla regionów zewnętrznych zasobami finansowymi EBI, z korzyścią dla państw trzecich, do których skierowane jest wsparcie. Podejmując tego rodzaju działania z zakresu finansowania, EBI pośrednio przyczynia się do realizacji ogólnych zasad i celów polityki Unii, które obejmują ograniczanie ubóstwa poprzez wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu i zrównoważoną gospodarkę, rozwój środowiskowy i społeczny oraz dobrobyt Unii w zmieniających się globalnych warunkach ekonomicznych.
- (2) Art. 209 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w związku z jego art. 208, stanowi, że EBI przyczynia się, na warunkach przewidzianych w jego Statucie, do realizacji środków niezbędnych do wsparcia celów polityki Unii w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju.
- (3) Aby zapewnić wsparcie działań zewnętrznych Unii oraz umożliwić EBI finansowanie inwestycji poza granicami Unii bez uszczerbku dla zdolności kredytowej EBI, większość działań prowadzonych przez EBI poza granicami Unii korzysta z gwarancji budżetowej UE („gwarancja UE”), którą zarządza Komisja. Wzmacnia to dodatkowo wiarygodność kredytową EBI na rynkach finansowych, co ma pierwszorzędne znaczenie.
- (4) Ostatnią gwarancję UE dla działań EBI z zakresu finansowania zatwierdzonych w okresie od dnia 1 lutego 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. ustanowiono decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2011/UE ⁽²⁾. Należy ustanowić gwarancję UE dla działań EBI z zakresu finansowania poza granicami Unii w celu wspierania unijnych polityk na okres obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 14 kwietnia 2014 r.

⁽²⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1080/2011/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie udzielenia gwarancji UE dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie strat poniesionych w związku z pożyczkami i gwarancjami udzielonymi na zabezpieczenie pożyczek na potrzeby projektów poza granicami Unii oraz uchylenia decyzji nr 633/2009/WE (Dz.U. L 280 z 27.10.2011, s. 1).

- (5) Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych („fundusz gwarancyjny”), ustanowiony rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 ⁽¹⁾, stanowi bufor płynności dla budżetu Unii chroniący przed stratami wynikającymi z działań EBI z zakresu finansowania i z pomocy makrofinansowej oraz pożyczek udzielanych przez Euratom poza Unią.
- (6) Należy ustanowić wykaz krajów potencjalnie kwalifikujących się do uzyskania finansowania EBI w ramach gwarancji UE. Należy również ustanowić wykaz krajów faktycznie kwalifikujących się do uzyskania finansowania EBI w ramach gwarancji UE.
- (7) W następstwie niedawnych wydarzeń, które pozwoliły Unii na otwarcie nowego rozdziału w stosunkach z Bhutanem i Mjanmą/Birmą, Bhutan należy dodać do wykazu krajów faktycznie kwalifikujących się do uzyskania finansowania EBI, a Mjanmę/Birmę — do obu wykazów, w celu wsparcia reform politycznych i gospodarczych prowadzonych w obu tych krajach.
- (8) Aby uwzględnić istotne zmiany polityczne, należy — stosownie do potrzeb — dokonać przeglądu wykazu krajów faktycznie kwalifikujących się jako beneficjenci działań EBI z zakresu finansowania w ramach gwarancji UE oraz przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do zmian w załączniku III. Zmiany wprowadzane przez Komisję w załączniku III powinny opierać się na całościowej ocenie obejmującej aspekty gospodarcze, społeczne, środowiskowe i polityczne, a zwłaszcza aspekty dotyczące demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności. Szczególnie ważne jest, aby w czasie własnych prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, również na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie wszystkich stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (9) Aby uwzględnić potencjalne zmiany rzeczywistego zapotrzebowania funduszu gwarancyjnego na finansowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 480/2009, maksymalny pułap gwarancji UE należy ustanowić w podziale na stały pułap o maksymalnej wysokości 27 000 000 000 EUR i na fakultatywną dodatkową kwotę w wysokości 3 000 000 000 EUR. Zasilanie Funduszu Gwarancyjnego w budżecie ogólnym Unii (linia budżetowa 01 03 06) odbywa się w trybie *ex post* na podstawie wyników zaległych zewnętrznych akcji kredytowych objętych gwarancją pod koniec roku *n-2*. Mając na uwadze wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1638/2006 określające przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa, środki powracające pochodzące ze śródziemnomorskiego kapitału podwyższonego ryzyka, a także inwestycje pożyczkowe/ze śródziemnomorskich inwestycji opartych na kapitale wysokiego ryzyka i inwestycji pożyczkowych w ramach działań zrealizowanych przed 2007 r. z wykorzystaniem unijnych środków budżetowych zostały zgromadzone na rachunku powierniczym ustanowionym na rzecz Instrumentu Eurośródziemnomorskiego Partnerstwa i Inwestycji (FEMIP). Część tych środków powracających należy wykorzystać na potrzeby Funduszu Gwarancyjnego, jako środek wyjątkowy, aby zapewnić utrzymanie pułapów działań finansowych EBI wynikających z niniejszej decyzji na odpowiednim poziomie w latach 2014–2020. Pozostałe środki powinny zostać zwrócone do budżetu ogólnego Unii.
- (10) Kwestie, które należy przeanalizować do celów uruchomienia w całości lub w części fakultatywnej dodatkowej kwoty, powinny obejmować: postępy w wykonaniu niniejszej decyzji przez EBI, w szczególności wyniki działań EBI na podstawie informacji pochodzących m.in. z ram pomiaru wyników, w tym wpływ na rozwój; zapotrzebowanie funduszu gwarancyjnego na finansowanie, z uwzględnieniem przeszłych i przyszłych pozostających kwot należnych z tytułu wszystkich działań pokrywanych z Funduszu Gwarancyjnego; makroekonomiczną, finansową i polityczną sytuację kwalifikujących się regionów i krajów w chwili przeprowadzania przeglądu śródkresowego.
- (11) Kwoty objęte gwarancją UE w poszczególnych regionach powinny w dalszym ciągu odzwierciedlać pułapy finansowania udzielanego przez EBI w ramach gwarancji UE, nie zaś wartości docelowe, które EBI jest zobowiązany osiągnąć. Pułapy powinny być przedmiotem oceny w ramach śródkresowego przeglądu niniejszej decyzji, w szczególności w świetle ewentualnych zmian w wykazie regionów i krajów faktycznie kwalifikujących się do uzyskania finansowania EBI.
- (12) Działania EBI z zakresu finansowania powinny być spójne ze strategiami kraju będącego beneficjentem. W związku z tym w celu zwiększenia spójności działań EBI w zakresie finansowania zewnętrznego i położenia w tych działaniach większego nacisku na wspieranie polityk Unii, a także w celu zmaksymalizowania korzyści dla beneficjentów, w decyzji nr 1080/2011/UE określono ogólne cele przyświecające działaniom EBI z zakresu finansowania we wszystkich kwalifikujących się regionach i krajach, a mianowicie: rozwój lokalnego sektora prywatnego, zwłaszcza wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP); rozwój infrastruktury społecznej i gospodarczej oraz łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej, z wykorzystaniem stosunkowo mocnej pozycji EBI w obszarach, w których może on wykazać się istotnymi osiągnięciami. Cele te należy zachować w niniejszej decyzji, aby w dalszym ciągu wspierać trwały wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 z dnia 25 maja 2009 r. ustanawiające Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych (Dz.U. L 145 z 10.6.2009, s. 10).

- (13) Istotną rolę w pobudzaniu rozwoju gospodarczego i zwalczaniu bezrobocia może odegrać ułatwienie MŚP — w tym MŚP z Unii dokonującym inwestycji w regionach objętych niniejszą decyzją — dostępu do finansowania. Aby w skuteczny sposób dotrzeć do MŚP, działania EBI z zakresu finansowania powinny być zorientowane na wyniki. EBI powinien w miarę możliwości inwestować w działania małych i średnich przedsiębiorstw w dziedzinie badań naukowych i innowacji, by wspierać rozwój lokalny. EBI powinien w kwalifikujących się krajach współpracować z lokalnymi instytucjami pośrednictwa finansowego, które powinny być elementem składowym gospodarki lokalnej, w szczególności w celu zapewnienia, by część korzyści finansowych była przekazywana ich klientom i by zapewnić wartość dodaną w porównaniu z innymi źródłami finansowania. EBI powinien także w miarę możliwości bardziej różnicować swoich partnerów finansowych w krajach, w których prowadzi działalność. Przeprowadzając analizę *due diligence*, EBI powinien oceniać, czy działania z zakresu finansowania wspierające MŚP i prowadzone przy udziale instytucji pośrednictwa finansowego są zgodne z regionalnymi technicznymi wytycznymi operacyjnymi, ramami pomiaru wyników i standardami EBI. EBI powinien ustanowić mechanizm sprawozdawczości, by upewnić się, że środki finansowe przeznaczone dla MŚP są wykorzystywane na ich rzecz. EBI powinien przedstawić skonsolidowane sprawozdanie na temat finansowania MŚP na mocy niniejszej decyzji; sprawozdanie to powinno być elementem informacji przedstawianych przez EBI w ramach przeglądu śródkresowego.
- (14) Gwarancja UE, której zakres ograniczony jest do ryzyk związanych z niewypłacalnością państwa lub ryzyk o charakterze politycznym, sama w sobie nie wystarczy, aby zapewnić znaczące działania EBI służące wsparciu mikrofinansowania. Dlatego też działania te, w stosownych przypadkach, powinny być realizowane w połączeniu z zasobami budżetowymi dostępnymi w ramach innych instrumentów oraz poprzez instytucje pośrednictwa, również na poziomie lokalnym, jako sposób wspierania wzrostu gospodarczego i pośredniego przyczyniania się do ograniczania ubóstwa w biedniejszych krajach.
- (15) EBI powinien nadal finansować projekty inwestycyjne w obszarze infrastruktury społecznej, środowiskowej i gospodarczej, w tym w dziedzinie transportu i energii; powinien również rozważyć zintensyfikowanie swoich działań wspierających infrastrukturę zdrowotną i edukacyjną tam, gdzie działania tego rodzaju tworzą wyraźną wartość dodaną.
- (16) Aby wzmocnić wymiar gwarancji UE związany ze zmianą klimatu, należy wprowadzić ogólny docelowy wolumen działań i system umożliwiający oszacowanie w trybie *ex ante* emisji gazów cieplarnianych pochodzących z projektów wspieranych w ramach gwarancji UE. Działania EBI z zakresu finansowania służące łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowywaniu się do niej powinny stanowić co najmniej 25 % ogółu działań EBI z zakresu finansowania, aby przyczynić się do upowszechniania na całym świecie celów Unii w dziedzinie klimatu. We współpracy z Komisją EBI powinien służyć swoją wiedzą fachową, aby wspierać publicznych i prywatnych partnerów korzystających z działań EBI z zakresu finansowania w celu stawienia czoła wyzwaniu, jakim jest zmiana klimatu, a także w celu jak najlepszego wykorzystania dostępnego finansowania. Na projekty w dziedzinie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej powinno być dostępne finansowanie na warunkach preferencyjnych. Działania EBI z zakresu finansowania powinno się, w miarę możliwości i w stosownych przypadkach, uzupełniać środkami z budżetu ogólnego Unii poprzez wydajne i odpowiednie łączenie dotacji i pożyczek służących finansowaniu działań w dziedzinie zmiany klimatu w kontekście pomocy zewnętrznej Unii. W związku z tym coroczne sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady powinno zawierać szczegółowy opis instrumentów finansowych wykorzystanych do finansowania tych projektów, z wyszczególnieniem kwot przeznaczonych na działania EBI z zakresu finansowania oraz odpowiadających im kwot dotacji.
- (17) Celem leżącym u podstaw działań EBI z zakresu finansowania w obszarach wchodzących w zakres celów ogólnych powinna być integracja regionalna między poszczególnymi krajami, zwłaszcza integracja gospodarcza między krajami ubiegającymi się o członkostwo, krajami objętymi polityką sąsiedztwa oraz Unią. W tym kontekście w obszarach wchodzących w zakres celów ogólnych EBI powinien być w stanie wspierać kraje partnerskie poprzez bezpośrednie inwestycje zagraniczne dokonywane przez przedsiębiorstwa z Unii, które wspierają integrację gospodarczą z Unią i które przyczyniają się do promowania transferu technologii i wiedzy, pod warunkiem odpowiedniego uwzględnienia w analizie *due diligence* dotyczącej danych projektów inwestycyjnych kwestii minimalizacji ryzyka wywołania przez działania EBI z zakresu finansowania negatywnych konsekwencji dla zatrudnienia w Unii. EBI należy również zachęcać do wspierania na własne ryzyko bezpośrednich inwestycji zagranicznych w krajach partnerskich, dokonywanych przez przedsiębiorstwa z Unii, z uwzględnieniem zdolności EBI do ponoszenia ryzyka.
- (18) EBI powinien regularnie przeprowadzać oceny *ex post* lub oceny śródkresowe działań, jakie wspiera na mocy niniejszej decyzji, z myślą o oszacowaniu ich zasadności, wyników i skutków dla rozwoju oraz określeniu aspektów mogących udoskonalić przyszłe działania. Oceny takie mogłyby się przyczynić do rozliczalności i analizy zrównoważoności.
- (19) Praktyczne środki służące powiązaniu celów ogólnych gwarancji UE i ich realizacji mają być określone w regionalnych technicznych wytycznych operacyjnych. Wytyczne te powinny być spójne z szerszymi ramami unijnej polityki regionalnej, w tym z zasadą zróżnicowania określoną w europejskiej polityce sąsiedztwa. Regionalne techniczne wytyczne operacyjne należy poddać przeglądowi po przyjęciu niniejszej decyzji, a następnie ponownie zaktualizować w wyniku śródkresowego przeglądu niniejszej decyzji, aby dostosować te wytyczne do zmian zewnętrznych polityk i priorytetów Unii. Aktualizacja regionalnych technicznych wytycznych operacyjnych powinna uwzględnić m.in. stosowne zmiany w krajach kwalifikujących się.

- (20) Zgodnie z Protokołem nr 5 w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i TFUE wnioski składane bezpośrednio do EBI o udzielenie przez EBI finansowania w ramach działań, które mają być realizowane na mocy niniejszej decyzji, mają być przekazywane Komisji do zaopiniowania pod kątem zgodności z odpowiednimi unijnymi przepisami i politykami. W przypadku działań EBI z zakresu finansowania wchodzących w zakres zastosowania niniejszej decyzji, gdy Komisja wyda negatywną opinię na temat dowolnego takiego działania, działanie to nie powinno być objęte gwarancją UE.
- (21) Chociaż siłą EBI pozostaje jego specyficzny model publicznego banku inwestycyjnego, w którego gestii leży udzielanie pożyczek długoterminowych, tak by realizować cele polityki określone przez jego udziałowców, działania EBI z zakresu finansowania powinny się również przyczyniać do realizacji zasad ogólnych leżących u podstaw działań zewnętrznych Unii, o których mowa w art. 21 TUE, jakimi są wzmocnienie i wspieranie demokracji i praworządności, praw człowieka oraz podstawowych wolności, jak również do wykonania międzynarodowych zobowiązań i porozumień, w tym dotyczących środowiska, których stroną jest Unia. W szczególności EBI powinien przyczyniać się do współpracy gospodarczej, finansowej i technicznej z krajami trzecimi zgodnie z art. 212 TFUE. Ponadto działania EBI powinny być zgodne z prawem międzynarodowym, m.in. powinny być prowadzone z poszanowaniem zasad Karty Narodów Zjednoczonych. Działania EBI powinny być również zgodne z postanowieniami konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (konwencji z Aarhus) na stosownych etapach cyklu projektu. W odniesieniu do krajów rozwijających się działania EBI z zakresu finansowania powinny wspierać ich zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny i środowiskowy (zwłaszcza w tych krajach rozwijających się, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji), ich harmonijną i stopniową integrację z gospodarką światową, a także realizację celów przyjętych przez Unię w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych właściwych organizacji międzynarodowych. Przyczyniając się do realizacji środków niezbędnych do osiągnięcia celów Unii w zakresie polityki współpracy na rzecz rozwoju zgodnie z art. 209 ust. 3 TFUE, EBI powinien dążyć do pośredniego wspierania osiągnięcia milenijnych celów rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych na rok 2015, a po 2015 r. wszelkich nowych celów rozwojowych, które mogą zmienić lub zastąpić milenijne cele rozwoju, we wszystkich regionach, w których prowadzi działalność.
- (22) Działania EBI podejmowane na podstawie niniejszej decyzji powinny wspierać realizację Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju, Programu działań na rzecz zmian oraz stosowanie zasad skutecznej pomocy określonych w Deklaracji paryskiej z 2005 r., w programie działania z Akry z 2008 r. i porozumieniu o partnerstwie z Pusan z 2011 r. Ponadto powinny one być spójne ze strategicznymi ramami UE i planem działania UE dotyczącymi praw człowieka i demokracji przyjętymi przez Radę w dniu 25 czerwca 2012 r. oraz międzynarodowymi porozumieniami dotyczącymi środowiska, w tym zobowiązaniami w zakresie bioróżnorodności. Działania EBI powinny być realizowane z wykorzystaniem szeregu konkretnych środków, w szczególności poprzez zwiększenie zdolności EBI do przeprowadzania oceny środowiskowych, społecznych i rozwojowych aspektów projektów inwestycyjnych, w tym ryzyk związanych z prawami człowieka, podstawowymi wolnościami i ryzyk związanych z konfliktami, a także poprzez wspieranie konsultacji lokalnych z organami publicznymi i społeczeństwem obywatelskim. W tym kontekście EBI powinien wdrażać i dalej rozwijać swoje ramy pomiaru wyników, które zapewniają szczegółowy zestaw wskaźników efektywności pozwalających na pomiar gospodarczych, środowiskowych, społecznych i rozwojowych skutków działań banku z zakresu finansowania w całym cyklu projektu EBI. Wdrożenie ram pomiaru wyników powinno być przedmiotem oceny w ramach śródkresowego przeglądu niniejszej decyzji. Dokonując analizy *due diligence* w odniesieniu do projektu inwestycyjnego, EBI powinien — w stosownych przypadkach i zgodnie ze społecznymi i środowiskowymi zasadami Unii oraz międzynarodowymi najlepszymi praktykami, a także prawem unijnym i prawem krajowym obowiązującym w kraju będącym beneficjentem — zobowiązać promotora projektu inwestycyjnego do przeprowadzenia konsultacji lokalnych i podania ich wyników do wiadomości publicznej w celu uwzględnienia wpływu projektów na odnośne zainteresowane strony. EBI powinien pozostawać w kontakcie z promotorami i beneficjentami projektów przez cały okres ich programowania. Umowy o finansowanie podpisane w okresie objętym niniejszą decyzją w odniesieniu do działań EBI z zakresu finansowania, których stroną są partnerzy publiczni, powinny wyraźnie przewidywać możliwość zawieszenia wypłat w przypadku cofnięcia krajowi, w którym realizowany jest projekt inwestycyjny, statusu kwalifikującego się państwa przyznanego na podstawie niniejszej decyzji.
- (23) Na wszystkich szczeblach, począwszy od planowania strategicznego aż po kolejne etapy realizacji projektu inwestycyjnego, należy zapewnić, by działania EBI z zakresu finansowania były zgodne z politykami zewnętrznymi Unii i celami ogólnymi określonymi w niniejszej decyzji oraz by wspierały realizację tych polityk i celów. Z myślą o zwiększeniu spójności działań zewnętrznych Unii, należy jeszcze bardziej zintensyfikować dialog poświęcony polityce i strategii prowadzony między Komisją a EBI, przy udziale Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) i jednoczesnym należytych informowaniu Parlamentu Europejskiego i Rady. Biura EBI poza granicami Unii powinny być w miarę możliwości usytuowane w obrębie delegatur Unii, aby wspierać taką współpracę przy jednoczesnym wspólnym ponoszeniu kosztów operacyjnych. Protokół ustaleń między Komisją Europejską a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w odniesieniu do współpracy i koordynacji w regionach objętych mandatem w zakresie działań zewnętrznych, który został zmieniony w 2013 r., aby zacieśnić współpracę i usprawnić wczesną wymianę informacji między Komisją, ESDZ a EBI na poziomie operacyjnym, powinien być nadal stosowany.

Współpraca prowadzona w ramach tego protokołu ustaleń powinna w szczególności obejmować regularny przegląd stosowania zasady zróżnicowania określonej w krajach objętych polityką sąsiedztwa. Szczególnie ważne jest prowadzenie na wczesnym etapie i w sposób systematyczny wymiany poglądów między Komisją a EBI, w stosownych przypadkach przy współdziałaniu ESDZ, w procesie przygotowywania odnośnych dokumentów programowych, aby zmaksymalizować efekty synergii między działaniami tych instytucji. Należy również zintensyfikować współpracę w kwestii praw człowieka, podstawowych wolności i zapobiegania konfliktom. EBI należy zachęcać do współpracy z delegaturami Unii w trakcie cyklu projektu EBI.

- (24) Stosunki zewnętrzne Unii powinny uzyskać wsparcie na podstawie poszczególnych instrumentów, w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 ⁽¹⁾. W celu zwiększenia spójności ogólnego wsparcia Unii w regionach, których dotyczy niniejsza decyzja, należy, w stosownych przypadkach, korzystać z możliwości łączenia finansowania EBI z zasobami budżetowymi Unii w formie instrumentów finansowych przewidzianych w tytule VIII rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽²⁾ oraz pomocy technicznej na potrzeby przygotowania i realizacji projektów, z wykorzystaniem Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej II ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 ⁽³⁾, Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ⁽⁴⁾, Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 233/2014 ⁽⁵⁾, Instrumentu Partnerstwa na rzecz Współpracy z Państwami Trzecimi ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 234/2014 ⁽⁶⁾, instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 235/2014 ⁽⁷⁾, Instrumentu na rzecz Stabilności i Pokoju ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 230/2014 ⁽⁸⁾ oraz Instrumentu Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) nr 237/2014 ⁽⁹⁾. W następstwie decyzji nr 1080/2011/UE Komisja ustanowiła unijną platformę na rzecz instrumentów łączonych w ramach współpracy zewnętrznej, aby zoptymalizować funkcjonowanie mechanizmów łączenia dotacji i pożyczek poza granicami Unii, w szczególności w zakresie, odpowiednio, wykonywania budżetu ogólnego Unii i realizacji pożyczek EBI oraz w zakresie wymiany najlepszych praktyk dotyczących zarządzania i kryteriów oceny na poziomie projektu. Udział EBI i innych instytucji finansowych w mechanizmach łączenia dotacji i pożyczek powinien być w pełni zgodny z zewnętrznymi celami Unii, zasadami skuteczności pomocy i zasadą przejrzystości.
- (25) W ramach swoich działań z zakresu finansowania poza granicami Unii, które wchodzą w zakres niniejszej decyzji, EBI powinien dążyć do dalszej intensyfikacji koordynacji działań i zacieśniania współpracy z europejskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi, zwłaszcza tymi, które uczestniczą w unijnej platformie na rzecz instrumentów łączonych w ramach współpracy zewnętrznej. Współpraca ta obejmuje, w stosownych przypadkach, współpracę w dziedzinie warunków sektorowych oraz wzajemne korzystanie ze swoich procedur, stosowanie współfinansowania i udział w globalnych inicjatywach, takich jak inicjatywy wspierające koordynację i skuteczność pomocy. Celem tej koordynacji i współpracy powinna być minimalizacja ewentualnego powielania kosztów i zbędnego nakładania się działań. Współpraca powinna opierać się na zasadzie wzajemności. Stosownie do potrzeb, należy promować wzajemny dostęp EBI do instrumentów finansowych ustanowionych przez inne europejskie i międzynarodowe instytucje finansowe. Trójstronny protokół ustaleń między Komisją, grupą EBI i Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) dotyczący współpracy poza granicami Unii, który pozwala grupie EBI i EBOiR działać w sposób komplementarny dzięki możliwości korzystania z przewagi komparatywnej drugiego partnera, został zaktualizowany w 2012 r., aby uwzględnić rozszerzenie geograficznego zakresu działalności EBOiR o region Morza Śródziemnego; protokół ten powinien być nadal stosowany. Zasady określone w niniejszej decyzji należy również stosować w przypadku, gdy finansowanie EBI udzielane jest w oparciu o porozumienia o współpracy zawarte z innymi europejskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 95).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 231/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 11).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 27).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 233/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014–2020 (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 44).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 234/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Partnerstwa na rzecz Współpracy z Państwami Trzecimi (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 77).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 235/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające instrument finansowy na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 85).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 230/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 1).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 237/2014 z dnia 13 grudnia 2013 r. ustanawiające Instrument Współpracy w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 109).

- (26) Należy zachęcać EBI do dalszego finansowania działań poza granicami Unii również na jego własne ryzyko, w tym w celu wsparcia interesów gospodarczych Unii, w krajach oraz w odniesieniu do projektów inwestycyjnych, które — w ocenie EBI i z uwzględnieniem zdolności banku do absorpcji ryzyka — charakteryzuje wystarczająca wiarygodność kredytowa, tak by wykorzystanie gwarancji UE można było skoncentrować na krajach i projektach inwestycyjnych, w przypadku których gwarancja UE przynosi wartość dodaną na podstawie własnej oceny EBI, również pod kątem zrównoważonego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego.
- (27) EBI powinien poszerzyć gamę oferowanych innowacyjnych instrumentów finansowych, w tym poprzez skupienie większej uwagi na opracowaniu instrumentów gwarancyjnych. EBI powinien ponadto aktywnie dążyć do udziału w instrumentach podziału ryzyka oraz w finansowaniu — z wykorzystaniem instrumentów dłużnych emitowanych na rynku kapitałowym — projektów generujących stałe i przewidywalne przepływy pieniężne. EBI powinien w szczególności rozważyć wspieranie instrumentów dłużnych rynku kapitałowego emitowanych lub udzielanych na rzecz projektów inwestycyjnych realizowanych w kwalifikujących się krajach. EBI powinien także zwiększyć skalę pożyczek udzielanych w walutach krajowych i emitować obligacje na rynkach lokalnych, pod warunkiem przeprowadzenia przez kraje będące beneficjentami niezbędnych reform strukturalnych, szczególnie w sektorze finansowym, a także wprowadzenia przez nie innych środków ułatwiających EBI prowadzenie działalności. W procesie dywersyfikacji i rozwoju instrumentów rynku kapitałowego należy zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie, by instrumenty takie nie przyczyniały się do ryzykownych praktyk finansowych i zadłużenia, w związku z czym mogłyby zagrozić stabilności finansowej.
- (28) Komisja powinna co roku przedstawiać sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W sprawozdaniu należy ocenić działania EBI z zakresu finansowania i ich zgodność z niniejszą decyzją, ich wartość dodaną oraz udział w realizacji zewnętrznych polityk Unii, a także ich jakość, wpływ na rozwój w oparciu o ramy pomiaru wyników EBI oraz korzyści finansowe przekazane beneficjentom. W sprawozdaniu powinny się również znaleźć informacje na temat: uruchomienia gwarancji UE; finansowania działań w dziedzinie zmiany klimatu i bioróżnorodności na mocy niniejszej decyzji; monitorowania funkcjonowania protokołu ustaleń pomiędzy EBI a Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich; sprawozdanie to powinno także zawierać opis współpracy z Komisją i innymi europejskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w tym w zakresie współfinansowania. Sprawozdanie należy podać do wiadomości publicznej, aby umożliwić odnośnym zainteresowanym stronom, w tym społeczeństwu obywatelskiemu, wyrażenie poglądów.
- (29) Działania EBI z zakresu finansowania wspierające polityki zewnętrzne Unii powinny być nadal prowadzone zgodnie z zasadami należytych praktyk bankowych. Działania te powinny być nadal zarządzane zgodnie z wewnętrznymi przepisami i procedurami EBI, które powinny odzwierciedlać te zasady, w tym odpowiednimi środkami kontrolnymi i zgodnie z deklaracją EBI w sprawie standardów społecznych i środowiskowych, a także z odpowiednimi przepisami i procedurami dotyczącymi Trybunału Obrachunkowego i Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF). Prowadząc działania z zakresu finansowania, EBI powinien właściwie realizować swoje polityki w stosunku do jurysdykcji o niskim poziomie regulacji lub niechętnych współpracy określonych jako takie przez Unię, Organizację Narodów Zjednoczonych, Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju lub Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy, tak by przyczynić się do międzynarodowej walki z oszustwami podatkowymi, uchylaniem się od opodatkowania i praniem pieniędzy. W celu zapewnienia przejrzystości EBI powinien w miarę możliwości sporządzać we współpracy z lokalnymi instytucjami pośrednictwa finansowego wykaz pożyczkobiorców końcowych.
- (30) EBI powinien podjąć odpowiednie środki, aby w ramach działań z zakresu finansowania objętych gwarancją UE zapewnić ochronę interesów finansowych Unii poprzez stosowanie środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji, praniu pieniędzy i wszelkim innym nielegalnym działaniom, a także aby zapewnić, by OLAF miał prawo przeprowadzać kontrole i inspekcje na miejscu w siedzibie beneficjentów. EBI powinien, zgodnie z polityką w zakresie zapobiegania zakazanym praktykom w ramach działalności Europejskiego Banku Inwestycyjnego i zniechęcania do stosowania tych praktyk (zwaną dalej „polityką EBI dotyczącą zwalczania nadużyć finansowych”) przyjętą w 2008 r i uaktualnioną w 2013 r., ściśle współpracować z właściwymi organami Unii i państw członkowskich w celu wzmocnienia obowiązujących środków służących zwalczaniu prania pieniędzy i zwalczaniu finansowania terroryzmu, a także w celu lepszego ich egzekwowania. Zgodnie ze swoją polityką w zakresie sygnalizowania nieprawidłowości EBI powinien również zwracać szczególną uwagę na informacje od osób zgłaszających ewentualne przypadki nadużyć finansowych, korupcji lub innego niezgodnego z prawem działania, umożliwiając odpowiednie działania następcze, przekazywanie uwag zwrotnych i ochronę przed odwetem.
- (31) Organy zarządzające EBI należy zachęcać do podejmowania środków koniecznych do dostosowania działalności EBI tak, by skutecznie przyczyniała się ona do realizacji zewnętrznych polityk Unii, a także do odpowiedniego spełnienia wymogów określonych w niniejszej decyzji,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Gwarancja UE

1. Unia udziela Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI) gwarancji budżetowej w związku z działaniami z zakresu finansowania realizowanymi poza granicami Unii („gwarancja UE”). Gwarancji UE udziela się jako gwarancji globalnej w odniesieniu do nieotrzymanych, choć należnych EBI płatności z tytułu pożyczek, gwarancji na zabezpieczenie pożyczek oraz instrumentów dłużnych rynku kapitałowego wyemitowanych lub udzielonych na rzecz projektów inwestycyjnych EBI, które kwalifikują się zgodnie z ust. 2.
2. Do objęcia gwarancją UE kwalifikują się pożyczki, gwarancje na zabezpieczenie pożyczek oraz instrumenty dłużne rynku kapitałowego, które zostały udzielone lub wyemitowane przez EBI na rzecz projektów inwestycyjnych realizowanych w kwalifikujących się krajach zgodnie z wewnętrznymi przepisami i procedurami EBI, w tym zgodnie z deklaracją EBI w sprawie standardów społecznych i środowiskowych, oraz w celu wsparcia stosownych celów polityki zewnętrznej Unii, w przypadku gdy finansowanie EBI zostało udzielone zgodnie z podpisaną umową, która nie wygasła ani nie została anulowana („działania EBI z zakresu finansowania”).
3. Działania EBI z zakresu finansowania wspierające polityki zewnętrzne Unii muszą być nadal prowadzone zgodnie z zasadami należytych praktyk bankowych.
4. Gwarancja UE jest ograniczona do 65 % łącznej kwoty wypłaconej i gwarantowanej w ramach działań EBI z zakresu finansowania, pomniejszonej o zwrócone kwoty, a powiększonej o wszelkie kwoty powiązane.
5. Gwarancja UE obejmuje działania EBI z zakresu finansowania zatwierdzone w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.
6. Jeżeli przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 5, Parlament Europejski i Rada nie przyjmą decyzji przyznającej EBI nową gwarancję UE na pokrycie strat poniesionych w ramach działań EBI z zakresu finansowania realizowanych poza granicami Unii, okres ten ulega automatycznemu jednorazowemu przedłużeniu o sześć miesięcy.

Artykuł 2

Pułapy działań EBI z zakresu finansowania w ramach gwarancji UE

1. Maksymalny pułap dla działań EBI z zakresu finansowania w ramach gwarancji UE w latach 2014–2020 nie może przekroczyć kwoty 30 000 000 000 EUR. Kwoty, które zostały początkowo przeznaczone na działania z zakresu finansowania, ale które zostały następnie anulowane, nie wlicza się do pułapu.

Na ten maksymalny pułap składają się:

- a) stały pułap w maksymalnej kwocie 27 000 000 000 EUR;
- b) fakultatywna dodatkowa kwota w wysokości 3 000 000 000 EUR.

Po przeprowadzeniu przeglądu śródkresowego zgodnie z art. 19, Parlament Europejski i Rada zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą podejmują decyzję w sprawie uruchomienia w całości lub części kwoty, o której mowa w lit. b), oraz jej podziału między poszczególne regiony.

2. Stały pułap, o którym mowa w ust. 1 lit. a), dzieli się na pułapy i podpułapy regionalne określone w załączniku I. W granicach pułapów regionalnych EBI stopniowo zapewnia zrównoważony podział środków między kraje w obrębie regionów objętych gwarancją UE.

Artykuł 3

Ogólne cele i zasady

1. Gwarancji UE udziela się wyłącznie na działania EBI z zakresu finansowania, które wedle własnej oceny EBI przynoszą wartość dodaną i wspierają którykolwiek z następujących celów ogólnych:
  - a) rozwój lokalnego sektora prywatnego, w szczególności wsparcie dla MŚP;
  - b) rozwój infrastruktury społecznej i gospodarczej, w tym infrastruktury w obszarach transportu, energii i środowiska, a także technologii informacyjno-komunikacyjnych;
  - c) łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej.

2. Przy zachowaniu specyfiki EBI jako banku inwestycyjnego, jego działania z zakresu finansowania prowadzone na mocy niniejszej decyzji przyczyniają się do realizacji ogólnego interesu UE, w szczególności zasad leżących u podstaw działań zewnętrznych Unii, o których mowa w art. 21 TUE, oraz do wykonania międzynarodowych porozumień dotyczących środowiska, których stroną jest Unia. Organy zarządzające EBI zachęca się do podejmowania środków koniecznych do dostosowania działalności EBI tak, by skutecznie przyczyniała się ona do realizacji zewnętrznych polityk Unii, a także do odpowiedniego spełnienia wymogów określonych w niniejszej decyzji.

3. Celem leżącym u podstaw działań EBI z zakresu finansowania w obszarach objętych ogólnymi celami określonymi w ust. 1 jest integracja regionalna między poszczególnymi krajami, w tym w szczególności integracja gospodarcza między krajami ubiegającymi się o członkostwo, krajami objętymi polityką sąsiedztwa oraz Unią. EBI podejmuje działania z zakresu finansowania w krajach będących beneficjentami w dziedzinach objętych ogólnymi celami poprzez wspieranie bezpośrednich inwestycji zagranicznych promujących integrację gospodarczą z Unią.

4. W krajach rozwijających się, w rozumieniu definicji zawartej w sporządzanym przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju wykazie odbiorców oficjalnej pomocy rozwojowej, działania EBI z zakresu finansowania pośrednio przyczyniają się, zgodnie z art. 208 i 209 TFUE, do realizacji celów polityki Unii w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, takich jak ograniczanie ubóstwa poprzez wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu oraz zrównoważony rozwój gospodarczy, środowiskowy i społeczny.

5. W celu zapewnienia, by inwestycje sektora prywatnego miały największy wpływ na rozwój, EBI dąży do wzmocnienia lokalnego sektora prywatnego w krajach będących beneficjentami poprzez wspieranie lokalnych inwestycji, zgodnie z ust. 1 lit. a). W ramach działań EBI z zakresu finansowania wspierających realizację ogólnych celów określonych w ust. 1 EBI dąży również do uwzględnienia wsparcia projektów inwestycyjnych realizowanych przez MŚP z Unii. Aby skutecznie monitorować wykorzystanie środków finansowych na rzecz odnośnych MŚP, EBI ustanawia odpowiednie wymogi umowne z instytucjami pośrednictwa finansowego, w tym standardy dotyczące sprawozdań, które mają przedstawiać beneficjenci.

EBI współpracuje z instytucjami pośrednictwa finansowego, które mogą wspierać specyficzne potrzeby MŚP w krajach, w których one działają, i które nie uczestniczą w działaniach EBI z zakresu finansowania realizowanych w kraju kwalifikującym się z wykorzystaniem instrumentów finansowych znajdujących się w zagranicznej jurysdykcji niechętej współpracy, o której mowa w art. 13.

6. Działania EBI z zakresu finansowania wspierające realizację ogólnych celów określonych w ust. 1 lit. b) wspierają projekty inwestycyjne przede wszystkim w dziedzinie transportu, energii, infrastruktury środowiskowej, a także technologii informacyjno-komunikacyjnych, zdrowia i edukacji. Obejmuje to wytwarzanie i integrację energii ze źródeł odnawialnych, przekształcanie systemów energetycznych, aby umożliwić przejście na technologie i paliwa o niższej emisyjności, zrównoważone bezpieczeństwo energetyczne i infrastrukturę energetyczną, w tym infrastrukturę na potrzeby produkcji gazu i jego transportu na rynek energetyczny Unii, a także elektryfikację obszarów wiejskich, infrastrukturę środowiskową, taką jak infrastruktura wodno-sanitarna oraz zielona infrastruktura, infrastrukturę sieci telekomunikacyjnych i szerokopasmowych.

7. Działania EBI z zakresu finansowania wspierające realizację ogólnych celów określonych w ust. 1 lit. c) wspierają projekty inwestycyjne, które mają na celu łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej i które przyczyniają się do osiągnięcia ogólnego celu Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, w szczególności poprzez unikanie lub ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, efektywności energetycznej i zrównoważonego transportu, lub poprzez zwiększenie odporności na niekorzystne skutki zmiany klimatu w krajach, sektorach i społecznościach podatnych na zagrożenia. Kryteria kwalifikowalności dotyczące projektów działań w dziedzinie zmiany klimatu zostały zdefiniowane w strategii EBI dotyczącej zmiany klimatu; strategia ta zostanie zaktualizowana przed końcem 2015 r. W tym celu w procedurze oceny oddziaływania na środowisko należy ująć badanie dotyczące śladu węglowego w celu stwierdzenia, czy propozycje dotyczące danego projektu zakładają jak największą poprawę efektywności energetycznej. W okresie objętym niniejszą decyzją działania te muszą stanowić kwotowo przynajmniej 25 % ogółu działań EBI z zakresu finansowania.

8. Zgodnie z unijnymi i międzynarodowymi celami w zakresie zmiany klimatu EBI, we współpracy z Komisją, przed końcem 2015 r. zaktualizuje swoją strategię w dziedzinie zmiany klimatu w odniesieniu do swoich działań z zakresu finansowania. Aktualizacja ta obejmie między innymi konkretne działania mające zapewnić zgodność projektów inwestycyjnych realizowanych na mocy niniejszej decyzji z celami unijnymi w dziedzinie zmiany klimatu oraz zintensyfikować działania na rzecz wspierania odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej.

9. Gwarancja UE obejmuje wyłącznie działania EBI z zakresu finansowania realizowane w kwalifikujących się krajach, które zawarły z EBI umowę ramową określającą warunki prawne, na jakich prowadzone są takie działania.

Artykuł 4

Kraje objęte gwarancją

1. Wykaz krajów, które potencjalnie kwalifikują się do uzyskania finansowania EBI w ramach gwarancji UE, znajduje się w załączniku II. Wykaz krajów, które kwalifikują się do uzyskania finansowania EBI w ramach gwarancji UE, znajduje się w załączniku III i zawiera wyłącznie te kraje, które są wymienione w załączniku II. W przypadku krajów niewymienionych w załączniku II decyzja o kwalifikowalności danego kraju do finansowania przez EBI w ramach gwarancji UE jest podejmowana w każdym przypadku indywidualnie w drodze zwykłej procedury ustawodawczej.
2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 18, dotyczących zmian w załączniku III. Decyzje Komisji opierają się na kompleksowej ocenie obejmującej aspekty gospodarcze, społeczne, środowiskowe i polityczne, w szczególności aspekty dotyczące demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności, a także na stosownych rezolucjach Parlamentu Europejskiego oraz decyzjach i konkluzjach Rady.
3. Akty delegowane zmieniające załącznik III nie mogą, z zastrzeżeniem ust. 4, wpływać na zakres zastosowania gwarancji UE do działań EBI z zakresu finansowania, które zatwierdzono przed wejściem w życie tych aktów delegowanych.
4. Wypłat środków w ramach działań EBI z zakresu finansowania objętych gwarancją ogólną, o której mowa w art. 8 ust. 1, dokonuje się wyłącznie w krajach wymienionych w załączniku III.
5. Gwarancja UE nie obejmuje działań EBI z zakresu finansowania w danym kraju, jeżeli umowa dotycząca tych działań została podpisana po przystąpieniu tego kraju do Unii.

Artykuł 5

Wkład działań EBI z zakresu finansowania w polityki Unii

1. Komisja aktualizuje, wraz z EBI, istniejące regionalne techniczne wytyczne operacyjne dotyczące działań EBI z zakresu finansowania w terminie jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej decyzji.

Regionalne techniczne wytyczne operacyjne muszą być zgodne z szerszymi ramami polityki regionalnej Unii określonymi w załączniku IV. W szczególności regionalne techniczne wytyczne operacyjne zapewniają, by finansowanie udzielane przez EBI na podstawie niniejszej decyzji uzupełniało odpowiednie unijne polityki, programy i instrumenty pomocowe w poszczególnych regionach.

Aktualizując regionalne techniczne wytyczne operacyjne, Komisja i EBI uwzględniają odpowiednie rezolucje Parlamentu Europejskiego oraz decyzje i konkluzje Rady. Regionalne techniczne wytyczne operacyjne są spójne z priorytetami zawartymi — w stosownych przypadkach — w krajowych lub regionalnych programach sporządzanych przez kraje będące beneficjentami, z należyтым uwzględnieniem wszelkich konsultacji z lokalnym społeczeństwem obywatelskim podczas sporządzania tych programów.

Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie zaktualizowane regionalne techniczne wytyczne operacyjne niezwłocznie po ich sformułowaniu.

W ramach określonych regionalnymi technicznymi wytycznymi operacyjnymi EBI formułuje odpowiednie strategie finansowania i zapewnia ich realizację.

Działania EBI z zakresu finansowania są spójne z regionalnymi technicznymi wytycznymi operacyjnymi i strategiami kraju będącego beneficjentem.

Regionalne techniczne wytyczne operacyjne podlegają przeglądowi po przeprowadzaniu przeglądu średniookresowego, o którym mowa w art. 19.

2. W ramach procedury przewidzianej w art. 19 protokołu nr 5, Komisja wydaje opinię na temat działań EBI z zakresu finansowania. W przypadku gdy Komisja wyda negatywną opinię dotyczącą działań EBI z zakresu finansowania wchodzących w zakres zastosowania niniejszej decyzji, dane działanie nie może być objęte gwarancją UE.

Artykuł 6

Współpraca z Komisją i ESDZ

1. W celu maksymalizacji efektów synergii pomiędzy działaniami EBI z zakresu finansowania i zasobami budżetowymi Unii spójność działań zewnętrznych EBI z celami polityki zewnętrznej Unii musi być stale zwiększana, w szczególności poprzez aktualizację regionalnych technicznych wytycznych operacyjnych, o których mowa w art. 5 i w odniesieniu do których — stosownie do przypadku — prowadzi się konsultacje z ESDZ dotyczące kwestii polityki, a także poprzez regularny i systematyczny dialog oraz wymianę na wczesnym etapie informacji na temat:

- a) opracowywanych przez Komisję lub — stosownie do przypadku — ESDZ dokumentów strategicznych, takich jak krajowe i regionalne dokumenty strategiczne, programy orientacyjne, plany działania i dokumenty przedakcesyjne;
- b) dokumentów EBI z zakresu planowania strategicznego oraz przygotowywanych projektów inwestycyjnych, a także corocznych sprawozdań, które EBI przedstawia Komisji;
- c) innych aspektów politycznych i operacyjnych.

2. Współpracę prowadzi się przy zachowaniu indywidualnego podejścia do każdego regionu, w tym na poziomie delegatur Unii, z uwzględnieniem roli EBI, jak również polityk Unii w każdym regionie.

Artykuł 7

Współpraca z innymi europejskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi

1. Aby zmaksymalizować efekty synergii, współpracę oraz efektywność, wspólnie opracowywać innowacyjne instrumenty finansowe, zapewnić ostrożny i rozsądny podział ryzyk oraz spójne warunki dla projektów inwestycyjnych i sektorów, a także aby minimalizować ewentualne powielanie kosztów i niepotrzebne nakładanie się działań, działania EBI z zakresu finansowania realizuje się, w stosownych przypadkach, we współpracy z innymi europejskimi wielostronnymi instytucjami finansowymi i innymi europejskimi instytucjami finansowymi z państw członkowskich (zwanymi dalej „europejskimi instytucjami finansowymi”) oraz z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w tym regionalnymi bankami rozwoju (zwanymi dalej „międzynarodowymi instytucjami finansowymi”).

2. Dla ułatwienia współpracy, o której mowa w ust. 1, prowadzona jest koordynacja działań między Komisją, EBI i odnośnymi europejskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi działającymi w poszczególnych regionach; koordynacja ta w stosownych przypadkach przebiega w oparciu o protokoły ustaleń lub inne unijne ramy współpracy regionalnej.

Artykuł 8

Zakres i warunki gwarancji UE

1. W przypadku działań EBI z zakresu finansowania, z wyjątkiem działań obejmujących instrumenty dłużne rynku kapitałowego, których stroną jest państwo lub które gwarantowane są przez państwo, jak również w przypadku innych działań EBI z zakresu finansowania, których stroną są władze regionalne lub lokalne lub przedsiębiorstwa państwowe bądź państwowe lub kontrolowane przez państwo instytucje, o ile te inne działania EBI z zakresu finansowania są realizowane po dokonaniu przez EBI stosownej oceny ryzyka kredytowego, z uwzględnieniem sytuacji danego państwa pod kątem ryzyka kredytowego, gwarancją UE obejmuje się wszystkie nieotrzymane choć należne EBI płatności („gwarancja ogólna”).

2. Do celów ust. 1 Palestyna jest reprezentowana przez Narodową Władzę Palestyńską, a Kosowo ⁽¹⁾ — przez władze Kosowa.

3. W przypadku działań EBI z zakresu finansowania innych niż określone w ust. 1, gwarancja UE obejmuje wszystkie nieotrzymane choć należne EBI płatności, jeżeli brak płatności jest spowodowany wystąpieniem jednego z następujących czynników z zakresu ryzyka politycznego („gwarancja obejmująca ryzyko polityczne”):

- a) zakazem transferu waluty;
- b) wyłączeniem;

⁽¹⁾ Użycie tej nazwy pozostaje bez uszczerbku dla stanowisk w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244(1999) oraz opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości na temat ogłoszenia przez Kosowo niepodległości.

- c) wojną lub zamieszkami społecznymi;
  - d) odmową ochrony prawnej po naruszeniu umowy.
4. Do działań EBI z zakresu finansowania obejmujących instrumenty dłużne rynku kapitałowego zastosowanie ma wyłącznie gwarancja obejmująca ryzyko polityczne.
5. Umowy o finansowanie zawierane z poszczególnymi promotorami i dotyczące działań EBI z zakresu finansowania obejmują również odpowiednie postanowienia środowiskowe i społeczne zgodnie z wewnętrznymi zasadami i procedurami EBI.
6. Komisja i EBI określają w porozumieniu o gwarancji, o którym mowa w art. 14, jasną i przejrzystą strategię przydziału środków pozwalającą EBI na określenie, w ramach jego działalności zewnętrznej, działań, które mają być finansowane na mocy niniejszej decyzji, aby zapewnić jak najskuteczniejsze wykorzystanie gwarancji UE. Ta strategia przydziału środków uwzględnia ocenianą przez EBI wiarygodność kredytową działań EBI z zakresu finansowania, pałapy określone w załączniku I, charakter kontrahenta, bez względu na to, czy jest to państwo, czy jednostki państwowe niższego szczebla, do których zastosowanie ma ust. 1 niniejszego artykułu, czy podmioty prywatne, zdolność EBI do absorpcji ryzyka oraz inne stosowne kryteria, w tym wartość dodaną gwarancji UE. Parlament Europejski i Rada informowane są o strategii przydziału środków zgodnie z art. 14.
7. W przypadku uruchomienia gwarancji UE Unia wstępuje we wszystkie stosowne prawa EBI przysługujące mu z tytułu wszelkich zobowiązań powstałych w związku z jego działaniami z zakresu finansowania, zgodnie z porozumieniem o gwarancji, o którym mowa w art. 14.

Artykuł 9

Ocena i monitorowanie projektów inwestycyjnych przez EBI

1. EBI przeprowadza staranną analizę *due diligence*, a także, w stosownych przypadkach wymaga, by promotorzy projektu przeprowadzali — zgodnie z unijnymi zasadami społecznymi i środowiskowymi — lokalne konsultacje społeczne ze stosownymi krajowymi i lokalnymi zainteresowanymi stronami, a także ze społeczeństwem obywatelskim, na etapie planowania projektu i na etapie jego realizacji w zakresie społecznych, środowiskowych, gospodarczych oraz związanych z prawami człowieka i z rozwojem aspektów projektów inwestycyjnych objętych gwarancją UE, jak również by przedstawiali informacje istotne do celów oceny wkładu w realizację unijnych celów polityki zewnętrznej i celów strategicznych.

W stosownych przypadkach ta analiza obejmuje oszacowanie możliwości zwiększenia w całym cyklu realizacji projektu — dzięki pomocy technicznej — potencjału beneficjentów finansowania udzielonego przez EBI. Wewnętrzne zasady i procedury EBI zawierają niezbędne przepisy dotyczące oceny środowiskowych i społecznych skutków projektów inwestycyjnych oraz ich aspektów związanych z prawami człowieka i zapobieganiem konfliktom w celu zapewnienia, by projekty inwestycyjne wspierane na mocy niniejszej decyzji były zrównoważone ze środowiskowego i społecznego punktu widzenia.

2. Oprócz oceny *ex ante* aspektów związanych z rozwojem, EBI monitoruje realizację działań z zakresu finansowania. W szczególności EBI nakłada na promotorów projektów wymóg dokładnego monitorowania — przez cały okres realizacji projektu, aż do jego ukończenia — m.in. wpływu projektu inwestycyjnego na kwestie gospodarcze, rozwojowe, społeczne, środowiskowe oraz kwestie praw człowieka. EBI regularnie weryfikuje informacje przekazane przez promotorów projektu i podaje je do wiadomości publicznej, jeżeli promotorzy projektu wyrażą na to zgodę. W miarę możliwości sprawozdania z ukończenia projektów dotyczące działań EBI z zakresu finansowania są publikowane, z wyłączeniem informacji poufnych.

3. Dokłada się starań, by prowadzone przez EBI monitorowanie obejmowało również realizację działań przez pośredników oraz skuteczność podejmowanych przez instytucje pośrednictwa finansowego działań mających na celu wsparcie MŚP.

4. EBI ustanawia kompleksowy system służący ocenie *ex ante* względnych i bezwzględnych wielkości emisji gazów cieplarnianych związanych z działaniami EBI z zakresu finansowania, w sytuacji gdy wielkość tych emisji osiąga progi znacznych emisji, zdefiniowane w stosownej metodyce ujętej w strategii EBI dotyczącej zmiany klimatu, i gdy dostępne są stosowne dane.

5. Wyniki monitorowania w miarę możliwości ujawnia się, z zastrzeżeniem wymogów dotyczących poufności i zgody stosownych stron.

Artykuł 10

Zewnętrzne dochody przeznaczane na określony cel dla funduszu gwarancyjnego

Spłaty i dochody na kwotę 110 000 000 EUR, pochodzące z działań zakończonych przed 2007 r., w tym spłaty kapitału, zwolnione gwarancje, a także spłaty kwot głównych pożyczek, dywidendy, zyski kapitałowe, koszty gwarancji oraz odsetki od pożyczek i kwot złożonych na rachunkach powierniczych, zwrócone na rachunek powierniczy ustanowiony na rzecz Instrumentu Eurośródziemnomorskiego Partnerstwa i Inwestycji i które można przypisać jako wsparcie z budżetu ogólnego Unii, stanowią zewnętrzne dochody przeznaczane na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 i są wykorzystywane na potrzeby Funduszu Gwarancyjnego.

Kwoty przekraczające 110 000 000 EUR, które zostały zwrócone na rachunek powierniczy ustanowiony na rzecz Instrumentu Eurośródziemnomorskiego Partnerstwa i Inwestycji, zapisuje się w budżecie ogólnym Unii po odliczeniu kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie.

Artykuł 11

Roczna sprawozdawczość i księgowość

1. Komisja corocznie składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące działań EBI z zakresu finansowania realizowanych na mocy niniejszej decyzji. Sprawozdanie to, które podaje się do wiadomości publicznej, zawiera:

- a) ocenę działań EBI z zakresu finansowania na poziomie projektu, sektora, kraju i regionu oraz ocenę ich zgodności z niniejszą decyzją;
- b) ocenę wartości dodanej, szacowanych rezultatów, efektywności i wpływu na rozwój działań EBI z zakresu finansowania w ujęciu zbiorczym, w oparciu o roczne sprawozdanie EBI na temat ram pomiaru wyników. W tym celu EBI opracuje wskaźniki efektywności dotyczące aspektów rozwojowych, środowiskowych i społecznych, w tym aspektów związanych z prawami człowieka, finansowanych projektów, z uwzględnieniem stosownych wskaźników zgodnie z Deklaracją paryską z 2005 r. w sprawie skuteczności pomocy. Wskaźniki dotyczące aspektów środowiskowych projektów obejmują kryteria związane z tzw. czystą technologią, które co do zasady zorientowane są na efektywność energetyczną i technologie ograniczania emisji;
- c) ocenę wkładu działań EBI z zakresu finansowania w realizację unijnych celów polityki zewnętrznej i celów strategicznych, z uwzględnieniem regionalnych technicznych wytycznych operacyjnych, o których mowa w art. 5;
- d) ocenę korzyści finansowych przekazanych beneficjentom działań EBI z zakresu finansowania w ujęciu zbiorczym;
- e) ocenę jakości działań EBI z zakresu finansowania, zwłaszcza stopnia, w jakim EBI uwzględnił kwestie zrównoważenia środowiskowego i społecznego w analizie *due diligence* i w trakcie monitorowania finansowanych projektów inwestycyjnych;
- f) szczegółowe informacje dotyczące uruchomienia gwarancji UE;
- g) informacje na temat wielkości finansowania udzielonego na podstawie niniejszej decyzji na rzecz działań w dziedzinie zmiany klimatu i bioróżnorodności, wpływu — w ujęciu zbiorczym — na względne i bezwzględne wielkości emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w art. 9 ust. 4, a także na temat liczby projektów ocenionych pod kątem ryzyka związanego ze zmianą klimatu;
- h) opis współpracy z Komisją i innymi europejskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w tym współfinansowania. Sprawozdanie zawiera w szczególności zestawienie zasobów finansowych Unii i zasobów innych europejskich i międzynarodowych instytucji finansowych wykorzystywanych w połączeniu z finansowaniem przez EBI, dając tym samym całościowy obraz inwestycji wspieranych w ramach działań EBI z zakresu finansowania realizowanych na podstawie niniejszej decyzji. Sprawozdanie zawiera również informacje o zawarciu nowych protokołów ustaleń między EBI a innymi europejskimi lub międzynarodowymi instytucjami finansowymi, mających wpływ na działania EBI z zakresu finansowania prowadzone na podstawie niniejszej decyzji;
- i) informacje na temat monitorowania funkcjonowania protokołu ustaleń między EBI a Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, w zakresie, w jakim protokół ten dotyczy działań EBI z zakresu finansowania objętych niniejszą decyzją.

2. Do celów sprawozdania Komisji, o którym mowa w ust. 1, EBI przekazuje Komisji roczne sprawozdania z działań EBI z zakresu finansowania prowadzonych na podstawie niniejszej decyzji, w tym wszelkie niezbędne elementy umożliwiające Komisji przygotowanie sprawozdań zgodnie z ust. 1. EBI może również udostępniać Komisji dodatkowe informacje, które mogą pozwolić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie uzyskać kompleksowy obraz działań zewnętrznych EBI.

3. EBI przedstawia Komisji dane statystyczne, finansowe i księgowo dotyczące każdego działania EBI z zakresu finansowania, a także wszelkie informacje dodatkowe, które są niezbędne do wypełnienia obowiązków Komisji w zakresie sprawozdawczości lub których zażąda Trybunał Obrachunkowy, a także zaświadczenie biegłego rewidenta dotyczące pozostających kwot należnych z tytułu działań EBI z zakresu finansowania. EBI przedstawia również Komisji wszelkie inne niezbędne dokumenty zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012.
4. Do celów księgowości i sprawozdawczości Komisji w zakresie ryzyk objętych gwarancją UE, EBI przekazuje Komisji informacje na temat dokonanej przez siebie oceny i klasyfikacji ryzyka związanego z działaniami EBI z zakresu finansowania.
5. EBI przekazuje Komisji, przynajmniej raz do roku, wieloletni program indykacyjny zawierający zestawienie planowanej wartości zatwierdzanych działań EBI z zakresu finansowania, aby zapewnić zgodność prognozowanego finansowania EBI z pułapami określonymi w niniejszej decyzji oraz umożliwić Komisji zapewnienie odpowiedniego planowania budżetowego na potrzeby zasilenia funduszu gwarancyjnego. Komisja uwzględnia tę prognozę przy przygotowywaniu projektu budżetu ogólnego Unii.
6. EBI regularnie przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji wszystkie swoje niezależne sprawozdania z oceny, w których dokonano oceny praktycznych rezultatów uzyskanych w ramach konkretnych działań EBI realizowanych na podstawie niniejszej decyzji oraz na podstawie innych upoważnień do działań zewnętrznych.
7. Informacje, o których mowa w ust. 2–6, EBI przekazuje na własny koszt. EBI podaje do wiadomości publicznej także informacje, o których mowa w ust. 2, 3 i 6, w sposób ogólny i z wyłączeniem jakichkolwiek informacji poufnych.

Artykuł 12

Przejrzystość i publiczne ujawnianie informacji

1. Zgodnie ze swoją polityką w zakresie przejrzystości i unijnymi zasadami dotyczącymi dostępu do dokumentów i informacji oraz stopniowo ze standardami Międzynarodowej Inicjatywy na rzecz Przejrzystości Pomocy EBI udostępnia do publicznej wiadomości na swoich stronach internetowych informacje dotyczące:
  - a) wszystkich działań EBI z zakresu finansowania prowadzonych na podstawie niniejszej decyzji, po etapie zatwierdzenia projektu, wskazując w szczególności, czy dany projekt inwestycyjny objęty jest gwarancją UE i w jaki sposób przyczynia się do realizacji celów unijnych działań zewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem jego wpływu gospodarczego, społecznego i środowiskowego;
  - b) o ile nie mają zastosowania wymogi dotyczące poufności — wszelkich protokołów ustaleń między EBI a innymi europejskimi lub międzynarodowymi instytucjami finansowymi, mających wpływ na działania EBI z zakresu finansowania realizowanych na podstawie niniejszej decyzji;
  - c) w miarę możliwości i w stosownych przypadkach — obowiązujących umów ramowych pomiędzy EBI a krajem będącym odbiorcą pomocy. W przypadku podpisywania nowych umów lub wprowadzania zmian do umów już obowiązujących, EBI dokłada starań, by umożliwić podanie odnośnych informacji do wiadomości publicznej;
  - d) strategii EBI w zakresie przydziału środków.
2. Komisja udostępnia do publicznej wiadomości na swoich stronach internetowych szczegółowe informacje dotyczące wszystkich przypadków odzyskania należności na podstawie porozumienia dotyczącego gwarancji, o którym mowa w art. 14, i umowy określającej szczegółowe postanowienia i procedury dotyczące odzyskiwania należności, o której mowa w art. 15 ust. 2, o ile nie mają zastosowania wymogi dotyczące poufności.

Artykuł 13

Jurysdykcje niechętne współpracy

Prowadząc działania z zakresu finansowania, EBI nie toleruje żadnych działań prowadzonych w celach niezgodnych z prawem, w tym prania pieniędzy, finansowania terroryzmu, oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania, korupcji oraz nadużyć finansowych mających wpływ na interesy finansowe Unii. W szczególności EBI nie uczestniczy w żadnych działaniach z zakresu finansowania realizowanych w kwalifikującym się kraju za pośrednictwem zagranicznego instrumentu finansowego znajdującego się w jurysdykcji niechętnej współpracy określonej jako taka przez Unię, Organizację Narodów Zjednoczonych, Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju lub Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniądzy.

W swoich działaniach z zakresu finansowania EBI stosuje zasady i standardy dotyczące przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu określone w prawie unijnym, w tym wymóg podejmowania rozsądnych środków w stosownych przypadkach w celu zidentyfikowania beneficjentów rzeczywistych.

Artykuł 14

Porozumienie dotyczące gwarancji

Komisja i EBI podpisują porozumienie dotyczące gwarancji określające szczegółowe postanowienia i procedury dotyczące gwarancji UE zgodnie z art. 8 oraz informują o tym odpowiednio Parlament Europejski i Radę.

Artykuł 15

Odzyskanie płatności dokonanych przez Komisję

1. W przypadku dokonania przez Komisję jakiegokolwiek płatności w ramach gwarancji UE, EBI prowadzi, w imieniu i na rzecz Komisji, czynności w celu odzyskania należności z tytułu wypłaconych kwot.
2. Nie później niż w dniu podpisania porozumienia dotyczącego gwarancji, o którym mowa w art. 14, Komisja i EBI podpisują odrębną umowę określającą szczegółowe postanowienia i procedury dotyczące odzyskiwania należności.

Artykuł 16

Kontrole prowadzone przez Trybunał Obrachunkowy

Gwarancja UE oraz płatności dokonane i należności odzyskane w ramach takiej gwarancji, które można przypisać do budżetu ogólnego Unii, są przedmiotem kontroli Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 17

Środki zwalczania nadużyć finansowych

1. EBI niezwłocznie informuje OLAF oraz przekazuje mu wszelkie niezbędne informacje w przypadku, gdy ma podstawy podejrzewać — na dowolnym etapie przygotowania, realizacji lub zamknięcia projektów objętych gwarancją UE — potencjalny przypadek nadużycia finansowego, korupcji, prania pieniędzy lub innego niezgodnego z prawem działania, które może mieć wpływ na interesy finansowe Unii.
2. W celu ochrony interesów finansowych Unii OLAF może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole i inspekcje na miejscu, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁾, rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽²⁾ i rozporządzeniu Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽³⁾, z myślą o stwierdzeniu, czy w związku z jakimkolwiek działaniami z zakresu finansowania miało miejsce nadużycie finansowe, korupcja, pranie pieniędzy lub jakiegokolwiek inne niezgodne z prawem działanie mające wpływ na interesy finansowe Unii. OLAF może przekazywać właściwym organom zainteresowanych państw członkowskich informacje uzyskane w trakcie dochodzeń.

W przypadku udowodnienia takich niezgodnych z prawem działań, EBI wspomaga działania służące odzyskaniu środków w odniesieniu do swoich działań z zakresu finansowania i w obrębie swoich obowiązków.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

3. Umowy o finansowanie podpisane w związku z projektami wspieranymi na mocy niniejszej decyzji zawierają klauzule umożliwiające zawieszenie działań EBI z zakresu finansowania i, w razie konieczności, podjęcie odpowiednich działań służących odzyskaniu środków w przypadkach nadużyć finansowych, korupcji lub innych niezgodnych z prawem działań. Decyzję o zawieszeniu lub anulowaniu finansowania EBI podejmuje EBI po należytym rozpatrzeniu wszystkich okoliczności i ryzyk.
4. EBI nadal korzysta ze swojego pojedynczego punktu kontaktowego w sprawie zwalczania korupcji i nadużyć finansowych; jest on przeznaczony dla pracowników EBI i wszystkich zainteresowanych stron.
5. W swoich działaniach z zakresu finansowania EBI wprowadza swój mechanizm wykluczający na potrzeby wykluczenia kontrahentów zamieszanych w nadużycia finansowe i korupcję; mechanizm ten obejmuje kryteria wykluczenia zawarte w unijnej centralnej bazie danych o wykluczeniach przy zapewnieniu poszanowania praw wszystkich stron.

Artykuł 18

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 4, przyznaje się Komisji na czas nieokreślony począwszy od dnia 11 maja 2014 r.
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 4, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 4 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 19

Przegląd śródkresowy

Do dnia 31 grudnia 2016 r. Komisja, we współpracy z EBI, przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie śródkresowe sprawozdanie zawierające ocenę stosowania niniejszej decyzji w pierwszych latach, któremu towarzyszy, w stosownych przypadkach, wniosek dotyczący jej zmiany. Sprawozdanie śródkresowe sporządza się w oparciu o niezależną ocenę zewnętrzną i wkład EBI.

Sprawozdanie zawiera w szczególności:

- a) ocenę stosowania strategii przydziału środków;
- b) ocenę sprawozdawczości EBI i w stosownych przypadkach zalecenia dotyczące jej poprawy;
- c) ocenę ram pomiaru wyników, w tym wskaźników i kryteriów efektywności, oraz wkładu tych wyników w realizację celów niniejszej decyzji;
- d) szczegółowy opis kryteriów rozpatrywanych pod kątem zalecenia dotyczącego ewentualnego uruchomienia w całości lub w części fakultatywnej dodatkowej kwoty.

*Artykuł 20***Sprawozdanie końcowe**

Do dnia 31 grudnia 2021 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie końcowe sprawozdanie ze stosowania niniejszej decyzji.

*Artykuł 21***Wejście w życie**

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Strasburgu dnia 16 kwietnia 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
D. KOURKOULAS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I**PUŁAPY REGIONALNE**

- A. Kraje ubiegające się o członkostwo: 8 739 322 000 EUR.
- B. Kraje objęte polityką sąsiedztwa i partnerstwa: 14 437 225 000 EUR, w podziale na następujące indykatywne podpułapy:
  - (i) kraje basenu Morza Śródziemnego: 9 606 200 000 EUR;
  - (ii) Europa Wschodnia, Zakaukazie i Rosja: 4 831 025 000 EUR.
- C. Azja i Ameryka Łacińska: 3 407 295 000 EUR, w podziale na następujące indykatywne podpułapy:
  - (i) Ameryka Łacińska: 2 288 870 000 EUR;
  - (ii) Azja: 936 356 000 EUR;
  - (iii) Azja Środkowa: 182 069 000 EUR;
- D. Afryka Południowa: 416 158 000 EUR.

W ramach stałego pułapu globalnego organy zarządzające EBI mogą — po konsultacji z Komisją — postanowić o realokacji kwoty nieprzekraczającej 20 % pułapów podregionalnych w obrębie poszczególnych regionów oraz kwoty nieprzekraczającej 10 % pułapów regionalnych między poszczególnymi regionami.

ZAŁĄCZNIK II

REGIONY I KRAJE POTENCJALNIE KWALIFIKUJĄCE SIĘ

A. Kraje ubiegające się o członkostwo

1. Kraje kandydujące

Czarnogóra, Islandia, była jugosłowiańska republika Macedonii, Serbia, Turcja

2. Potencjalne kraje kandydujące

Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo

B. Kraje objęte polityką sąsiedztwa i partnerstwa

1. Kraje basenu Morza Śródziemnego

Algieria, Egipt, Izrael, Jordania, Liban, Libia, Maroko, Palestyna, Syria, Tunezja

2. Europa Wschodnia, Zakaukazie i Rosja

Europa Wschodnia: Białoruś, Republika Mołdowy, Ukraina

Zakaukazie: Armenia, Azerbejdżan, Gruzja

Rosja

C. Azja i Ameryka Łacińska

1. Ameryka Łacińska

Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Ekwador, Gwatemala, Honduras, Kolumbia, Kostaryka, Kuba, Meksyk, Nikaragua, Panama, Paragwaj, Peru, Salwador, Urugwaj, Wenezuela

2. Azja

Afganistan, Bangladesz, Bhutan, Brunei, Chiny (w tym specjalne regiony administracyjne Hongkong i Makau), Filipiny, Indie, Indonezja, Irak, Jemen, Kambodża, Korea Południowa, Laos, Malezja, Malediwy, Mjanma/Birma, Mongolia, Nepal, Pakistan, Singapur, Sri Lanka, Tajwan, Tajlandia, Wietnam

3. Azja Środkowa

Kazachstan, Kirgistan, Tadżykistan, Turkmenistan, Uzbekistan

D. Afryka Południowa

Republika Południowej Afryki

ZAŁĄCZNIK III

REGIONY I KRAJE KWALIFIKUJĄCE SIĘ

A. Kraje ubiegające się o członkostwo

1. Kraje kandydujące

Czarnogóra, Islandia, była jugosłowiańska republika Macedonii, Serbia, Turcja

2. Potencjalne kraje kandydujące

Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo

B. Kraje objęte polityką sąsiedztwa i partnerstwa

1. Kraje basenu Morza Śródziemnego

Algieria, Egipt, Izrael, Jordania, Liban, Libia, Maroko, Palestyna, Tunezja

2. Europa Wschodnia, Zakaukazie i Rosja

Europa Wschodnia: Republika Mołdowy, Ukraina

Zakaukazie: Armenia, Azerbejdżan, Gruzja

Rosja

C. Azja i Ameryka Łacińska

1. Ameryka Łacińska

Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Ekwador, Gwatemala, Honduras, Kolumbia, Kostaryka, Meksyk, Nikaragua, Panama, Paragwaj, Peru, Salwador, Urugwaj, Wenezuela

2. Azja

Bangladesz, Brunei, Bhutan, Chiny (w tym specjalne regiony administracyjne Hongkong i Makau), Filipiny, Indie, Indonezja, Irak, Jemen, Kambodża, Korea Południowa, Laos, Malezja, Malediwy, Mjanma/Birma, Mongolia, Nepal, Pakistan, Singapur, Sri Lanka, Tajlandia, Wietnam

3. Azja Środkowa

Kazachstan, Kirgistan, Tadżykistan, Turkmenistan, Uzbekistan

D. Afryka Południowa

Republika Południowej Afryki

ZAŁĄCZNIK IV

RAMY POLITYKI REGIONALNEJ

Działalność EBI w krajach partnerskich uczestniczących w procesie przedakcesyjnym jest prowadzona w kontekście ram ustanowionych w partnerstwach dla członkostwa i partnerstwach europejskich, w których określone zostały priorytety dla krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących w celu osiągnięcia postępów w procesie zbliżania się do Unii; partnerstwa te stanowią również ramy dla pomocy Unii. Jako ramy polityki Unii dla Bałkanów Zachodnich służy proces stabilizacji i stowarzyszenia. Jest on oparty na stopniowym partnerstwie, w którego ramach Unia oferuje udogodnienia w handlu, pomoc gospodarczą i finansową oraz stosunki umowne poprzez układy o stabilizacji i stowarzyszeniu. Przedakcesyjna pomoc finansowa pomaga krajom kandydującym i potencjalnym krajom kandydującym przygotować się do obowiązków i wyzwań wiążących się z członkostwem w Unii. Pomoc ta służy wsparciu procesu reform, w tym przygotowań do późniejszego członkostwa. Koncentruje się ona na rozwoju instytucjonalnym, dostosowaniu do dorobku prawnego Unii, przygotowaniach do wdrażania polityk i instrumentów Unii oraz wspieraniu środków służących osiągnięciu konwergencji gospodarczej.

Podstawę działalności EBI w krajach objętych polityką sąsiedztwa stanowi nowa europejska polityka sąsiedztwa określona we wspólnym komunikacie zatytułowanym „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie”, przyjęta przez Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisję w dniu 25 maja 2011 r., oraz konkluzje Rady przyjęte w dniu 20 czerwca 2011 r., które zawierają w szczególności wezwanie do zapewnienia większego wsparcia krajom partnerskim stawiającym sobie za cel budowanie społeczeństw demokratycznych i podjęcie reform, zgodnie z zasadą „więcej za więcej” i zasadą „wzajemnej odpowiedzialności”, oraz przewidują strategiczne ramy polityki w zakresie stosunków Unii z jej sąsiadami. W ramach tej współpracy finansowanie udzielane przez EBI na mocy niniejszej decyzji będzie również ukierunkowane na polityki wspierające wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu i tworzenie miejsc pracy oraz przyczyniające się do stabilności społecznej zgodnie z podejściem opartym na zachętach sprzyjającym celom polityki zewnętrznej Unii, w tym w odniesieniu do kwestii migracyjnych.

Aby osiągnąć te cele, Unia i jej partnerzy realizują wspólnie uzgodnione dwustronne plany działania określające zbiór priorytetów dotyczących między innymi kwestii politycznych i bezpieczeństwa, kwestii handlowych i gospodarczych, zagadnień środowiskowych i społecznych oraz integracji sieci transportowych i energetycznych.

Wspieraniu współpracy między Unią i odpowiednimi grupami krajów partnerskich objętych polityką sąsiedztwa, które stoją przed wspólnymi wyzwaniami lub które łączy wspólne położenie geograficzne, służą wielostronne i regionalne inicjatywy, a mianowicie Unia dla Śródziemnomorza, Partnerstwo Wschodnie, synergia czarnomorska, strategia Unii na rzecz regionu Dunaju oraz strategia Unii dla regionu Morza Bałtyckiego. Unia dla Śródziemnomorza ma na celu wzmocnienie procesu integracji euro śródziemnomorskiej poprzez wspieranie wzajemnego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego po obu stronach Morza Śródziemnego; wspiera ona także poprawę warunków rozwoju społeczno-gospodarczego, solidarność, integrację regionalną, zrównoważony rozwój i budowanie wiedzy, podkreślając potrzebę zwiększenia współpracy finansowej w celu wsparcia projektów regionalnych i transnarodowych. Unia dla Śródziemnomorza wspiera w szczególności tworzenie autostrad morskich i lądowych, walkę z zanieczyszczeniem Morza Śródziemnego, śródziemnomorski plan w zakresie energii słonecznej, śródziemnomorską inicjatywę na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, inicjatywę na rzecz ochrony ludności oraz uniwersytet eurośródziemnomorski.

Partnerstwo Wschodnie ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do przyspieszenia stowarzyszenia politycznego oraz pogłębienia integracji gospodarczej między Unią a krajami Partnerstwa Wschodniego. Partnerstwo Wschodnie zapewni dodatkowy impuls dla rozwoju gospodarczego, społecznego i regionalnego w krajach partnerskich. Ułatwi dobre zarządzanie, również w sektorze finansowym, będzie wspierać rozwój regionalny i spójność społeczną, a także pomoże zniwelować nierówności społeczno-gospodarcze w krajach partnerskich.

Strategia Unii dla regionu Morza Bałtyckiego wspiera zrównoważone środowisko oraz optymalny rozwój gospodarczy i społeczny w regionie Morza Bałtyckiego. Strategia Unii na rzecz regionu Dunaju wspiera przede wszystkim rozwój transportu, połączeń energetycznych i bezpieczeństwa oraz zrównoważony rozwój środowiskowy i społeczno-gospodarczy w regionie Dunaju. Partnerstwo Wschodnie ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do przyspieszenia stowarzyszenia politycznego oraz pogłębienia integracji gospodarczej między Unią a krajami Partnerstwa Wschodniego. Rosję i Unię łączy szeroko zakrojone partnerstwo strategiczne, odrębne od europejskiej polityki sąsiedztwa, wyrażające się we „wspólnych przestrzeniach” oraz planach działania. Na szczeblu wielostronnym uzupełnia je wymiar północny, który określa ramy współpracy między Unią, Rosją, Norwegią i Islandią (obserwatorami w tym procesie są: Białoruś, Kanada i Stany Zjednoczone).

Działalność EBI w Ameryce Łacińskiej jest prowadzona w ramach partnerstwa strategicznego między Unią a krajami Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Jak podkreślono w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 września 2009 r. zatytułowanym „Unia Europejska i Ameryka Łacińska: partnerzy na arenie międzynarodowej”, do priorytetów Unii w dziedzinie współpracy z Ameryką Łacińską należą: wspieranie integracji regionalnej oraz eliminacja ubóstwa i nierówności społecznych w celu wspierania zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego. Te cele polityczne będą wspierane przy uwzględnieniu różnego poziomu rozwoju poszczególnych krajów Ameryki Łacińskiej. Kontynuowane będą dialog dwustronny i współpraca w obszarach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania dla obu regionów, m.in. takich jak: środowisko, zmiana klimatu, zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, energia, nauka, badania naukowe, szkolnictwo wyższe, technologie i innowacje.

W Azji Unia pogłębia swoje partnerstwo strategiczne z Chinami i Indiami, prowadzone są również negocjacje w sprawie nowych umów o partnerstwie i umów o wolnym handlu z krajami Azji Południowo-Wschodniej. Jednocześnie współpraca na rzecz rozwoju w dalszym ciągu stanowi istotny punkt polityki Unii w stosunku do Azji; unijna strategia rozwoju dla regionu Azji służy wyeliminowaniu ubóstwa poprzez wspieranie zdwersyfikowanego, trwałego wzrostu gospodarczego, promowaniu otoczenia i warunków sprzyjających wymianie handlowej i integracji w obrębie regionu, usprawnieniu sprawowania rządów, zwiększeniu stabilności politycznej i społecznej oraz wsparciu działań na rzecz osiągnięcia milenijnych celów rozwoju na rok 2015. Wspólnie formułowane są polityki dotyczące wspólnych wyzwań, takich jak zmiana klimatu, zrównoważony rozwój, bezpieczeństwo i stabilność, sprawowanie rządów i prawa człowieka, a także zapobieganie klęskom żywiołowym i katastrofom humanitarnym oraz podejmowanie działań w przypadku ich wystąpienia.

Strategia Unii na rzecz nowego partnerstwa z Azją Środkową, która została przyjęta przez Radę Europejską w dniach 21–22 czerwca 2007 r., wzmocniła dialog regionalny i dwustronny oraz współpracę Unii z krajami Azji Środkowej w dziedzinie głównych problemów, przed którymi stoi ten region, takich jak ograniczanie ubóstwa, zrównoważony rozwój i stabilność. Realizacja tej strategii przyniosła znaczne postępy w dziedzinie praw człowieka, praworządności, dobrego sprawowania rządów i demokracji, edukacji, rozwoju gospodarczego, handlu i inwestycji, energii i transportu oraz polityk środowiskowych.

Działalność EBI w Republice Południowej Afryki jest prowadzona na podstawie wspólnego krajowego dokumentu strategicznego dotyczącego Republiki Południowej Afryki przygotowanego przez UE. Obszary stanowiące przedmiot największego zainteresowania, określone w tym dokumencie strategicznym, to: tworzenie miejsc pracy i rozwijanie możliwości świadczenia usług oraz spójność społeczna. Działalność EBI prowadzona w Republice Południowej Afryki stanowi ściśle uzupełnienie programu Unii w zakresie współpracy na rzecz rozwoju, mianowicie dzięki ukierunkowaniu działań EBI na wspieranie sektora prywatnego oraz inwestycje w rozbudowę infrastruktury i usług socjalnych (mieszkalnictwo, infrastruktura elektroenergetyczna, uzdatnianie wody pitnej i infrastruktura komunalna). W ramach śródkresowego przeglądu krajowego dokumentu strategicznego dotyczącego Republiki Południowej Afryki przeprowadzonego w latach 2009–2010 zaproponowano zintensyfikowanie działań w obszarze zmiany klimatu poprzez wspieranie tworzenia zielonych miejsc pracy. Oczekuje się, że w latach 2014–2020 działalność EBI będzie wspierać, na zasadzie komplementarności, polityki, programy i instrumenty UE w zakresie współpracy zewnętrznej poprzez nieprzerwaną koncentrację na kwestiach priorytetowych w stosunkach między Unią i Republiką Południowej Afryki, aby wspierać sprawiedliwy i trwały wzrost gospodarczy, przyczynić się do tworzenia miejsc pracy i budowania potencjału oraz wspierać działania mające na celu zapewnienie stałego i sprawiedliwego dostępu do podstawowej infrastruktury i usług.

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) NR 467/2014

z dnia 7 maja 2014 r.

ustanawiające standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) ⁽¹⁾,

uwzględniając rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektorów owoców i warzyw oraz przetworzonych owoców i warzyw ⁽²⁾, w szczególności jego art. 136 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 543/2011 przewiduje — zgodnie z wynikami wielostronnych negocjacji handlowych Rundy Urugwajskiej — kryteria, na których podstawie ustalania Komisja ustala standardowe wartości dla przywozu z państw trzecich, w odniesieniu do produktów i okresów określonych w części A załącznika XVI do wspomnianego rozporządzenia.
- (2) Standardowa wartość w przywozie jest obliczana każdego dnia roboczego, zgodnie z art. 136 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 543/2011, przy uwzględnieniu podlegających zmianom danych dziennych. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Standardowe wartości celne w przywozie, o których mowa w art. 136 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 543/2011, są ustalone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 157 z 15.6.2011, s. 1.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 7 maja 2014 r.

W imieniu Komisji,
za Przewodniczącego,
Jerzy PLEWA
Dyrektor Generalny ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów
Wiejskich

ZAŁĄCZNIK

Standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw

(EUR/100 kg)		
Kod CN	Kod państw trzecich ⁽¹⁾	Standardowa wartość w przywozie
0702 00 00	MA	41,8
	MK	101,4
	TN	43,5
	TR	74,0
	ZZ	65,2
0707 00 05	MK	51,1
	TR	124,7
	ZZ	87,9
0709 93 10	TR	106,4
	ZZ	106,4
0805 10 20	EG	49,6
	IL	58,8
	MA	47,3
	TN	68,6
	TR	54,5
	ZZ	55,8
	TR	87,3
0805 50 10	ZZ	87,3
	AR	95,8
0808 10 80	BR	84,2
	CL	101,2
	CN	126,1
	MK	26,2
	NZ	159,4
	US	160,8
	ZA	99,3
	ZZ	106,6

⁽¹⁾ Nomenklatura krajów ustalona w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1833/2006 (Dz.U. L 354 z 14.12.2006, s. 19). Kod „ZZ” odpowiada „innym pochodzeniom”.

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 2 maja 2014 r.

ustalająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE produktom z papieru przetworzonego

(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 2774)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2014/256/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 8 ust. 2,

po konsultacji z Komitetem Unii Europejskiej ds. Oznakowania Ekologicznego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 66/2010 oznakowanie ekologiczne UE można przyznawać produktom o ograniczonym poziomie wpływu na środowisko w ciągu ich całego cyklu życia.
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 66/2010 stanowi, że w odniesieniu do poszczególnych grup produktów należy ustanowić określone kryteria.
- (3) Ponieważ produkcja wyrobów o najwyższej efektywności środowiskowej powinna odbywać się przy zmniejszeniu ilości substancji toksycznych lub eutroficznych uwalnianych do wody, ograniczaniu szkód w środowisku naturalnym lub zagrożeń związanych z wykorzystaniem energii (globalne ocieplenie, zakwaszenie, zubożenie warstwy ozonowej, wyczerpywanie nieodnawialnych zasobów) oraz ograniczaniu szkód w środowisku naturalnym lub zagrożeń związanych ze stosowaniem niebezpiecznych chemikaliów, należy ustanowić kryteria oznakowania ekologicznego UE dla grupy produktów „papier przetworzony”.
- (4) Zmienione kryteria, jak również związane z nimi wymogi w zakresie oceny i weryfikacji powinny obowiązywać przez trzy lata od daty przyjęcia niniejszej decyzji, z uwzględnieniem cyklu innowacji w odniesieniu do tej grupy produktów.
- (5) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią komitetu powołanego na mocy art. 16 rozporządzenia (WE) nr 66/2010,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Grupa produktów „produkty z papieru przetworzonego” obejmuje następujące produkty:
  - a) koperty i papierowe torby z uchwytami, które w przynajmniej 90 % masy wykonane są z papieru, kartonu lub podłoża papierowego;
  - b) wyroby papiernicze, które w przynajmniej 70 % masy wykonane są z papieru, kartonu lub podłoża papierowego, z wyjątkiem skoroszytów zawieszanych i teczek z metalowymi paskami do wpinania dokumentów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 27 z 30.1.2010, s. 1.

W przypadku, o którym mowa w lit. b) elementy z tworzywa sztucznego nie mogą przekraczać 10 %, z wyjątkiem segregatorów kołowych, zeszytów, notatników, terminarzy i segregatorów z mechanizmem dźwigniowym, w których masa tworzywa sztucznego nie może przekraczać 13 %. Ponadto masa metalu w produkcie nie może przekraczać 30 g, z wyjątkiem skoroszytów zawieszanych, teczek z metalowymi paskami do wpinania dokumentów oraz segregatorów kołowych, gdzie może ona wynosić do 50 g i z wyjątkiem segregatorów z mechanizmem dźwigniowym, gdzie może ona wynosić do 120 g.

2. Grupa produktów „produkty z papieru przetworzonego” nie obejmuje następujących produktów:
  - a) Produktów z papieru zadrukowanego objętego oznakowaniem ekologicznym UE zgodnie z decyzją Komisji 2012/481/UE ⁽¹⁾;
  - b) produktów opakowaniowych (z wyjątkiem papierowych toreb z uchwytami).

Artykuł 2

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

- 1) „podłoże kartonowe” oznacza tekturę lub karton, które są niezadrukowane i nieprzetworzone o gramaturze przekraczającej 400 g/m²;
- 2) „materiały eksploatacyjne” oznaczają produkty chemiczne stosowane w procesach drukowania, powlekania i procesach wykończeniowych, które to produkty można zużyć, zniszczyć, rozproszyć, zmarnować lub wyczerpać;
- 3) „produkt z papieru przetworzonego” oznacza papier, karton lub podłoże papierowe, zadrukowane lub nie, zazwyczaj stosowane do ochrony, przenoszenia lub przechowywania przedmiotów lub notatek, w przypadku których przetwarzanie jest zasadniczą częścią procesu produkcji, obejmuje trzy główne kategorie produktów: koperty, papierowe torby z uchwytami i wyroby papiernicze;
- 4) „wyroby papiernicze” oznaczają teczki, segregatory, notatniki, bloki, bloczki, zeszyty, notatniki na spirali, kalendarze w oprawie, terminarze i luźne kartki.
- 5) „proces przetwarzania” oznacza proces, za pomocą którego materiał jest przetwarzany w produkt z papieru przetworzonego. Proces ten może obejmować proces drukowania (czynności fazy prepress-press-postpress);
- 6) „fluorowcowany rozpuszczalnik organiczny” oznacza rozpuszczalnik organiczny, który zawiera w cząsteczce co najmniej jeden atom bromu, chloru, fluoru lub jodu;
- 7) „elementy niepapierowe” oznaczają wszystkie części produktu z papieru przetworzonego, które nie składają się z papieru, kartonu lub podłoża papierowego;
- 8) „opakowania” oznaczają wszystkie wyroby wykonane z dowolnych materiałów, przeznaczone do przechowywania, ochrony, przenoszenia, dostarczania i prezentacji towarów, od surowców do produktów przetworzonych, od producenta do użytkownika lub konsumenta;
- 9) „papierowe torby z uchwytami” są wyrobami na bazie papieru używanymi do przenoszenia/transportu towarów;
- 10) „recykling” oznacza każdy proces odzysku, w którym materiały odpadowe są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje, niezależnie od tego, czy mają być wykorzystywane w pierwotnym celu, czy w innych celach, z wyjątkiem odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wykopów;
- 11) „włókna odzyskane w wyniku recyklingu” oznaczają włókna odzyskane ze strumienia odpadów w procesie produkcyjnym lub wytworzone przez użytkowników końcowych produktu, który nie może już być stosowany w zamierzonym celu. Wyłącza się ponowne użycie materiałów wytworzonych w procesie i możliwych do odzyskania w tym samym procesie, w którym je wytworzono (braki produkcyjne fabryki papieru — wytworzone lub zakupione);
- 12) „teczki” oznaczają składane teczki lub okładki na luźne arkusze papieru, takie jak skoroszyty zawieszane, przekładki indeksujące, teczki na dokumenty, teczki trójskrzydłowe i kwadratowe okładki;
- 13) „segregatory” są produktami na bazie papieru składającymi się z okładki wykonanej zwykle z kartonu, z kółkami do spinania luźnych arkuszy papieru, takimi jak skoroszyty kołowe i segregatory z mechanizmem dźwigniowym;

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2012/481/UE z dnia 16 sierpnia 2012 r. ustalająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE papierowi zadrukowanemu (Dz.U. L 223 z 21.8.2012, s. 55).

- 14) „lotny związek organiczny” (LZO) oznacza każdy związek organiczny oraz frakcję kreozotu, które w temperaturze 293,15 K mają prężność pary 0,01 kPa lub więcej lub mają odpowiadającą tej wartości lotność w szczególnych warunkach użytkowania;
- 15) „środki czyszczące” oznaczają chemikalia stosowane do mycia form drukowych i pras drukarskich w celu usunięcia tuszów drukarskich, pyłu papierowego i podobnych produktów; środki czyszczące do maszyn wykończeniowych i maszyn drukarskich; zmywacze tuszu drukarskiego używane do zmywania wyschniętego tuszu drukarskiego;
- 16) „papier odpadowy” oznacza papier wytworzony podczas produkcji produktu z papieru przetworzonego, który nie jest jego częścią.

Artykuł 3

Aby dany produkt z papieru przetworzonego mógł otrzymać oznakowanie ekologiczne UE zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 66/2010, musi on należeć do grupy produktów „produkty z papieru przetworzonego” określonej w art. 1 niniejszej decyzji i spełniać kryteria oraz związane z nimi wymogi w zakresie oceny i weryfikacji określone w załączniku.

Artykuł 4

Kryteria dla grupy produktów „produkty z papieru przetworzonego” i związane z nimi wymogi w zakresie oceny i weryfikacji obowiązują przez trzy lata od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 5

Do celów administracyjnych grupie produktów „produkty z papieru przetworzonego” przypisuje się numer kodu „046”.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 2 maja 2014 r.

W imieniu Komisji
Janez POTOČNIK
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

RAMY

Cele kryteriów

Kryteria oznakowania ekologicznego są spełniane przez produkty o najlepszej efektywności środowiskowej na rynku produktów z papieru przetworzonego. Chociaż stosowanie produktów chemicznych i uwalnianie zanieczyszczeń jest częścią procesu produkcji, posiadanie przez produkt oznakowania ekologicznego UE gwarantuje konsumentom, że stosowanie takich substancji zostało ograniczone w takim zakresie, w jakim jest to technicznie możliwe bez uszczerbku dla zdatności do użycia produktu końcowego. O ile to możliwe, wyklucza się stosowanie substancji niebezpiecznych. Odstępstwa przyznawane są jedynie wtedy, gdy na rynku nie ma innych wykonalnych alternatyw, a takie substancje niebezpieczne są dozwolone tylko w minimalnych poziomach stężenia.

KRYTERIA

Kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE produktom z papieru przetworzonego:

1. Podłoże
2. Włókna: zrównoważona gospodarka leśna
3. Wyłączone lub ograniczone substancje i mieszaniny
4. Możliwość recyklingu
5. Emisje
6. Odpady
7. Energia
8. Szkolenia
9. Zdatność do użycia
10. Informacje o produkcie
11. Informacje widniejące na oznakowaniu ekologicznym UE

Kryteria te stosuje się do wszystkich procesów przeprowadzanych na miejscu lub w miejscach wytwarzania produktu z papieru przetworzonego lub specjalnie do tego przeznaczonych liniach produkcyjnych. Jeśli istnieją procesy przetwarzania, drukowania, powlekania i procesy wykończeniowe stosowane wyłącznie w odniesieniu do produktów opatrzonych oznakowaniem ekologicznym, kryteria 2, 4, 5, 6 i 7 stosuje się wyłącznie do tych procesów.

Kryteria ekologiczne nie obejmują transportu surowców, materiałów eksploatacyjnych i produktów końcowych.

Kryterium 1 dotyczy tylko podłoża wykorzystywanego w produkcie końcowym z papieru przetworzonego.

Kryteria 4, 9, 10 i 11 stosuje się do produktu końcowego z papieru przetworzonego.

Kryterium 3 stosuje się zarówno do niepapierowych elementów produktu z papieru przetworzonego, jak i do procesów przetwarzania, drukowania, powlekania i procesów wykończeniowych elementów papierowych.

Kryteria 5, 6, 7 i 8 stosuje się wyłącznie do procesów przetwarzania, drukowania, laminacji i procesów wykończeniowych elementów papierowych.

Szczegółowe wymogi w zakresie oceny i weryfikacji podane są w ramach każdego kryterium.

Kryteria te spełniają wszystkie etapy druku lub przetwarzania dokonywane na produkcie z papieru przetworzonego. Części produktu, które są zadrukowywane lub przetwarzane przez podwykonawcę powinny zatem również spełniać powiązane wymagania. Wniosek zawiera wykaz wszystkich drukarni i podwykonawców biorących udział w produkcji papieru przetworzonego i ich lokalizacji geograficznych.

Wnioskodawca przedstawia wykaz produktów chemicznych stosowanych w drukarni przy produkcji produktów z papieru przetworzonego. Wymóg ten stosuje się do wszystkich materiałów eksploatacyjnych używanych w procesach przetwarzania, drukowania, powlekania i procesach wykończeniowych. W wykazie przedstawionym przez wnioskodawcę podaje się ilość, funkcję i dostawcę każdego używanego produktu chemicznego wraz z kartą charakterystyki sporządzoną zgodnie ze wskazówkami w sekcji 10, 11 i 12 załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

W przypadku gdy wnioskodawca jest zobowiązany do złożenia deklaracji, dokumentacji, analiz, sprawozdań z badań lub innych dowodów zgodności z kryteriami, dokumenty te mogą pochodzić odpowiednio od wnioskodawcy lub jego dostawców lub ich poddostawców.

W razie potrzeby możliwe jest zastosowanie innych metod badawczych niż wskazane dla każdego kryterium, jeśli są one uznawane za równoważne przez właściwy organ oceniający wniosek.

Właściwe organy uznają na zasadzie preferencyjnej badania objęte akredytacją zgodnie z ISO 17025 oraz weryfikacje przeprowadzone przez organy akredytowane zgodnie z normą EN 45011 lub z równoważną normą międzynarodową.

W stosownych przypadkach właściwe organy mogą wymagać dokumentacji uzupełniającej, a także mogą przeprowadzać niezależne badania weryfikacyjne.

Kryterium 1 — Podłoże

Część A — Podłoże Papierowe

Wykorzystane podłoże musi być zgodne z kryteriami 1, 2, 4 i 5 określonymi w decyzji Komisji 2011/333/UE ⁽²⁾ dla papieru do kopiowania i papieru graficznego lub w decyzji Komisji 2012/448/UE ⁽³⁾ dla papieru gazetowego oraz być zgodne z kryterium 2 oznakowania ekologicznego UE — Włókna: zrównoważona gospodarka leśna, określonego w niniejszej decyzji Komisji dotyczącej produktów z papieru przetworzonego.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza specyfikacje odpowiednich produktów z papieru przetworzonego łącznie z nazwami handlowymi, ilością i wagą stosowanego papieru na m². Wykaz ten zawiera także nazwy dostawców stosowanego papieru. Zgodność z kryteriami 1, 2, 4 i 5 oznakowania ekologicznego UE określonymi w decyzji 2011/333/UE lub w decyzji 2012/448/UE powinna zostać udowodniona dla każdego podłoża na podstawie ważnego certyfikatu oznakowania ekologicznego UE dla stosowanego papieru. Zgodność z kryterium 2 — Włókna: zrównoważona gospodarka leśna powinna zostać udowodniona dla każdego podłoża na podstawie ważnego certyfikatu PEFC, FSC lub równoważnego dla stosowanego podłoża lub na podstawie oświadczenia własnego, w przypadku gdy wnioskodawca posiada już ważny certyfikat oznakowania ekologicznego UE dla stosowanego podłoża.

Część B — Podłoże Kartonowe

Kryterium B1 — Emisje do wody i atmosfery

a) Ch₂T, siarka, NO_x, fosfor

W odniesieniu do każdego z tych parametrów emisje do atmosfery lub wody z produkcji masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu wyraża się w punktach (P_{Ch₂T}, P_S, P_{NO_x}, P_P) zgodnie z poniższym opisem:

Żaden z poszczególnych punktów P_{Ch₂T}, P_S, P_{NO_x}, P_P nie przekracza 1,5.

Całkowita wartość punktów (P_{suma} = P_{Ch₂T} + P_S + P_{NO_x} + P_P) nie przekracza 4,0.

Obliczenia P Ch₂T dokonuje się w następujący sposób (obliczenia P_S, P_{NO_x}, P_P prowadzone są dokładnie w taki sam sposób).

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2011/333/UE z dnia 7 czerwca 2011 r. ustalająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE dla papieru do kopiowania i papieru graficznego (Dz.U. L 149 z 8.6.2011, s. 12).

⁽³⁾ Decyzja Komisji 2012/448/UE z dnia 12 lipca 2012 r. ustalająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE papierowi gazetowemu (Dz.U. L 202 z 28.7.2012, s. 26).

Dla każdej wykorzystanej wartości „i” masy papierniczej lub papieru do laminacji powiązane mierzone emisje ChZT ($ChZT_{masa\ papiernicza, i}$ lub $ChZT_{papier, i}$ wyrażone w kilogramach na tonę powietrznie suchej masy — ADT) ważone są zgodnie z proporcjami wykorzystanej masy papierniczej lub papieru do laminacji (masa papiernicza „i” lub papier „i” w odniesieniu do tony powietrznie suchej masy papierniczej lub papieru) i sumowane. Ważoną emisję ChZT w odniesieniu do masy papierniczej lub papieru do laminacji dodaje się następnie do mierzonej emisji ChZT z produkcji kartonu, co daje sumę emisji ChZT — $ChZT_{suma}$.

Ważona wartość referencyjna ChZT w odniesieniu do produkcji masy papierniczej lub papieru do laminacji obliczana jest w ten sam sposób — jako suma ważonych wartości referencyjnych w odniesieniu do każdego rodzaju użytej masy papierniczej lub użytego papieru do laminacji i dodanych do wartości referencyjnej w odniesieniu do produkcji kartonu, co daje całkowitą wartość referencyjną ChZT — $ChZT_{ref, suma}$. Wartości referencyjne w odniesieniu do każdego rodzaju użytej masy papierniczej lub użytego papieru do laminacji oraz produkcji kartonu podano w tabeli 1.

Suma emisji ChZT dzielona jest przez sumę wartości referencyjnych ChZT w następujący sposób:

$$P_{COD} = \frac{COD_{suma}}{COD_{ref, suma}} = \frac{\sum_{i=1}^n [masa\ papiernicza\ lub\ papier\ do\ laminacji, i \times COD_{masa\ papiernicza\ lub\ papier\ do\ laminacji, i}] + COD_{karton}}{\sum_{i=1}^n [masa\ papiernicza\ lub\ papier\ do\ laminacji, i \times COD_{ref\ masa\ papiernicza\ lub\ papier\ do\ laminacji, i}] + COD_{ref\ karton}}$$

Tabela 1

Wartości referencyjne dla emisji w odniesieniu do różnych rodzajów masy papierniczej oraz w odniesieniu do produkcji kartonu

Rodzaj masy papierniczej/kartonu	Emisje (kg/ADT) (*)			
	ChZT wartość referencyjna	S wartość referencyjna	NO _x wartość referencyjna	P wartość referencyjna
Bielona masa celulozowa (niesiarczynowa)	18	0,6	1,6	0,045 (*)
Bielona masa celulozowa (siarczynowa)	25,0	0,6	1,6	0,045
Niebielona masa celulozowa	10,0	0,6	1,6	0,04
CTMP (masa papiernicza chemo-termomechaniczna)	15,0	0,2	0,3	0,01
TMP (masa papiernicza termomechaniczna)/ścier drzewny	3,0	0,2	0,3	0,01
Masa włóknista odzyskana w wyniku recyklingu	2,0	0,2	0,3	0,01
Bielony papier siarczany do laminacji	19	0,9	2,4	0,055
Niebielony papier siarczany do laminacji	11	0,9	2,4	0,055
Papier do laminacji pochodzący z recyklingu	3	0,5	1,1	0,02
Produkcja kartonu (zakłady niezintegrowane, gdzie wszystkie rodzaje stosowanej masy papierniczej są zakupione na rynku)	1	0,3	0,8	0,01
Produkcja kartonu (zakłady zintegrowane)	1	0,3	0,7	0,01

(*) Odstępstwo od tej wartości, do wartości 0,1 jest przyznawane, jeżeli można wykazać, że wyższy poziom P wynika z P występującego naturalnie w masie celulozowej drzewnej.

W przypadku kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w tym samym zakładzie emisje S i NO_x wynikające z produkcji energii elektrycznej można odjąć od ilości ogółem. Do obliczenia proporcji emisji wynikających z produkcji energii elektrycznej można zastosować następujący wzór:

$$2 \times (\text{MWh(energia elektryczna)}) / [2 \times \text{MWh(energia elektryczna)} + \text{MWh(ciepło)}]$$

Energia elektryczna w tym wzorze to energia elektryczna produkowana w zakładzie kogeneracji.

Ciepło we wzorze to ciepło netto dostarczone z elektrowni do produkcji masy papierniczej/papieru do laminacji kartonu.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza szczegółowych obliczeń pokazujących zgodność z niniejszym kryterium wraz z dokumentacją uzupełniającą, która obejmuje sprawozdania z badań wykonanych przy zastosowaniu następujących metod badawczych: ChZT: ISO 6060; NO_x: ISO 11564; S(oxid.): EPA nr 8; S(red.): EPA nr 16 A; zawartość S w ropie naftowej: ISO 8754; zawartość S w węglu: ISO 351; P: EN ISO 6878, APAT IRSA CNR 4110 lub Dr Lange LCK 349.

Dokumentacja uzupełniająca zawiera informacje o częstotliwości pomiarów i obliczeń punktów dla ChZT, S i NO_x. Obejmuje ona wszystkie emisje S i NO_x mające miejsce podczas produkcji masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu, włącznie z parą powstającą poza miejscem produkcji, z wyjątkiem emisji związanych z produkcją energii elektrycznej. Pomiarami objęte są kotły regeneracyjne, wapienniki, kotły parowe i piece spalające gazy o silnym zapachu. Uwzględnia się emisje rozproszone. Podawane wartości emisji siarki do powietrza zawierają zarówno emisje tlenków siarki jak i siarki zredukowanej (sulfid dimetylowy, merkaptan metylowy, siarkowodor i inne). Emisje siarki związane z produkcją energii cieplnej z ropy naftowej, węgla i innych paliw zewnętrznych o znanej zawartości siarki można obliczyć zamiast dokonywać pomiarów; emisje te należy uwzględnić.

Pomiary emisji do wód prowadzone są na próbkach niefiltrowanych i nieklarowanych, pobranych po przejściu procesu oczyszczania w zakładzie lub przez zewnętrzną oczyszczalnię ścieków. Okres pomiarów oparty jest na cyklu produkcyjnym trwającym 12 miesięcy. W przypadku nowych lub przebudowanych zakładów produkcyjnych pomiary prowadzone są na podstawie przynajmniej 45 kolejnych dni pracy zakładu. Pomiary są reprezentatywne dla odpowiedniego cyklu produkcyjnego.

W przypadku zakładów zintegrowanych, ze względu na trudność uzyskania oddzielnych danych o emisjach dla masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu, jeżeli dostępna jest tylko łączna wartość dla produkcji masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu, ustala się zerową wartość emisji dla masy papierniczej, zaś wartość dla kartonu obejmuje produkcję masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu.

b) AOX

Średnia ważona wartość AOX (adsorbowalnych związków chloroorganicznych) uwalnianych przy wytwarzaniu mas papierniczych wykorzystywanych w podłożach nie przekracza 0,170 kg/ADT kartonu.

Emisje AOX z poszczególnych mas papierniczych wykorzystanych do produkcji kartonu nie przekraczają 0,250 kg/ADT masy papierniczej.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza sprawozdania z badań przeprowadzonych przy użyciu następującej metody badawczej: AOX ISO 9562 wraz ze szczegółowymi obliczeniami wykazującymi zgodność z tym kryterium oraz odpowiednią dokumentacją uzupełniającą.

Dokumentacja uzupełniająca zawiera wskazanie częstotliwości przeprowadzania pomiarów. AOX mierzy się jedynie w odniesieniu do tych procesów, w których do bielenia masy papierniczej wykorzystuje się związki chloru. Nie ma konieczności przeprowadzania pomiaru zawartości AOX w ściekach z niezintegrowanej produkcji kartonu ani w ściekach z produkcji masy papierniczej bez bielenia lub jeśli bielenie przeprowadza się przy użyciu substancji pozbawionych chloru.

Pomiary przeprowadza się na próbkach niefiltrowanych i nieklarowanych po oczyszczeniu w zakładzie albo po oczyszczeniu w publicznej oczyszczalni. Okres pomiarów oparty jest na cyklu produkcyjnym trwającym 12 miesięcy. W przypadku nowych lub przebudowanych zakładów produkcyjnych pomiary prowadzone są na podstawie przynajmniej 45 kolejnych dni pracy zakładu. Pomiary są reprezentatywne dla odpowiedniego cyklu produkcyjnego.

c) CO₂

Emisje dwutlenku węgla ze źródeł nieodnawialnych nie przekraczają 1 000 kg na tonę wyprodukowanego kartonu, włączając w to emisje z produkcji energii elektrycznej (na terenie zakładu lub poza nim). Dla zakładów niezintegrowanych (w przypadku gdy wszystkie rodzaje stosowanej masy papierniczej są zakupione na rynku) emisje nie przekraczają 1 100 kg na tonę. Emisje oblicza się jako sumę emisji pochodzących z produkcji masy papierniczej i kartonu.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza szczegółowe obliczenia wykazujące zgodność z tym kryterium wraz z odpowiednią dokumentacją uzupełniającą.

Wnioskodawca przedstawia dane dotyczące emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Obejmują one emisje ze wszystkich źródeł nieodnawialnych wykorzystywanych przy produkcji masy papierniczej i kartonu, w tym z produkcji energii elektrycznej (na terenie zakładu lub poza nim).

Przy obliczaniu emisji CO₂ z paliw wykorzystuje się poniższe współczynniki emisji:

Tabela 2

Paliwo	Emisja CO ₂ kopalny	Jednostka
Węgiel	95	g CO ₂ kopalny/MJ
Ropa naftowa	73	g CO ₂ kopalny/MJ
Olej napędowy 1	74	g CO ₂ kopalny/MJ
Olej napędowy 2–5	77	g CO ₂ kopalny/MJ
LPG	69	g CO ₂ kopalny/MJ
Gaz ziemny	56	g CO ₂ kopalny/MJ
Energia elektryczna z sieci	400	g CO ₂ kopalny/kWh

Okres dla obliczeń lub bilansu masy ustala się w oparciu o produkcję w czasie 12 miesięcy. W przypadku nowych lub przebudowanych zakładów produkcyjnych pomiary prowadzone są na podstawie przynajmniej 45 kolejnych dni pracy zakładu. Obliczenia są reprezentatywne dla odpowiedniego cyklu produkcyjnego.

W przypadku energii elektrycznej z sieci energetycznej stosuje się wartość podaną w powyższej tabeli (średnia europejska), chyba że wnioskodawca przedstawi dokumentację pozwalającą na przyjęcie średniej wartości właściwej dla jego dostawców energii elektrycznej (dostawca kontraktowy lub średnia krajowa). W takim przypadku wnioskodawca może stosować tę wartość zamiast wartości podanej w tabeli.

Energia ze źródeł odnawialnych⁽¹⁾ zakupiona i stosowana w procesie produkcji nie będzie uwzględniana w obliczeniu emisji CO₂; wnioskodawca dostarcza stosowną dokumentację pozwalającą na stwierdzenie, że taka energia jest rzeczywiście stosowana w zakładzie lub została zakupiona ze źródeł zewnętrznych.

Kryterium B2 — Zużycie energii

a) Energia elektryczna

Zużycie energii elektrycznej w związku z produkcją masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu wyrażane jest w punktach (P_E), jak określono poniżej.

Wartość punktów, P_E, jest nie większa niż 1,5.

⁽¹⁾ Zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16).

Wartość P_E oblicza się w następujący sposób.

Obliczenie dla produkcji masy papierniczej lub papieru do laminacji: Dla każdej stosowanej masy papierniczej, papieru do laminacji „i”, stosowne zużycie energii elektrycznej ($E_{\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i}}$ wyrażone w kWh/ADT) oblicza się w sposób następujący:

$$E_{\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i}} = \text{energia elektryczna wyprodukowana w zakładzie} + \text{energia elektryczna zakupiona} - \text{energia elektryczna sprzedana}$$

Obliczenie dla produkcji kartonu: Zużycie energii elektrycznej związanej z produkcją kartonu (E_{karton}) oblicza się w następujący sposób:

$$E_{\text{karton}} = \text{energia elektryczna wyprodukowana w zakładzie} + \text{energia elektryczna zakupiona} - \text{energia elektryczna sprzedana}$$

Punkty dotyczące produkcji masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu łączy się, by uzyskać całkowitą wartość punktów (P_E) w następujący sposób:

$$P_E = \frac{\sum_{i=1}^n [\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i} \times E_{\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i}}] + E_{\text{karton}}}{\sum_{i=1}^n [\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i} \times E_{\text{ref masa papiernicza lub papier do laminacji, i}}] + E_{\text{ref karton}}}$$

W przypadku zakładów zintegrowanych, ze względu na trudność uzyskania oddzielnych danych o energii elektrycznej dla masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu, jeżeli dostępna jest tylko łączna wartość dla produkcji masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu, ustala się zerową wartość energii elektrycznej dla masy papierniczej, zaś wartość dla kartonu obejmuje produkcję masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu.

b) Paliwo (ciepło)

Zużycie paliwa w związku z produkcją masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu wyrażane jest w punktach (P_F), jak określono poniżej.

Wartość punktów, P_F , jest nie większa niż 1,5.

Wartość P_F oblicza się w następujący sposób.

Obliczenie dla produkcji masy papierniczej lub papieru do laminacji: Dla każdej stosowanej masy papierniczej, papieru do laminacji „i”, stosowne zużycie paliwa ($F_{\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i}}$ wyrażone w kWh/ADT) oblicza się w sposób następujący:

$$F_{\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i}} = \text{paliwo wyprodukowane w zakładzie} + \text{paliwo zakupione} - \text{paliwo sprzedane} - 1,25 \times \text{energia elektryczna wyprodukowana w zakładzie}$$

Uwaga:

$F_{\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i}}$ (i jego udział w P_F , $F_{\text{masa papiernicza lub papier do laminacji, i}}$) nie musi być obliczane dla pulpy mechanicznej, chyba że jest to zakupiona na rynku pulpa mechaniczna, suszona powietrzem, zawierająca przynajmniej 90 % suchej masy.

Ilość paliwa stosowaną do produkcji sprzedawanego ciepła należy dodać do wartości paliwa sprzedanego w powyższym wzorze.

Obliczenie dla produkcji kartonu: Podobnie zużycie paliwa do produkcji kartonu (F_{karton} , wyrażone w kWh/ADT) oblicza się w następujący sposób:

$$F_{\text{karton}} = \text{paliwo wyprodukowane w zakładzie} + \text{paliwo zakupione} - \text{paliwo sprzedane} - 1,25 \times \text{energia elektryczna wyprodukowana w zakładzie}$$

Punkty dotyczące produkcji masy papierniczej i kartonu łączy się, by uzyskać całkowitą wartość punktów (P_F) w następujący sposób:

$$P_F = \frac{\sum_{i=1}^n [masa\ papiernicza\ lub\ papier\ do\ laminacji, i \times F_{masa\ papiernicza\ lub\ papier\ do\ laminacji, i}] + F_{karton}}{\sum_{i=1}^n [masa\ papiernicza\ lub\ papier\ do\ laminacji, i \times F_{ref\ masa\ papiernicza\ lub\ papier\ do\ laminacji, i}] + F_{ref\ karton}}$$

Tabela 3

Wartości referencyjne dla energii elektrycznej i paliwa

Klasa masy papierniczej	Paliwo kWh/ADT $F_{wartość\ referencyjna}$	Energia elektryczna kWh/ADT $E_{wartość\ referencyjna}$
Masa celulozowa	4 000 (Uwaga: w przypadku suszonej powietrzem, zakupionej na rynku masy, zawierającej co najmniej 90 % masy suchej (admp), wartość ta może zostać podniesiona o 25 % dla energii suszenia)	800
Masa mechaniczna	900 (Uwaga: wartość ta ma zastosowanie tylko dla admp)	1 900
CTMP (masa papiernicza chemo-termomechaniczna)	1 000	2 000
Masa włóknista odzyskana w wyniku recyklingu	1 800 (Uwaga: w przypadku admp wartość ta może zostać podniesiona o 25 % dla energii suszenia)	800
Papier siarczanowy do laminacji (bielony lub niebielony)	6 100	1 600
Papier do laminacji pochodzący z recyklingu	3 900	1 600
Produkcja kartonu	2 100	800

Ocena i weryfikacja (zarówno dla a) i b)): wnioskodawca dostarcza szczegółowe obliczenia wykazujące zgodność z tym kryterium wraz z odpowiednią dokumentacją uzupełniającą. Szczegółowe informacje uwzględniają całkowite zużycie energii elektrycznej i paliwa.

Wnioskodawca oblicza całość energii zużytej podczas produkcji masy papierniczej i kartonu w podziale na ciepło/paliwo i energię elektryczną, w tym energię użytą przy odbarwianiu papieru odpadowego przeznaczonego do produkcji kartonu pochodzącego z recyklingu. Energii zużytej do transportu surowców oraz przetwarzania i pakowania nie uwzględnia się w obliczeniu zużycia energii.

Całkowita energia cieplna obejmuje całe zakupione paliwo. Obejmuje także energię cieplną odzyskaną w drodze spalania ługów i odpadów z procesów produkcyjnych (np. odpady drzewne, trociny, ługi, papier odpadowy, brak maszynowy), jak również ciepło odzyskane z wewnętrznej produkcji energii elektrycznej. Do celów obliczenia całkowitej energii cieplnej wnioskodawca musi jednakże policzyć tylko 80 % energii cieplnej z tych źródeł.

Energia elektryczna oznacza energię elektryczną netto pochodzącą z sieci oraz produkowaną wewnątrz, mierzona jako moc elektryczna. Energia elektryczna zużywana do celów oczyszczania ścieków nie wymaga uwzględnienia.

W przypadku gdy para produkowana jest z wykorzystaniem energii elektrycznej jako źródła ciepła, oblicza się wartość cieplną pary, która zostaje następnie podzielona przez 0,8 i dodana do całkowitego zużycia paliwa.

W przypadku zakładów zintegrowanych, ze względu na trudność uzyskania oddzielnych danych o paliwie (cieple) dla masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu, jeżeli dostępna jest tylko łączna wartość dla produkcji masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu, ustala się zerową wartość paliwa (ciepła) dla masy papierniczej, zaś wartość dla kartonu obejmuje produkcję masy papierniczej, papieru do laminacji i kartonu.

Kryterium B3 — Wyłączone lub ograniczone substancje i mieszaniny

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza wykaz produktów chemicznych stosowanych w produkcji masy papierniczej i kartonu, wraz z właściwą dokumentacją (np. karty charakterystyki). W wykazie tym podaje się ilość, funkcję i dostawców wszystkich substancji użytych w procesie produkcji.

a) Substancje i mieszaniny niebezpieczne

Zgodnie z art. 6 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 ⁽¹⁾ karton nie zawiera substancji, o których mowa w art. 57 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 ani substancji lub mieszanin spełniających kryteria pozwalające zaklasyfikować je w poniższych klasach lub kategoriach zagrożenia.

Wykaz zwrotów określających zagrożenie i zwrotów R wskazujących rodzaj zagrożenia:

Zwrot określający zagrożenie ⁽¹⁾	Zwrot R wskazujący rodzaj zagrożenia ⁽²⁾
H300 Połknięcie grozi śmiercią	R28
H301 Działa toksycznie po połknięciu	R25
H304 Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią	R65
H310 Grozi śmiercią w kontakcie ze skórą	R27
H311: Działa toksycznie w kontakcie ze skórą	R24
H330 Wdychanie grozi śmiercią	R26
H331 Działa toksycznie w następstwie wdychania	R23
H340 Może powodować wady genetyczne	R46
H341 Podejrzewa się, że powoduje wady genetyczne	R68
H350 Może powodować raka	R45
H350i Wdychanie może powodować raka	R49
H351 Podejrzewa się, że powoduje raka	R40
H360F Może działać szkodliwie na płodność	R60

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz.U. L 27 z 30.1.2010, s. 1).

Zwrot określający zagrożenie ⁽¹⁾	Zwrot R wskazujący rodzaj zagrożenia ⁽²⁾
H360D Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki	R61
H360FD Może działać szkodliwie na płodność. Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki	R60; R61; R60-61
H360Fd Może działać szkodliwie na płodność. Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki	R60-R63
H360Df Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki. Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność	R61-R62
H361f Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność	R62
H361d Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki	R63
H361fd Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność. Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki	R62-63
H362 Może działać szkodliwie na dzieci karmione piersią	R64
H370 Powoduje uszkodzenie narządów	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Może powodować uszkodzenie narządów	R68/20; R68/21; R68/22
H372 Powoduje uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Może powodować uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne	R50
H410 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R50-53
H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R51-53
H412 Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R52-53
H413 Może powodować długotrwałe szkodliwe skutki dla organizmów wodnych	R53
EUH059 Stwarza zagrożenie dla warstwy ozonowej	R59
EUH029 W kontakcie z wodą uwalnia toksyczne gazy	R29
EUH031 W kontakcie z kwasami uwalnia toksyczne gazy	R31
EUH032 W kontakcie z kwasami uwalnia bardzo toksyczne gazy	R32

Zwrot określający zagrożenie ⁽¹⁾	Zwrot R wskazujący rodzaj zagrożenia ⁽²⁾
EUH070 Działa toksycznie w kontakcie z oczami	R39–41
W przypadku masy papierniczej lub kartonu nie można stosować komercyjnych preparatów barwiących, barwników, środków wykańczalniczych, środków pomocniczych i materiałów powlekających, którym przypisano lub może zostać przypisany w trakcie stosowania zwrot określający zagrożenie H317: Może powodować reakcję alergiczną skóry.	R43

⁽¹⁾ Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008.
⁽²⁾ Zgodnie z dyrektywą Rady 67/548/EWG.

Z powyższego wymogu zwolnione są substancje lub mieszaniny zmieniające swoje właściwości po przetworzeniu (np. nie są już biodostępne, przechodzą modyfikację chemiczną), w związku z czym przypisane zagrożenie nie ma już zastosowania.

Stężenia graniczne substancji lub mieszanin, którym przypisano lub może zostać przypisany zwrot określający zagrożenie lub zwrot R wskazujące rodzaj zagrożenia wymienione powyżej, i które spełniają wymogi klasyfikacji do klas lub kategorii zagrożenia, oraz substancji spełniających kryteria art. 57 lit. a), b) lub c) rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 nie przekraczają ogólnych lub specyficznych stężeń granicznych określonych zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 ⁽¹⁾. Jeżeli ustalono specyficzne stężenia graniczne, mają one pierwszeństwo przed stężeniami ogólnymi.

Stężenia graniczne dla substancji spełniających kryteria art. 57 lit. d), e) lub f) rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 nie przekraczają 0,10 % wartości procentowej masy.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca udowadnia zgodność z niniejszym kryterium na podstawie danych dotyczących ilości (kg/ADT wyprodukowanego kartonu) substancji stosowanych w procesie oraz udowadnia, że substancje, o których mowa w niniejszym kryterium, nie są zawarte w produkcie końcowym powyżej określonych stężeń granicznych. Stężenie substancji i mieszanin określa się w kartach charakterystyki zgodnie z art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006.

b) Substancje wymienione zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006

Odstępstwa od zakazu określonego w art. 6 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 66/2010 nie przyznaje się substancjom uznanym za substancje wzbudzające szczególnie duże obawy i wymienionym w wykazie znajdującym się w art. 59 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006, obecnym w mieszaninach, w artykule lub w jednolitej części złożonego artykułu w stężeniu wyższym niż 0,10 %. Specyficzne stężenia graniczne oznaczone zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 mają zastosowanie, w przypadku gdy stężenie jest niższe niż 0,10 %.

Ocena i weryfikacja: wykaz substancji uznanych za substancje wzbudzające szczególnie duże obawy i znajdujących się na liście kandydackiej zgodnie z art. 59 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 znajduje się pod następującym adresem:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Odniesienia do tego wykazu dokonuje się z datą wniosku.

Wnioskodawca udowadnia zgodność z niniejszym kryterium na podstawie danych dotyczących ilości (kg/ADT wyprodukowanego kartonu) substancji stosowanych w procesie oraz udowadnia, że substancje, o których mowa w niniejszym kryterium nie są zawarte w produkcie końcowym powyżej określonych stężeń granicznych. Stężenie określa się w kartach charakterystyki zgodnie z art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006.

c) Chlor

Chlor nie może być stosowany jako środek wybielający. Wymóg ten nie dotyczy gazowego chloru związanego z produkcją i stosowaniem dwutlenku chloru.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1).

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację producenta lub producentów masy papierniczej, że jako środek wybielający nie został zastosowany gazowy chlor. Uwaga: wprawdzie wymóg ten odnosi się także do procesu bielenia włókien pochodzących z recyklingu, jednakże dopuszcza się fakt, że włókna te w poprzednim cyklu życia mogły być poddawane bieleniu z użyciem gazowego chloru.

d) APEO

Do chemikaliów używanych do czyszczenia i odbarwiania oraz substancji przeciwpiantowórczych, środków dyspergujących i substancji powlekających nie dodaje się alkilofenoloetoksylianów lub innych pochodnych alkilofenoli. Pochodne alkilofenoli określa się jako substancje powstałe w wyniku rozpadu alkilofenoli.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklaracje od dostawców chemikaliów, że do tych produktów nie dodano alkilofenoloetoksylianów lub innych pochodnych alkilofenoli.

e) Pozostałe monomery

Całkowita ilość pozostałych monomerów (z wyłączeniem akryloamidu), którym przypisano lub którym można przypisać którekolwiek z następujących zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia (lub ich kombinację) i które są obecne w substancjach powlekających, dodatkach retencyjnych, utwardzaczach, repelentach wody lub chemikaliach stosowanych w procesie uzdatniania wody w zakładzie lub poza nim, nie przekracza 100 ppm (obliczonych w oparciu o ich zawartość w postaci stałej):

Zwrot określający zagrożenie ⁽¹⁾	Zwrot R wskazujący rodzaj zagrożenia ⁽²⁾
H340 Może powodować wady genetyczne	R46
H350 Może powodować raka	R45
H350i Wdychanie może powodować raka	R49
H351 Podejrzewa się, że powoduje raka	R40
H360F Może działać szkodliwie na płodność	R60
H360D Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki	R61
H360FD Może działać szkodliwie na płodność. Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki	R60; R61; R60–61
H360Fd Może działać szkodliwie na płodność. Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki	R60–R63
H360Df Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki. Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność	R61–R62
H400 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne	R50
H410 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R50–53
H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R51–53
H412 Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R52–53
H413 Może powodować długotrwałe szkodliwe skutki dla organizmów wodnych	R53

⁽¹⁾ Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008.

⁽²⁾ Zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG.

Akryloamid nie jest obecny w substancjach powlekających, dodatkach retencyjnych, utwardzaczach, repelentach wody lub chemikaliach stosowanych w procesie uzdatniania wody w zakładzie lub poza nim w stężeniu wyższym niż 700 ppm (obliczonym w oparciu o zawartość w postaci stałej).

Właściwy organ może zwolnić wnioskodawcę z tych wymagań w odniesieniu do chemikaliów stosowanych w procesach uzdatniania wody poza zakładem.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację od dostawcy (-ów) chemikaliów o zgodności z niniejszym kryterium wraz z właściwą dokumentacją (np. karty charakterystyki).

f) Środki powierzchniowo czynne stosowane w odbarwianiu

Wszystkie środki powierzchniowo czynne stosowane w odbarwianiu muszą ostatecznie ulegać biodegradacji.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację dostawcy(-ów) chemikaliów o zgodności z niniejszym kryterium wraz z odpowiednimi kartami charakterystyki lub sprawozdaniami z przeprowadzonych badań w odniesieniu do każdego środka powierzchniowo czynnego, wskazującymi metody badawcze, poziomy oraz wnioski, przy użyciu jednej z poniższych metod badawczych i dopuszczalnych poziomów: OECD 302 A–C (lub równoważne normy ISO), z procentem degradacji (z adsorbcją włącznie) w ciągu 28 dni, co najmniej 70 % dla 302 A i B, i co najmniej 60 % dla 302 C.

g) Produkty biobójcze

Aktywne składniki produktów biobójczych lub środków biostatycznych wykorzystywanych do zwalczania organizmów wytwarzających szlam w systemach obiegu wody zawierających włókna nie mogą być zdolne do bioakumulacji. Potencjał bioakumulacji produktów biobójczych charakteryzuje się wartością log Pow (logarytm współczynnika podziału oktanol/woda) wynoszącą < 3,0 lub określonym doświadczalnie czynnikiem biostężenia (BCF) ≤ 100.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację dostawcy(-ów) chemikaliów o zgodności z niniejszym kryterium wraz z odpowiednimi kartami charakterystyki lub sprawozdaniami z przeprowadzonych badań, wskazującymi metody badawcze, poziomy oraz wnioski, przy użyciu poniższych metod badawczych: OECD 107, 117 lub 305 A–E.

h) Barwniki azowe

Nie stosuje się barwników azowych, które mogą łączyć się z którymkolwiek z następujących amin aromatycznych, zgodnie z załącznikiem XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006:

1. 4-aminobifenyl	(92-67-1)
2. benzydyna	(92-87-5)
3. 4-chloro-o-toluidyna	(95-69-2)
4. 2-naftyloamina	(91-59-8)
5. o-aminoazotoluen	(97-56-3)
6. 2-amino-4-nitrotoluen	(99-55-8)
7. p-chloroanilina	(106-47-8)
8. 2,4-diaminoanizol	(615-05-4)
9. 4,4'-diaminodifenylometan	(101-77-9)
10. 3,3'-dichlorobenzzydyna	(91-94-1)
11. 3,3'-dimetoksybenzydyna	(119-90-4)

12. 3,3'-dimetylobenzydyna	(119-93-7)
13. 3,3'-dimetylo-4,4'-diaminodifenylometan	(838-88-0)
14. p-krezydyna	(120-71-8)
15. 4,4'-metyleno-bis(2-chloroanilina)	(101-14-4)
16. 4,4'-oksydianilina	(101-80-4)
17. 4,4'-tiodianilina	(139-65-1)
18. o-toluidyna	(95-53-4)
19. 2,4-diaminotoluen	(95-80-7)
20. 2,4,5-trimetylanilina	(137-17-7)
21. 4-aminoazobenzen	(60-09-3)
22. o-anizydyna	(90-04-0)

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację dostawcy(-ów) chemikaliów o zgodności z niniejszym kryterium.

i) Metalokompleksowe barwniki lub pigmenty

Nie stosuje się barwników lub pigmentów opartych na ołowiu, miedzi, chromie, niklu lub aluminium. Można jednak stosować barwniki i pigmenty z ftalocyjaniną miedzi.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności od dostawcy (-ów) chemikaliów.

j) Zanieczyszczenia jonowe w barwnikach

Poziomy zanieczyszczeń jonowych w używanych barwnikach nie mogą przekraczać następujących wartości: Ag 100 ppm; As 50 ppm; Ba 100 ppm; Cd 20 ppm; Co 500 ppm; Cr 100 ppm; Cu 250 ppm; Fe 2 500 ppm; Hg 4 ppm; Mn 1 000 ppm; Ni 200 ppm; Pb 100 ppm; Se 20 ppm; Sb 50 ppm; Sn 250 ppm; Zn 1 500 ppm.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności.

Kryterium B4 — Gospodarowanie odpadami

Wszystkie zakłady, w których odbywa się produkcja masy papierniczej i kartonu są wyposażone w system zagospodarowania odpadów (zgodny z przepisami organów regulacyjnych odpowiednich dla danych zakładów produkujących masę papierniczą i karton) i pozostałych produktów powstających podczas wytwarzania produktu, któremu przyznano oznakowanie ekologiczne. System jest udokumentowany lub opisany we wniosku, który zawiera przynajmniej informacje dotyczące:

- procedur segregowania ze strumienia odpadów materiałów nadających się do recyklingu oraz procedur ich wykorzystania,
- procedur odzyskiwania materiałów nadających się do innych zastosowań, np. do spalania w celu uzyskania pary technologicznej, do celów grzewczych lub rolniczych,
- procedur postępowania z odpadami niebezpiecznymi (zgodnych z przepisami organów regulacyjnych odpowiednich dla danych zakładów produkujących masę papierniczą i karton).

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza szczegółowy opis procedur przyjętych na potrzeby gospodarki odpadami dla każdego zakładu i deklarację zgodności z niniejszym kryterium.

Kryterium 2 — Włókna: zrównoważona gospodarka leśna

Włókno surowe może być włóknem odzyskanym pochodzącym z recyklingu lub włóknem pierwotnym.

Włókna pierwotne mają ważne certyfikaty zrównoważonej gospodarki leśnej i kontroli pochodzenia produktu wydane przez niezależny system certyfikacji prowadzony przez osoby trzecie, taki jak FSC, PEFC lub równoważne.

Jednakże gdy systemy certyfikacji pozwalają na mieszanie niektórych materiałów certyfikowanych, materiałów pochodzących z recyklingu i niecertyfikowanych w produkcie lub linii produktów, pierwotne materiały niecertyfikowane nie przekraczają 30 % całkowitego włókna surowego. Takie materiały niecertyfikowane objęte są systemem weryfikacji poświadczającym ich legalne pochodzenie oraz ich zgodność z wszelkimi pozostałymi wymogami systemu certyfikacji w odniesieniu do materiałów niecertyfikowanych.

Organy certyfikacji wydające certyfikaty zrównoważonej gospodarki leśnej lub kontroli pochodzenia produktu są akredytowane/uznane przez ten system certyfikacji.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza odpowiednią dokumentację określającą typy, ilości i źródła pochodzenia włókien wykorzystywanych do produkcji masy papierniczej i kartonu.

Jeżeli stosuje się włókna pierwotne, produkt ma ważne certyfikaty zrównoważonej gospodarki leśnej i kontroli pochodzenia wydane przez niezależny system certyfikacji prowadzony przez osoby trzecie, taki jak PEFC, FSC lub równoważne. Jeżeli produkt lub linia produktów zawiera materiał niecertyfikowany, należy przedstawić dowód potwierdzający, że zawartość materiału niecertyfikowanego nie przekracza 30 % oraz że jest on objęty systemem weryfikacji zapewniającym jego legalne pochodzenie oraz zgodność z wszelkimi pozostałymi wymogami systemu certyfikacji w odniesieniu do materiałów niecertyfikowanych.

W przypadku stosowania włókien odzyskanych w wyniku recyklingu wnioskodawca przedstawia deklarację określającą średnią ilość klas papieru odzyskanego stosowanego w produkcji zgodnie z normą EN 643 lub równoważną. Wnioskodawca przedstawia również deklarację, że do obliczenia wspomnianego odsetka nie stosowano braków z fabryki papierów (wytworzonych lub zakupionych).

Kryteria stosowane do procesów przetwarzania

Kryterium 3 — Substancje i mieszaniny wyłączone bądź ograniczone

a) Substancje i mieszaniny niebezpieczne

Do drukowania, powlekania i wykańczania produktu końcowego z papieru przetworzonego nie stosuje się materiałów eksploatacyjnych, które mogą się znaleźć w produkcie końcowym z papieru przetworzonego, a które zawierają substancje lub mieszaniny spełniające kryteria klasyfikacji do poniższych zwrotów określających zagrożenie lub zwrotów R wskazujących rodzaj zagrożenia zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 lub dyrektywą Rady 67/548/EWG ⁽¹⁾ lub substancje, o których mowa w art. 57 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006.

Wymóg ten nie ma zastosowania do toluenu do użytku w procesach rotograviury, w których istnieje zamknięta lub wyodrębniona instalacja lub system odzysku, lub równoważny system służący kontroli i monitorowaniu emisji ulotnych, i gdy wydajność odzysku wynosi co najmniej 92 %. Lakiery UV i tusze UV sklasyfikowane jako H412/R52-53 również są objęte zwolnieniem z tego wymogu.

Elementy niepapierowe, które są częścią produktu końcowego z papieru przetworzonego, nie zawierają substancji, o których mowa powyżej.

Wykaz zwrotów określających zagrożenie i zwrotów R wskazujących rodzaj zagrożenia

Zwrot określający zagrożenie ⁽¹⁾	Zwrot R wskazujący rodzaj zagrożenia ⁽²⁾
H300 Połknięcie grozi śmiercią	R28
H301 Działa toksycznie po połknięciu	R25

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych (Dz.U. 196 z 16.8.1967, s. 1).

Zwrot określający zagrożenie ⁽¹⁾	Zwrot R wskazujący rodzaj zagrożenia ⁽²⁾
H304 Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią	R65
H310 Grozi śmiercią w kontakcie ze skórą	R27
H311: Działa toksycznie w kontakcie ze skórą	R24
H330 Wdychanie grozi śmiercią	R23 lub R26
H331 Działa toksycznie w następstwie wdychania	R23
H340 Może powodować wady genetyczne	R46
H341 Podejrzewa się, że powoduje wady genetyczne	R68
H350 Może powodować raka	R45
H350i Wdychanie może powodować raka	R49
H351 Podejrzewa się, że powoduje raka	R40
H360F Może działać szkodliwie na płodność	R60
H360D Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki	R61
H360FD Może działać szkodliwie na płodność Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki	R60; R61; R60/61
H360Fd Może działać szkodliwie na płodność. Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki	R60; R63
H360Df Może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność	R61; R62
H361f Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność	R62
H361d Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki	R63
H361fd Podejrzewa się, że działa szkodliwie na płodność Podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki	R62–63
H362 Może działać szkodliwie na dzieci karmione piersią	R64
H370 Powoduje uszkodzenie narządów	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Może powodować uszkodzenie narządów	R68/20; R68/21; R68/22
H372 Powoduje uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Może powodować uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne	R50
H410 Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R50/53

Zwrot określający zagrożenie ⁽¹⁾	Zwrot R wskazujący rodzaj zagrożenia ⁽²⁾
H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R51/53
H412 Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	R52/53
H413 Może powodować długotrwałe szkodliwe skutki dla organizmów wodnych	R53
EUH059 Stwarza zagrożenie dla warstwy ozonowej	R59
EUH029 W kontakcie z wodą uwalnia toksyczne gazy	R29
EUH031 W kontakcie z kwasami uwalnia toksyczne gazy	R31
EUH032 W kontakcie z kwasami uwalnia bardzo toksyczne gazy	R32
EUH070 Działa toksycznie w kontakcie z oczami	R39/41

⁽¹⁾ Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008.

⁽²⁾ Zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG.

Substancje lub mieszaniny, których cechy zmieniają się po przetworzeniu (np. nie są już biodostępne, przeszły modyfikację chemiczną) w taki sposób, że określone zagrożenie już nie występuje, są wyłączone z powyższego wymogu.

Stężenia graniczne substancji, którym przypisano lub może zostać przypisany zwrot określający zagrożenie lub zwrot R wskazujący rodzaj zagrożenia wymieniony powyżej lub które spełniają wymogi klasyfikacji do klas lub kategorii zagrożenia, oraz stężenia graniczne substancji spełniających kryteria art. 57 lit. a), b) lub c) rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 nie przekraczają ogólnych lub specyficznych stężeń granicznych określonych zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1272/2008. Jeżeli ustalono specyficzne stężenia graniczne, mają one pierwszeństwo przed stężeniami ogólnymi.

Stężenia graniczne dla substancji spełniających kryteria określone w art. 57 lit. d), e) lub f) rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 nie przekraczają 0,10 % wartości procentowej masy.

Ocena i weryfikacja: w odniesieniu do substancji, które nie są sklasyfikowane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008, wnioskodawca udowadnia zgodność z tymi kryteriami na podstawie: (i) deklaracji, że elementy niepapierowe, które są częścią produktu końcowego, nie zawierają substancji, o których mowa w przedmiotowych kryteriach, w stężeniu powyżej dozwolonych limitów; (ii) deklaracji, że materiały eksploatacyjne wykorzystywane do drukowania, powlekania i wykańczania produktu końcowego z papieru przetworzonego nie zawierają substancji, o których mowa w przedmiotowych kryteriach, w stężeniu powyżej dozwolonych limitów; (iii) wykazu wszystkich materiałów eksploatacyjnych używanych do drukowania, wykańczania i powlekania produktów z papieru przetworzonego. Wykaz ten zawiera ilość, funkcję i dostawców wszystkich materiałów eksploatacyjnych użytych w procesie produkcji.

Wnioskodawca powinien wykazać zgodność z tym kryterium, składając deklarację dostawcy(-ów) chemikaliów o niezakwalifikowaniu żadnej z substancji do którejkolwiek z klas zagrożenia związanych ze zwrotami określającymi zagrożenie, o których mowa w powyższym wykazie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008, w stopniu, w jakim takie niezakwalifikowanie może być ustalone, co najmniej na podstawie informacji spełniających wymogi wymienione w załączniku VII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006. Wspomniana deklaracja musi zostać poparta streszczeniem informacji na temat stosownych właściwości związanych ze zwrotami określającymi zagrożenie, o których mowa w powyższym wykazie, na poziomie szczegółowości określonym w sekcji 10, 11 i 12 załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (wymagania dotyczące sporządzania kart charakterystyki).

Informacje na temat swoistych właściwości substancji mogą być generowane w inny sposób niż w wyniku badań, na przykład za pomocą alternatywnych metod, takich jak metody in vitro, ilościowych modeli zależności struktura-aktywność lub grupowanie substancji i podejście przekrojowe zgodnie z załącznikiem XI do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006. Zdecydowanie zachęca się do udostępniania odpowiednich danych.

Przedstawione informacje odnoszą się do postaci lub stanów fizycznych substancji lub mieszanin wykorzystywanych w produkcie końcowym.

Dla substancji wymienionych w załącznikach IV i V do rozporządzenia REACH wyłączonych z obowiązku rejestracji zgodnie z art. 2 ust. 7 lit. a) i b) rozporządzenia REACH (WE) nr 1907/2006, deklaracja w tej sprawie jest wystarczająca dla pełnej zgodności z wymogami określonymi powyżej.

Wnioskodawca przedstawia odpowiednią dokumentację dotyczącą wydajności odzysku zamkniętej/wyodrębnionej instalacji/systemu odzysku lub równoważnego systemu, który wprowadzono do celów stosowania toluenu w procesach rotograviury.

b) Substancje wymienione zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006

Odstępstwa od zakazu określonego w art. 6 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 66/2010 nie przyznaje się substancjom uznanym za substancje wzbudzające szczególnie duże obawy i wymienionym w wykazie znajdującym się w art. 59 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 oraz obecnym w mieszaninach w stężeniu wyższym niż 0,1 %. Specyficzne stężenia graniczne określone zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 stosuje się, jeżeli są one niższe niż 0,10 %.

Ocena i weryfikacja: wykaz substancji uznanych za substancje wzbudzające szczególnie duże obawy i znajdujących się na liście kandydackiej zgodnie z art. 59 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 znajduje się pod adresem:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Odniesienia do tego wykazu dokonuje się z datą wniosku.

Wnioskodawca udowadnia zgodność z niniejszym kryterium przedstawiając dane dotyczące ilości substancji stosowanych do drukowania produktów z papieru przetworzonego oraz deklarację, w której stwierdza się, że substancje, o których mowa w niniejszym kryterium, nie są zawarte w produkcie końcowym powyżej określonych stężeń granicznych. Stężenie określa się w kartach charakterystyki zgodnie z art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006.

c) Produkty biobójcze

Produkty biobójcze będące częścią składu lub częścią mieszaniny zawartej w składzie, stosowane w celu konserwacji produktu i zaklasyfikowane jako H410/R50–53 lub H411/R51–53 zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG, dyrektywą 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ lub rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 są dozwolone jedynie w przypadku, gdy ich potencjał biokumulacji charakteryzuje się log Pow (log współczynnika podziału oktanol/woda) < 3,0 lub doświadczalnie wyznaczonym współczynnikiem biokoncentracji (BCF) ≤ 100.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza kopie kart charakterystyki materiału dla wszystkich produktów biobójczych używanych na różnych etapach produkcji wraz z dokumentacją stężeń produktów biobójczych w produkcie końcowym.

d) Środki czyszczące

Środki czyszczące używane do czyszczenia w procesach drukowania lub podprocesach, zawierające węglowodory aromatyczne, dopuszczalne są jedynie wtedy, gdy są zgodne z pkt 3 lit. b) i gdy spełniony jest jeden z następujących warunków:

- (i) ilość węglowodorów aromatycznych w stosowanych produktach czyszczących nie przekracza 0,10 % (wartości procentowej masy);
- (ii) używana rocznie ilość środka czyszczącego opartego na węglowodorach aromatycznych nie przekracza 5 % całkowitej ilości środka czyszczącego używanego w jednym roku kalendarzowym.

Kryterium tego nie stosuje się do toluenu stosowanego jako środek czyszczący w rotograviurze.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza kartę charakterystyki dla każdego środka czyszczącego używanego w drukarni w roku, do którego odnosi się zużycie roczne. Dostawcy środków czyszczących dostarczają deklaracje zawartości węglowodorów aromatycznych w tych środkach.

⁽¹⁾ Dyrektywa 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 maja 1999 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych (Dz.U. L 200 z 30.7.1999, s. 1).

e) Alkilofenole oksyetylenowane — rozpuszczalniki fluorowcowane — ftalany

Do tuszów, barwników, tonerów, klejów lub środków czyszczących lub innych chemikaliów czyszczących stosowanych do drukowania produktu z papieru przetworzonego nie dodaje się następujących substancji ani preparatów:

- alkilofenoli oksyetylenowanych i ich pochodnych, które w wyniku degradacji mogą wytwarzać alkilofenole,
- rozpuszczalników fluorowcowanych, które w momencie składania wniosku są klasyfikowane jako należące do kategorii zagrożenia wymienionych w pkt 3 lit. a),
- ftalanów, które w momencie składania wniosku są klasyfikowane zwrotami R wskazującymi rodzaj zagrożenia H360F, H360D i H361f zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności z niniejszym kryterium.

f) Tusze drukarskie, tonery, tusze, lakiery, folie i laminaty

Następujące metale ciężkie lub ich związki nie mogą być stosowane w tuszach drukarskich, tonerach, tuszach, lakierach, foliach i laminatach (ani jako substancje, ani jako część stosowanych preparatów): kadm, miedź (z wyłączeniem ftalocyjaniny miedzi), ołów, nikiel, chrom VI, rtęć, arsen, rozpuszczalny bar, selen, antymon. Kobalt może być używany tylko do 0,10 % (wartości procentowej masy).

Składniki mogą zawierać śladowe ilości tych metali do 0,010 % (wartości procentowej masy) pochodzące z zanieczyszczeń w surowcach.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności z niniejszym kryterium i deklaracje otrzymane od dostawców składników.

g) Elementy metalowe

Metale nie mogą być powlekane kadmem, chromem, niklem, cynkiem, rtęcią, ołowiem, cyną ani ich związkami.

Obróbka powierzchni metalowych niklem lub cynkiem może zostać dopuszczona w przypadku małych elementów (takich jak nity, oczka oraz płaskowniki), jeśli jest to konieczne z powodu ich intensywnego fizycznego zużywania się.

Zarówno w przypadku nakładania powłoki z niklu, jak i cynkowania należy stosować oczyszczanie ścieków, technologię wymiany jonowej, technologię membranową lub równoważną technologię w celu recyklingu produktów chemicznych w najszerszym możliwym zakresie.

Emisje z obróbki powierzchni poddaje się recyklingowi i eliminuje. System powinien być zamknięty bez drenażu, oprócz przypadku cynku, którego emisja może wynosić maksymalnie 0,50 mg/l.

Produkty chemiczne stosowane do obróbki powierzchni muszą być zgodne z kryteriami 3 lit. c) Produkty biobójcze oraz 3 lit. e) Alkilofenole oksyetylenowane — rozpuszczalniki fluorowcowane — ftalany.

Wymóg ten dotyczy każdego poszczególnego elementu metalowego o wadze przekraczającej 10 % masy produktów końcowych w podkategoriach skoroszytów zawieszanych, teczek z metalowymi paskami do wpinania dokumentów, segregatorów kołowych i segregatorów z mechanizmem dźwigniowym.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności z niniejszym kryterium.

Kryterium 4 — Możliwość recyklingu

Produkt z papieru przetworzonego nadaje się do recyklingu. Niepapierowe elementy produktu z papieru przetworzonego można łatwo usunąć, aby zagwarantować, że elementy te nie utrudnią procesu recyklingu.

- a) Środki zwiększające wytrzymałość w stanie mokrym można stosować tylko wtedy, gdy można wykazać możliwość poddania gotowego produktu recyklingowi.
- b) Nierozpuszczalne kleje można stosować tylko wtedy, gdy można wykazać możliwość ich usunięcia.
- c) Lakiery powłokowe i laminaty, w tym polietylen lub polietylen/polipropylen, można stosować tylko do segregatorów, teczek, zeszytów, notatników i terminarzy.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza wynik badania możliwości recyklingu w odniesieniu do środków zwiększających wytrzymałość w stanie mokrym oraz usuwalności klejów. Referencyjne metody badawcze to metoda PTS-RH 021/97 (w przypadku środków zwiększających wytrzymałość w stanie mokrym), metoda INGEDE 12 (w odniesieniu do usuwalności klejów nierozpuszczalnych) lub równoważne metody badawcze. Wnioskodawca dostarcza deklarację, że powlekane i laminowane produkty z papieru przetworzonego są zgodne z pkt 3 lit. c). W przypadku gdy część produktu z papieru przetworzonego jest łatwo zdejmowalna (na przykład metalowy pręt w skoroszycie zawieszonym lub okładka papierowa lub okładka wielokrotnego użytku na zeszyt), badanie możliwości recyklingu można przeprowadzić bez uwzględniania tej części. Łatwość usuwania elementów niepapierowych należy wykazać za pomocą deklaracji przedsiębiorstwa zbierającego papier, przedsiębiorstwa recyklingowego lub równoważnej organizacji. Można stosować również metody badawcze, co do których właściwa i niezależna osoba trzecia wykazała, że dają równoważne wyniki.

Kryterium 5 — Emisje

a) Emisje do wody

Popłuczyn zawierających srebro z przetwarzania powłok, jak również z produkcji klisz i ze środków fotochemicznych nie odprowadza się do oczyszczalni ścieków.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności z niniejszym kryterium wraz z opisem procedur przyjętych w celu gospodarowania na terenie zakładu popłuczynami zawierającymi środki fotochemiczne i srebro. Jeżeli przetwarzanie filmu lub produkcja klisz są przedmiotem zlecenia, podwykonawca dostarcza deklarację zgodności z niniejszym kryterium wraz z opisem procedur przyjętych w celu gospodarowania w zakładach podwykonawców popłuczynami zawierającymi środki fotochemiczne i srebro.

W przypadku **rotograwiury** ilość Cr i Cu odprowadzana do oczyszczalni ścieków nie może przekraczać odpowiednio **45 mg** na m² i **400 mg** na m² powierzchni cylindra drukującego stosowanego w prasie.

Ocena i weryfikacja: w zakładach drukujących metodą rotograwiury zrzuty Cr i Cu do ścieków kontroluje się po oczyszczeniu i przed uwolnieniem. Co miesiąc pobiera się reprezentatywną próbkę zrzutów Cr i Cu. Akredytowane laboratorium przynajmniej raz w roku przeprowadza badanie analityczne, aby określić zawartość Cr i Cu w reprezentatywnej podpróbce tych próbek. Zgodność z niniejszym kryterium ocenia się poprzez podzielenie zawartości Cr i Cu określonej w rocznym badaniu analitycznym przez powierzchnię cylindra stosowanego w prasie w trakcie drukowania. Powierzchnię cylindra stosowanego w prasie w trakcie drukowania oblicza się poprzez pomnożenie powierzchni cylindra (= $2\pi rL$, gdzie r jest promieniem, a L długością cylindra) przez liczbę druków w ciągu roku (= liczba różnych druków). Referencyjne metody badawcze dla Cr: EN ISO 11885 (Jakość wody. Określenie wybranych elementów poprzez atomową spektrometrię emisyjną ze wzbudzeniem w plazmie indukcyjnie sprzężonej (ICP-OES)), i EN 1233 (Jakość wody. Oznaczanie zawartości chromu. Metody spektrometrii absorpcji atomowej), oraz dla Cu: EN ISO 11885 (Jakość wody. Określenie wybranych elementów poprzez atomową spektrometrię emisyjną ze wzbudzeniem w plazmie indukcyjnie sprzężonej (ICP-OES)).

b) Emisje do atmosfery

Lotne związki organiczne

Trzeba spełnić następujące kryteria:

$$(P_{LZO} - R_{LZO})/P_{\text{papier}} < 5 \text{ [kg/tony]}$$

Gdzie:

P_{LZO} = łączna liczba kilogramów lotnych związków organicznych zawartych rocznie w nabytych produktach chemicznych stosowanych w rocznej całkowitej produkcji produktów przetworzonych

R_{LZO} = łączna liczba kilogramów lotnych związków organicznych rocznie zniszczonych poprzez redukcję, odzyskanych z procesu drukowania i sprzedanych lub użytych ponownie

P_{papier} = łączna liczba ton papieru zakupionego i wykorzystanego do produkcji produktów przetworzonych.

Jeżeli w drukarni/zakładzie przetwarzania wykorzystuje się różne technologie druku, kryterium to wypełnia się oddzielnie dla każdej technologii.

P_{LZO} oblicza się na podstawie informacji zawartych w karcie charakterystyki dotyczących zawartości lotnych związków organicznych lub równoważnej deklaracji dostarczonej przez dostawcę produktów chemicznych.

R_{LZO} oblicza się na podstawie deklaracji zawartości lotnych związków organicznych zawartych w sprzedanych produktach chemicznych lub na podstawie wewnętrznego rejestru księgowego (lub innego równoważnego dokumentu), w którym zgłasza się roczną ilość lotnych związków organicznych odzyskanych i ponownie użytych na terenie zakładu.

Szczególne warunki dotyczące druku offsetowego na gorąco:

- (i) Do drukowania metodą offsetu na gorąco z zastosowaniem zintegrowanej jednostki dopalającej dla jednostki suszącej stosuje się następującą metodę obliczania:

$P_{LZO} = 90\%$ całkowitej liczby kilogramów lotnych związków organicznych rocznie zawartych w roztworach nawilżających wykorzystywanych do rocznej produkcji produktów przetworzonych + 85% całkowitej liczby kilogramów lotnych związków organicznych rocznie zawartych w środkach czyszczących wykorzystywanych do rocznej produkcji produktów przetworzonych.

- (ii) Do drukowania metodą offsetu na gorąco bez zastosowania zintegrowanej jednostki dopalającej dla jednostki suszącej stosuje się następującą metodę obliczania:

$P_{LZO} = 90\%$ całkowitej liczby kilogramów lotnych związków organicznych rocznie zawartych w roztworach nawilżających wykorzystywanych do rocznej produkcji produktów przetworzonych + 85% całkowitej liczby kilogramów lotnych związków organicznych rocznie zawartych w środkach czyszczących wykorzystywanych do rocznej produkcji produktów przetworzonych + 10% całkowitej liczby kilogramów lotnych związków organicznych rocznie zawartych w tuszach drukarskich wykorzystywanych do rocznej produkcji produktów przetworzonych.

Dla (i) i (ii) można w tych obliczeniach wykorzystać proporcjonalnie niższe odsetki niż 90% i 85% , jeżeli wykaże się, że system oczyszczania służący spalaniu gazów powstałych w procesie suszenia prowadzi do redukcji o ponad odpowiednio 10% lub 15% całkowitej liczby kilogramów lotnych związków organicznych rocznie zawartych w roztworach nawilżających lub środkach czyszczących wykorzystywanych do rocznej produkcji produktów przetworzonych.

Ocena i weryfikacja: dostawca chemikaliów dostarcza deklarację zawartości lotnych związków organicznych w alkoholach, środkach czyszczących, tuszach, roztworach nawilżających lub innych odpowiednich produktach chemicznych. Wnioskodawca dostarcza dowód obliczeń zgodnych z kryteriami określonymi powyżej. Okres dla obliczeń ustalony jest na podstawie produkcji w czasie 12 miesięcy. W przypadku nowych lub przebudowanych zakładów produkcyjnych pomiary prowadzone są na podstawie przynajmniej 3 miesięcy reprezentatywnej pracy zakładu.

Kryterium 6 — Odpady

a) Gospodarowanie odpadami

Zakład, w którym wytwarzane są produkty z przetworzonego papieru, jest wyposażony w system zagospodarowania odpadów, w tym pozostałych produktów powstających podczas wytwarzania produktów z przetworzonego papieru, zgodnie z postanowieniami właściwych lokalnych i krajowych organów regulacyjnych.

System jest udokumentowany lub opisany z podaniem przynajmniej informacji dotyczących następujących procedur:

- (i) postępowania z materiałami nadającymi się do recyklingu ze strumienia odpadów, gromadzenia, segregowania i wykorzystywania tych materiałów;
- (ii) procedur odzyskiwania materiałów nadających się do innych zastosowań, np. do spalania w celu uzyskania pary technologicznej, do celów grzewczych lub rolniczych;
- (iii) postępowania z odpadami niebezpiecznymi, gromadzenia, segregowania i unieszkodliwiania tych odpadów, zgodnie z postanowieniami właściwych lokalnych i krajowych organów regulacyjnych.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności z niniejszym kryterium wraz z opisem procedur przyjętych na potrzeby gospodarowania odpadami. W stosownych przypadkach wnioskodawca co rok dostarcza organowi lokalnemu odpowiednią deklarację. Jeżeli gospodarowanie odpadami jest zlecane na zewnątrz, podwykonawca również dostarcza deklarację zgodności z niniejszym kryterium.

b) Papier odpadowy

Ilość wytworzonego papieru odpadowego „X” nie przekracza:

- kopert — 20 %
- wyrobów papierniczych — 20 %
- toreb papierowych — 10 %

gdzie X = liczba ton papieru odpadowego wytworzonego rocznie podczas przetwarzania (w tym w procesach wykończeniowych) produktu z papieru przetworzonego opatrzonego oznakowaniem ekologicznym, podzielona przez liczbę ton papieru nabytego i wykorzystanego rocznie do produkcji produktu z papieru przetworzonego opatrzonego oznakowaniem ekologicznym.

Jeżeli drukarnia przeprowadza procesy wykończeniowe na rzecz innej drukarni, ilość papieru odpadowego wytworzonego w tych procesach nie jest uwzględniana przy obliczaniu „X”.

Jeżeli procesy wykończeniowe są zlecane innemu przedsiębiorstwu, oblicza się ilość papieru odpadowego wytworzonego wskutek prac zleconych i deklaruje ją przy obliczaniu „X”.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza opis obliczenia ilości papieru odpadowego wraz z deklaracją od wykonawcy odbierającego papier odpadowy od drukarni. Należy przedstawić warunki zlecenia i obliczenia ilości papieru odpadowego związanej z procesami wykończeniowymi. Okres dla obliczeń ustalony jest na podstawie produkcji w czasie 12 miesięcy. W przypadku nowych lub przebudowanych zakładów produkcyjnych pomiary prowadzone są na podstawie przynajmniej 3 miesięcy reprezentatywnej pracy zakładu.

Kryterium 7 — Zużycie energii

Drukarnia/zakład przetwarzania tworzy rejestr wszystkich urządzeń zużywających energię (w tym maszyn, oświetlenia, klimatyzacji, chłodzenia) oraz program obejmujący środki mające na celu poprawienie efektywności energetycznej.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza rejestr urządzeń zużywających energię wraz ze wspomnianym programem poprawy.

Kryterium 8 — Szkolenia

Wszystkim pracownikom uczestniczącym w codziennej pracy zakładu przekazuje się wiedzę konieczną do spełnienia wymogów dotyczących oznakowania ekologicznego UE i osiągnięcia ciągłej poprawy w tym zakresie.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności z niniejszym kryterium wraz ze szczegółami programu szkolenia, jego treścią i wskazaniem, którzy pracownicy otrzymali jakie szkolenie i kiedy. Wnioskodawca dostarcza właściwemu organowi również próbkę materiałów szkoleniowych.

Kryterium 9 — Zdatość do użycia

Produkt nadaje się do użycia zgodnie ze swoim przeznaczeniem.

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza stosowną dokumentację zgodnie z niniejszym kryterium. W stosownych przypadkach wnioskodawca może wykorzystać normy krajowe lub handlowe, aby wykazać zdatość do użycia produktów z papieru przetworzonego. Dla papierowych toreb z uchwytnymi referencyjna metoda badawcza to EN 13590: 2003.

Kryterium 10 — Informacje na papierowych torbach z uchwytnymi

Na papierowych torbach z uchwytnymi znajdują się następujące informacje:

„Prosimy o ponowne użycie tej torby”

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza próbkę opakowania produktu z wymaganymi informacjami.

Kryterium 11 — Informacje widniejące na oznakowaniu ekologicznym UE

Nieobowiązkowa etykieta z polem tekstowym zawiera następujący tekst:

- Produkt nadaje się do recyklingu.
- Emisje chemikaliów do powietrza i wody w trakcie produkcji papieru, drukowania i procesów przetwarzania zostały ograniczone.

W celu uniknięcia ryzyka podawania konsumentom sprzecznych informacji dotyczących toreb opatrzonych oznakowaniem ekologicznym UE i ich zawartości nieposiadającej tego oznakowania, papierowe torby z uchwytnymi powinny być otwierane i wypełniane w punkcie sprzedaży lub później, tak aby konsumenci rozumieli, że oznakowanie ekologiczne UE dotyczy tylko papierowej torby z uchwytnymi, a nie towarów w niej umieszczonych. Oznakowanie ekologiczne UE znajdujące się na torbie zawiera następujący tekst „papierowa torba z uchwytnymi opatrzona oznakowaniem ekologicznym UE”.

Wytyczne dotyczące stosowania nieobowiązkowego oznakowania zawierającego pole tekstowe można znaleźć w dokumencie pt. „Wytyczne dotyczące stosowania logo oznakowania ekologicznego UE” zamieszczonym na stronie internetowej:

<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/pdf/logo%20guidelines.pdf>

Ocena i weryfikacja: wnioskodawca dostarcza próbkę produktu z papieru przetworzonego zawierającą oznakowanie ekologiczne wraz z deklaracją zgodności z niniejszym kryterium.

III

(Inne akty)

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

nr 73/13/COL

z dnia 20 lutego 2013 r.

zmieniająca po raz osiemdziesiąty dziewiąty zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa poprzez dodanie nowego rozdziału w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych

Urząd Nadzoru EFTA,

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 61–63 oraz protokół 26 do tego porozumienia,

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie między państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości ⁽²⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2 lit. b) oraz art. 24,

PRZYWOŁUJĄC Zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa przyjęte przez Urząd w dniu 19 stycznia 1994 r. ⁽³⁾,

A TAKŻE MAJĄC NA UWADZE, CO NASTĘPUJE:

Zgodnie z art. 24 porozumienia o nadzorze i Trybunale Urząd wprowadza w życie postanowienia Porozumienia EOG dotyczące pomocy państwa.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) porozumienia o nadzorze i Trybunale Urząd wydaje zawiadomienia lub wytyczne w kwestiach objętych Porozumieniem EOG, jeśli porozumienie to lub porozumienie o nadzorze i Trybunale wyraźnie tak stanowi lub jeśli Urząd uznaje to za konieczne.

Dnia 19 grudnia 2012 r. Komisja Europejska przyjęła nowy komunikat w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do *szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych* ⁽⁴⁾.

Komunikat ten ma również znaczenie dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Należy zapewnić jednolite stosowanie zasad EOG w zakresie pomocy państwa na całym terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

⁽¹⁾ „Porozumienie EOG”.

⁽²⁾ „Porozumienie o nadzorze i Trybunale”.

⁽³⁾ Wytyczne dotyczące zastosowania i interpretacji art. 61 i 62 Porozumienia EOG oraz art. 1 protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale, przyjęte i wydane przez Urząd w dniu 19 stycznia 1994 r., opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (zwanym dalej „Dz.U.”) L 231 z 3.9.1994, s. 1 oraz Suplemencie EOG nr 32 z 3.9.1994, s. 1. Zwane dalej „wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa”. Zaktualizowana wersja wytycznych w sprawie pomocy państwa jest opublikowana na stronie internetowej Urzędu: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji — Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych (Dz.U. C 25 z 26.1.2013, s. 1).

Zgodnie z pkt II części „OGÓLNE” zamieszczonej na końcu załącznika XV do Porozumienia EOG, Urząd przyjmuje, po konsultacji z Komisją, akty prawne odpowiadające tym, które zostały przyjęte przez Komisję Europejską.

Przeprowadzono konsultacje z Komisją Europejską i państwami EFTA,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W wytycznych w sprawie pomocy państwa wprowadza się zmiany poprzez dodanie nowego rozdziału w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych. Nowy rozdział stanowi załącznik do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Jedynie wersja w języku angielskim jest autentyczna.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 lutego 2013 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Oda Helen SLETNES

Przewodnicząca

Sabine MONAUNI-TÖMÖRDY

Członek Kolegium

ZAŁĄCZNIK

STOSOWANIE REGUŁ POMOCY PAŃSTWA W ODNIESIENIU DO SZYBKIEJ BUDOWY/ROZBUDOWY SIECI SZEROKOPASMOWYCH ⁽¹⁾

1. WPROWADZENIE

- (1) Łączność szerokopasmowa ma strategiczne znaczenie dla europejskiego wzrostu gospodarczego i innowacyjności we wszystkich sektorach gospodarki, a także dla spójności społecznej i terytorialnej. W strategii Unii Europejskiej „Europa 2020” („UE 2020”) podkreślono znaczenie rozwoju sieci szerokopasmowych. W jednej ze wskazanych w strategii inicjatyw przewodnich, europejskiej agendzie cyfrowej ⁽²⁾, potwierdzono cel przewidziany w strategii „UE 2020”, jakim jest zapewnienie wszystkim Europejczykom dostępu do szerokopasmowego internetu w oparciu o sieci podstawowe do 2013 r., oraz podkreślono konieczność zapewnienia do 2020 r. (i) wszystkim Europejczykom dostępu do łączy o dużo większej szybkości transmisji danych (powyżej 30 Mb/s) oraz (ii) przynajmniej połowie europejskich gospodarstw domowych dostępu do łączy o szybkości transmisji danych przekraczającej 100 Mb/s. Zgodnie z „UE 2020” i europejską agendą cyfrową Urząd Nadzoru EFTA (dalej zwany „Urzędem”) także wspiera powszechny dostęp do usług szerokopasmowych dla wszystkich obywateli europejskich oraz dostęp do łączy o dużo większej szybkości transmisji danych.
- (2) Sektor łączności elektronicznej przeszedł dogłębny proces liberalizacji i obecnie podlega regulacji sektorowej. W ramach regulacyjnych EOG dotyczących łączności elektronicznej przewidziano także zasady harmonizacji dotyczące dostępu szerokopasmowego ⁽³⁾. Jeżeli chodzi o istniejące sieci szerokopasmowe, rynki hurtowe podlegają do chwili obecnej regulacji *ex ante* w większości państw EOG. Dalsza budowa/rozbudowa sieci szerokopasmowych, a w szczególności sieci dostępu nowej generacji (dalej zwanych „NGA”) ⁽⁴⁾, nadal wymaga interwencji krajowych organów regulacyjnych ze względu na ich rolę w sektorze łączności elektronicznej.
- (3) Tym bardziej istotne jest ostrożne korzystanie ze środków publicznych w tym sektorze, a Urząd ma dopilnować, aby pomoc państwa miała charakter uzupełniający i nie zastępowała inwestycji uczestników rynku. Każda interwencja ze strony państwa powinna w możliwie jak największym stopniu ograniczać ryzyko wyparcia prywatnych inwestycji, modyfikowania komercyjnych czynników zachęcających do inwestycji, a ostatecznie wywołania zakłóceń konkurencji sprzecznych ze wspólnym interesem EOG.
- (4) W niniejszych wytycznych podsumowano zasady, na których opiera się polityka Urzędu w zakresie stosowania reguł pomocy państwa zawartych w Porozumieniu EOG wobec środków wspierających budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych w ujęciu ogólnym (sekcja 2). Wyjaśniono w nich także stosowanie tych zasad przy ocenie środków pomocy wspierających szybki rozwój podstawowych sieci szerokopasmowych i bardzo szybkich sieci dostępu nowej generacji — NGA (sekcja 3). Urząd będzie stosować niniejsze wytyczne przy ocenie pomocy państwa na rozwój sieci szerokopasmowych. Zwiększy to pewność prawa i przejrzystość praktyki decyzyjnej.

2. GŁÓWNE ZASADY POLITYKI URZĘDU W DZIEDZINIE POMOCY PAŃSTWA NA ROZWÓJ SIECI SZEROKOPASMOWYCH

- (5) Zgodnie z art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG „wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzykanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami”. Wynika z tego, że, aby środek został uznany za pomoc państwa, muszą zostać łącznie spełnione poniższe warunki:
  - a) pomoc musi być przyznana z zasobów państwowych;
  - b) musi przynosić przedsiębiorstwom korzyści ekonomiczne;

⁽¹⁾ Niniejszy rozdział odpowiada komunikatowi Komisji — „Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych” (Dz.U. C 25 z 26.1.2013, s. 1).

⁽²⁾ Komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, COM(2010) 245 final, „Europejska agenda cyfrowa”, uznany w rezolucji z 37. posiedzenia Wspólnego Komitetu Parlamentarnego EOG w dniu 26 października 2011 r.

⁽³⁾ Zob. art. 12 ust. 4 aktu, o którym mowa w pkt 5 cl załącznika XI do Porozumienia EOG (dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, p. 33)) (Dz.U. L 116 z 22.4.2004, s. 60 i Suplement EOG nr 20 z 22.4.2004, s. 14), zmienionego dyrektywą 2009/140/WE (dyrektywa w ramach lepszych uregulowań prawnych) (Dz.U. L 337 z 18.12.2009, s. 37) (dotychczas nieuwzględniona w Porozumieniu EOG), oraz akt, o którym mowa w pkt 5 cl załącznika XI do Porozumienia EOG (rozporządzenie (WE) nr 544/2009, (Dz.U. L 167 z 29.6.2009, s. 12); Dz.U. L 334 z 17.12.2009, s. 4 oraz Suplement EOG nr 68 z 17.12.2009, s. 4).

⁽⁴⁾ Zob. akt, o którym mowa w pkt 26 l załącznika XI do Porozumienia EOG (zalecenie Komisji z dnia 20 września 2010 r. w sprawie regulowanego dostępu do sieci dostępu nowej generacji) (Dz.U. L 251 z 25.9.2010, s. 35) Dz.U. L 341 z 13.12.2012, s. 28 oraz Suplement EOG nr 70 z 13.12.2012, s. 32.

- c) korzyści muszą być selektywne i
- d) muszą zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem;
- e) środek pomocy musi mieć wpływ na wymianę handlową wewnątrz EOG.

2.1. Artykuł 61 ust. 1 Porozumienia EOG: obecność pomocy

- (6) **Użycie zasobów państwowych:** przekazanie zasobów państwowych może przybierać różne formy, takie jak np. dotacje bezpośrednie, ulgi podatkowe ⁽⁵⁾, pożyczki uprzywilejowane oraz innego rodzaju preferencyjne warunki finansowania. Zaangażowanie zasobów państwowych będzie miało miejsce również w przypadku, gdy państwo wniesie wkład niepieniężny, np. inwestując w budowę (części) infrastruktury szerokopasmowej. Zasoby państwowe mogą być wykorzystane ⁽⁶⁾ na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym.
- (7) **Przedsiębiorstwo:** środki stosowane przez państwo w celu wspierania inwestycji w sieci szerokopasmowe zazwyczaj odnoszą się do pewnych rodzajów działalności gospodarczej, takich jak budowa, obsługa infrastruktury szerokopasmowej i udzielanie do niej dostępu lub umożliwianie zapewnienia łączności użytkownikom końcowym. Także samo państwo może prowadzić działalność gospodarczą — dzieje się tak wówczas, gdy obsługuje i eksploatuje infrastrukturę szerokopasmową (lub jej części), np. za pośrednictwem własnej spółki lub w ramach administracji państwowej. Budowa infrastruktury sieci szerokopasmowych przy założeniu jej przyszłej komercyjnej eksploatacji — czy to przez państwo, czy operatorów będących osobami trzecimi — będzie także stanowić działalność gospodarczą ⁽⁷⁾. Rozwój sieci szerokopasmowej do celów niekomercyjnych może nie stanowić pomocy państwa ⁽⁸⁾, ponieważ budowa sieci nie przynosi korzyści żadnemu przedsiębiorstwu ⁽⁹⁾. Jeżeli jednak taką sieć udostępni się następnie do użytku inwestorom dokonującym inwestycji w sieci szerokopasmowe lub operatorom takich sieci, istnieje duże prawdopodobieństwo, że będzie się to wiązało z pomocą państwa ⁽¹⁰⁾.
- (8) **Korzyść:** pomoc jest zazwyczaj przyznawana bezpośrednio inwestorom zainteresowanym inwestycjami w sieci, którzy w większości przypadków są wybierani w drodze procedury przetargowej. Kiedy państwo nie przekazuje swojego wkładu na zwykłych warunkach rynkowych i w związku z tym zostaje on uznany za pomoc państwa zgodnie z testem prywatnego inwestora (zob. pkt 11 poniżej), stosowanie konkurencyjnej procedury wyboru zapewnia ograniczenie kwoty pomocy do minimum niezbędnego do realizacji danego projektu. Procedura ta nie eliminuje jednak pomocy, ponieważ organ publiczny i tak udzieli dotacji zwycięskiemu oferentowi (na przykład poprzez finansowanie luk lub wkład niepieniężny), a celem takiej procedury jest właśnie wybór beneficjenta pomocy. Otrzymane wsparcie finansowe umożliwi zwycięskiemu oferentowi prowadzenie tej działalności gospodarczej na warunkach, których w innym razie rynek by nie zapewnił. Obok bezpośrednich beneficjentów pomocy beneficjentami pośrednimi mogą być operatorzy będący osobami trzecimi, którzy uzyskują dostęp hurtowy do dotowanej infrastruktury ⁽¹¹⁾.
- (9) **Selektywność:** stosowane przez państwo środki wspierające budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych są z natury selektywne, ponieważ są skierowane do inwestorów zainteresowanych inwestycjami w sieci szerokopasmowe i operatorów takich sieci będących osobami trzecimi, którzy działają tylko w niektórych segmentach rynku usług łączności elektronicznej. Natomiast jeżeli chodzi o biznesowych użytkowników końcowych dotowanej sieci ⁽¹²⁾, środek może nie być selektywny, o ile dotowana infrastruktura jest otwarta dla wszystkich sektorów gospodarki. Selektywność będzie występować, jeżeli sieci szerokopasmowe buduje/rozbudowuje się szczególnie z myślą o określonych użytkownikach biznesowych, np. jeżeli pomoc państwa jest ukierunkowana na budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowej na potrzeby z góry określonych przedsiębiorstw, których nie wybiera się zgodnie z ogólnymi kryteriami obowiązującymi na całym obszarze, za który odpowiada organ przyznający pomoc ⁽¹³⁾.

⁽⁵⁾ Zob. np. decyzja Komisji N 398/05 — Węgry, *Development Tax Benefit for Broadband*.

⁽⁶⁾ Zasoby przedsiębiorstwa publicznego stanowią zasoby państwowe w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, ponieważ organy publiczne sprawują nad nimi kontrolę. Wyrok z 2002 r. w sprawie C-482/99 *Francja przeciwko Komisji* Rec. s. I-4397. Zgodnie z tym wyrokiem na późniejszym etapie trzeba będzie ocenić, czy finansowanie za pośrednictwem przedsiębiorstwa publicznego można przypisać państwu.

⁽⁷⁾ Wyrok z 2011 r. w sprawie T-443/08 i T-455/08 *Freistaat Sachsen i inni przeciwko Komisji*, Zb.Orz. s. II-1311, pkt 93–95.

⁽⁸⁾ Zob. np. decyzja Komisji w sprawie NN 24/07 — Republika Czeska — *Prague Municipal Wireless Network*.

⁽⁹⁾ Podobna sytuacja występuje, jeżeli buduje się sieć lub pozyskuje się usługi szerokopasmowe w celu zaspokojenia potrzeb własnych administracji publicznej: przy spełnieniu pewnych warunków taka interwencja może nie przynosić korzyści przedsiębiorstwom prowadzącym działalność gospodarczą. Zob. decyzja Komisji w sprawie N 46/07 — Zjednoczone Królestwo, *Welsh Public Sector Network Scheme*.

⁽¹⁰⁾ Decyzja Komisji w sprawie SA.31687 (N 436/10) — Włochy, *Broadband in Friuli Venezia Giulia (Project Hermes)* i w sprawie N 407/09 — Hiszpania, *Xarxa Oberta*.

⁽¹¹⁾ Istnieje prawdopodobieństwo, że korzyści wynikające z dotacji zostaną przynajmniej częściowo przeniesione na innych operatorów, nawet jeżeli płacą oni wynagrodzenie za dostęp hurtowy. W praktyce ceny hurtowe są często regulowane. Regulacja cen prowadzi do ceny niższej od ceny, którą sprzedawca hurtowy mógłby w innych warunkach uzyskać na rynku (która mogłaby być ceną monopolistyczną, gdyby nie było konkurencji z innymi sieciami). W przypadkach gdy ceny nie są regulowane, sprzedawca hurtowy będzie zawsze zobowiązany do tego, aby przy ustalaniu swoich cen za punkt odniesienia przyjmując średnie ceny stosowane na innych, bardziej konkurencyjnych obszarach (zob. pkt 74 lit. h) poniżej), co prawdopodobnie także doprowadzi do ustalenia ceny niższej od ceny, którą mógłby on w innych warunkach uzyskać na rynku.

⁽¹²⁾ Dotacje dla użytkowników prywatnych nie wchodzą w zakres art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

⁽¹³⁾ Jako przykład można podać pomoc dla obszarów, na których działa wiele przedsiębiorstw, zob. np. decyzja Komisji w sprawie N 626/09 — Włochy, *NGA for industrial districts of Lucca*.

- (10) **Zakłócenie konkurencji:** zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej zwanego „Trybunałem”) wsparcie finansowe lub wsparcie niepieniężne zakłóca konkurencję, jeżeli umacnia pozycję jakiegos przedsiębiorstwa względem innych przedsiębiorstw⁽¹⁴⁾. Ze względu na pomoc państwa przyznaną konkurentowi istniejący operatorzy mogą zmniejszyć przepustowość lub potencjalni operatorzy mogą podjąć decyzję o niewchodzeniu na nowy rynek lub obszar geograficzny. Zakłócenia konkurencji będą prawdopodobnie większe, jeśli beneficjent pomocy dysponuje władzą rynkową. W sytuacji gdy beneficjent pomocy już posiada dominującą pozycję na rynku, środek pomocy może wzmocnić jego dominację poprzez dalsze osłabienie presji konkurencyjnej, jaką mogą wywierać konkurenci.
- (11) **Wpływ na wymianę handlową:** wreszcie w zakresie w jakim interwencja państwa może wpłynąć na dostawców usług z innych państw EOG (m.in. poprzez zniechęcanie ich do prowadzenia przedsiębiorstwa w danym państwie EOG), wpływa ona także na wymianę handlową, ponieważ rynki usług łączności elektronicznej (rynki hurtowego i detalicznego dostępu szerokopasmowego) są otwarte na konkurencję między operatorami i dostawcami usług⁽¹⁵⁾.

2.2. Brak pomocy: stosowanie testu prywatnego inwestora

- (12) Artykuł 125 Porozumienia EOG stanowi, że „porozumienie w żaden sposób nie narusza przyjętych przez Umawiające się Strony przepisów regulujących prawo własności”. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE dotyczącym odpowiadającego temu artykułowi art. 345 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej zwanego „TFUE”), z zasady równego traktowania wynika, że kapitał oddany pośrednio lub bezpośrednio przez państwo do dyspozycji przedsiębiorstwa w okolicznościach odpowiadających normalnym warunkom rynkowym nie może być uznany za pomoc państwa. Gdy udział kapitałowy lub dokapitalizowanie przez inwestora publicznego nie daje wystarczającej perspektywy zysków, nawet w długoterminowej perspektywie, wówczas tego rodzaju interwencję należy uważać za pomoc w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, a jej zgodność z funkcjonowaniem Porozumienia EOG musi zostać oceniona tylko na podstawie kryteriów określonych w tym postanowieniu⁽¹⁶⁾.
- (13) Komisja Europejska (zwana dalej „Komisją”) zbadała zastosowanie testu prywatnego inwestora w sektorze dostępu szerokopasmowego w swojej decyzji w sprawie Amsterdam⁽¹⁷⁾. Jak podkreślono w decyzji, zgodność inwestycji publicznej z warunkami rynkowymi musi być gruntownie i wszechstronnie wykazana poprzez odniesienie do znaczącego udziału inwestorów prywatnych albo solidnego biznesplanu, z którego wynika odpowiedni zwrot z inwestycji. Jeżeli w projekcie uczestniczą inwestorzy prywatni, warunkiem koniecznym jest przyjęcie przez nich ryzyka handlowego związanego z inwestycją na tych samych warunkach, co inwestor publiczny. To samo dotyczy również innych form wsparcia ze strony państwa, takich jak pożyczki uprzywilejowane lub gwarancje⁽¹⁸⁾.

2.3. Pomoc państwa na budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych traktowaną jako usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym — sprawa Altmark i zgodność z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie art. 59 ust. 2 tego porozumienia

- (14) W niektórych przypadkach państwa EFTA mogą być zdania, że zapewnienie sieci szerokopasmowej należy uważać za usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym (dalej zwaną „UOIG”) w rozumieniu art. 59 ust. 2 Porozumienia EOG⁽¹⁹⁾ oraz orzecznictwa w sprawie Altmark⁽²⁰⁾, i na tej podstawie zapewnić publiczne finansowanie. W takich przypadkach środki stosowane przez państwa EFTA należy ocenić zgodnie z wytycznymi Urzędu w sprawie rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym⁽²¹⁾, zasadami ramowymi Urzędu dotyczącymi pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych⁽²²⁾, a także

⁽¹⁴⁾ Wyrok z 2002 r. w sprawie C-310/99 Republika Włoska przeciwko Komisji, Rec. s. I-02289, pkt 65.

⁽¹⁵⁾ Zob. decyzja Komisji w sprawie N 237/08 — Niemcy, *Broadband support in Niedersachsen*.

⁽¹⁶⁾ Wyrok z 1991 r. w sprawie C-303/88, Republika Włoska przeciwko Komisji, Rec. s. I-1433, pkt 20–22.

⁽¹⁷⁾ Decyzja Komisji z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie C 53/06 — Niderlandy, *Citynet Amsterdam — Investment by the city of Amsterdam in a fibre-to-the home (FtH) network* (Dz.U. L 247 z 16.9.2008, s. 27).

⁽¹⁸⁾ Wytyczne Urzędu w sprawie gwarancji państwowych (Dz.U. L 274 z 26.10.2000, Suplement EOG nr 48 z 26.10.2000, s. 45), zmienne Dz.U. L 105 z 21.4.2011, s. 32, Suplement EOG nr 23 z 21.4.2011, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Zgodnie z orzecznictwem świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym należy powierzać przedsiębiorstwom aktem organu publicznego. W związku z tym świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym może być powierzone podmiotowi gospodarczemu poprzez udzielenie koncesji na wykonywanie usług publicznych; zob. wyrok z 2000 r. w sprawach połączonych T-204/97 i T-270/97 EPAC — Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA przeciwko Komisji, Rec. s. II-2267, pkt 126 i wyrok z 2005 r. w sprawie T-17/02 Fred Olsen SA przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-2031, pkt 186, 188–189.

⁽²⁰⁾ Wyrok z 2003 r. w sprawie C-280/00, Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg przeciwko Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, Rec. s. I-7747. Zwany dalej „wyrokiem w sprawie Altmark”.

⁽²¹⁾ Zob. <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-VI—Compensation-granted-for-the-provision-of-services-of-general-economic-interest.pdf> (dotychczas nieopublikowane).

⁽²²⁾ Zob. <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-VI—Framework-for-state-aid-in-the-form-of-public-service-compensation.pdf> (dotychczas nieopublikowane).

decyzją Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym⁽²³⁾ oraz rozporządzeniem Komisji (WE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym⁽²⁴⁾. Te dokumenty (łącznie określane jako „pakiet UOIG”) w praktyce mają także zastosowanie do pomocy państwa na budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych. Poniżej wyjaśniono jedynie stosowanie niektórych z zasad wyjaśnionych w tych dokumentach do finansowania sieci szerokopasmowych, z uwzględnieniem pewnych cech szczególnych tego sektora.

Definicja UOIG

- (15) Jeżeli chodzi o definicję UOIG, Urząd już ogólnie wyjaśnił, że państwa EFTA nie mogą wiązać zobowiązań do świadczenia określonych usług publicznych z usługami, które już są lub mogą być świadczone w sposób zadowalający i na warunkach zgodnych z interesem publicznym określonym przez państwo, takich jak cena, obiektywne cechy jakościowe, ciągłość i dostęp do danej usługi, przez przedsiębiorstwa działające na zwykłych warunkach rynkowych⁽²⁵⁾.
- (16) Stosując tę zasadę do sektora łączności szerokopasmowej, Urząd uważa, że na obszarach, na których prywatni inwestorzy zainwestowali już w szerokopasmową infrastrukturę sieciową (lub są w trakcie dalszej rozbudowy sieci) i już świadczą konkurencyjne usługi dostępu szerokopasmowego przy odpowiednim zasięgu sieci szerokopasmowej, nie można uznać budowy równoległej konkurencyjnej i finansowanej ze środków publicznych infrastruktury szerokopasmowej za UOIG w rozumieniu art. 59 ust. 2 Porozumienia EOG⁽²⁶⁾. Jednak w przypadkach, gdy można wykazać, że w najbliższej przyszłości⁽²⁷⁾ prywatni inwestorzy nie są w stanie zapewnić sieci szerokopasmowej o odpowiednim zasięgu obejmującym wszystkich obywateli lub użytkowników, w związku z czym znaczna część społeczeństwa pozostałaby niepodłączona do sieci, przedsiębiorstwu, któremu powierzono świadczenie UOIG, może zostać przyznana rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych, o ile spełnione są warunki określone w przywołanym powyżej komunikacie w sprawie UOIG. W tym względzie sieci, które należy uwzględnić przy ocenie zapotrzebowania na UOIG, powinny w każdym przypadku być porównywalnego rodzaju, czyli powinny to być albo podstawowe sieci szerokopasmowe, albo sieci NGA.
- (17) Ponadto budowę/rozbudowę infrastruktury szerokopasmowej i jej obsługę można zakwalifikować jako UOIG, wyłącznie jeżeli taka infrastruktura zapewnia na danym obszarze uniwersalną łączność wszystkim użytkownikom, zarówno prywatnym, jak i biznesowym. Wsparcie na rzecz podłączenia do sieci jedynie przedsiębiorstw byłoby niewystarczające⁽²⁸⁾.
- (18) Obowiązkowy charakter misji świadczenia UOIG oznacza również, że dostawca budowanej/rozbudowywanej sieci nie będzie mógł odmówić dostępu hurtowego do infrastruktury na zasadzie uznaniowej lub na zasadzie dyskryminacji (na przykład dlatego, że świadczenie usług dostępu na danym obszarze może nie przynosić komercyjnego zysku).
- (19) Ze względu na stopień konkurencji osiągnięty od czasu liberalizacji sektora łączności elektronicznej w EOG, a szczególnie konkurencję panującą obecnie na detalicznym rynku usług szerokopasmowych, finansowana ze środków publicznych sieć stworzona w ramach UOIG powinna być dostępna dla wszystkich zainteresowanych operatorów. Również uznanie misji świadczenia UOIG w przypadku budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych powinno być oparte na zapewnieniu pasywnej⁽²⁹⁾, neutralnej⁽³⁰⁾ i otwartej infrastruktury. Taka sieć powinna zapewniać podmiotom ubiegającym się o dostęp wszelkie możliwe formy dostępu do sieci i umożliwiać efektywną konkurencję na poziomie detalicznym oraz świadczenie konkurencyjnych i przystępnych cenowo usług dla użytkowników końcowych⁽³¹⁾.

⁽²³⁾ Akt, o którym mowa w pkt 1h załącznika XV do Porozumienia EOG, decyzja nr 66/2012 (Dz.U. L 207 z 2.8.2012, s. 46 oraz Suplement EOG nr 43 z 2.8.2012, s. 56), (Dz.U. L 7 z 11.1.2012, s. 3–10).

⁽²⁴⁾ Akt, o którym mowa w pkt 1ha załącznika XV do Porozumienia EOG, zob. decyzja Wspólnego Komitetu nr 225/2012 z dnia 7 grudnia 2012 r., dotychczas nieopublikowana.

⁽²⁵⁾ Zob. pkt 48 Wytocznych Urzędu w sprawie rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i pkt 13 Zasad ramowych Urzędu dotyczących pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych.

⁽²⁶⁾ Zob. pkt 49 Wytocznych Urzędu w sprawie rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

⁽²⁷⁾ Termin „w najbliższej przyszłości” należy rozumieć jako odnoszący się do okresu trzech lat zgodnie z pkt 59 niniejszych wytycznych.

⁽²⁸⁾ Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 50 wytycznych Urzędu w sprawie rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Zob. także decyzja Komisji N 284/05 — Irlandia, *Regional Broadband Programme: Metropolitan Area Networks („MANs”), phases II and III* oraz N 890/06 — Francja, *Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit*.

⁽²⁹⁾ Infrastruktura pasywna sieci to zasadniczo infrastruktura fizyczna sieci. Definicja znajduje się w glosariuszu.

⁽³⁰⁾ Sieć powinna być neutralna pod względem technologicznym i dzięki temu umożliwiać podmiotom ubiegającym się o dostęp korzystanie z wszelkich dostępnych technologii w celu świadczenia usług na rzecz użytkowników końcowych.

⁽³¹⁾ Zgodnie z pkt 74 lit. g) niniejszych wytycznych.

- (20) Misja świadczenia UOIG powinna zatem obejmować jedynie budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych zapewniających uniwersalną łączność oraz świadczenie powiązanych usług dostępu hurtowego, z wyłączeniem detalicznych usług łączności⁽³²⁾. W przypadku, gdy podmiot wykonujący misję świadczenia UOIG jest również zintegrowanym wertykalnie operatorem sieci szerokopasmowych, należy ustanowić odpowiednie mechanizmy zabezpieczające w celu zapobieżenia wystąpieniu jakiegokolwiek konfliktu interesów, nienależnej dyskryminacji lub jakichkolwiek innych ukrytych korzyści pośrednich⁽³³⁾.
- (21) Ze względu na fakt, że rynek łączności elektronicznej jest w pełni zliberalizowany, misja UOIG polegająca na budowie/rozbudowie sieci szerokopasmowych nie może opierać się na przyznaniu wyłącznego lub specjalnego prawa podmiotowi świadczącemu UOIG w rozumieniu art. 59 ust. 2 Porozumienia EOG.

Obliczanie rekompensaty i wycofanie

- (22) Przy obliczaniu rekompensaty z tytułu UOIG obowiązują w pełni zasady określone w pakiecie UOIG. Ze względu na specyfikę sektora łączności szerokopasmowej warto jednak dodać wyjaśnienie w odniesieniu do UOIG mających objąć zasięgiem niepodłączone dzielnice lub okolice (tzw. „białe plamy”), znajdujące się na większym obszarze, na którym niektórzy operatorzy już wprowadzili swoją własną infrastrukturę sieciową lub mogą planować ją zbudować/rozbudować w niedalekiej przyszłości. W przypadkach, gdy obszar, na którym powierza się wykonywanie UOIG, nie jest ograniczony tylko do „białych plam” ze względu na ich wielkość lub lokalizację, podmiot świadczący UOIG może być zmuszony zbudować/rozbudować infrastrukturę sieciową także na obszarach, na których jest to opłacalne, gdzie już działają operatorzy komercyjni. W takiej sytuacji wszelka przyznana rekompensata powinna obejmować jedynie koszty rozwoju infrastruktury na terenach, na których nie jest to opłacalne, stanowiących białe plamy, przy uwzględnieniu odpowiedniego dochodu i rozsądnego zysku⁽³⁴⁾.
- (23) W wielu okolicznościach właściwe może być ustalenie kwoty rekompensaty na zasadzie *ex ante*, aby pokryć przewidywane niedopasowanie poziomu płynności w danym okresie, a nie ustalanie rekompensaty wyłącznie na podstawie kosztów i dochodów w miarę ich ponoszenia lub uzyskiwania. W pierwszym modelu występuje zazwyczaj więcej czynników zachęcających przedsiębiorstwa do ograniczania kosztów i rozwijania z czasem działalności⁽³⁵⁾. Ponadto jeżeli misja UOIG polegająca na budowie/rozbudowie sieci szerokopasmowej nie opiera się na infrastrukturze publicznej, należy przewidzieć odpowiednie mechanizmy przeglądu i wycofania, aby zapobiec uzyskaniu przez podmiot świadczący UOIG nienależnej korzyści poprzez utrzymanie własności sieci sfinansowanej z funduszy publicznych po upływie ważności koncesji na świadczenie UOIG.

2.4. Środki administracyjne i regulacyjne wspierające rozwój sieci szerokopasmowych, nieobjęte zakresem reguł EOG w dziedzinie pomocy państwa

- (24) Państwa EFTA mogą wybrać kilka rodzajów środków, by przyspieszyć budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych, a w szczególności sieci NGA, poza bezpośrednim przekazywaniem środków finansowych przedsiębiorstwom. Środki te niekoniecznie muszą pociągać za sobą pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

⁽³²⁾ Ograniczenie to jest uzasadnione faktem, że po uruchomieniu sieci szerokopasmowej zapewniającej uniwersalną łączność siły rynkowe zwykle wystarczają, aby zapewnić wszystkim użytkownikom usługi łączności po konkurencyjnej cenie.

⁽³³⁾ Takie mechanizmy zabezpieczające powinny obejmować w szczególności obowiązek oddzielnej księgowości, jak również ustanowienie podmiotu, który pod względem strukturalnym i prawnym jest odrębny od operatora zintegrowanego wertykalnie. Taki podmiot powinien ponosić wyłączną odpowiedzialność za zgodność z powierzoną mu misją świadczenia UOIG oraz jej realizację.

⁽³⁴⁾ W kompetencji państw EFTA leży opracowanie, przy uwzględnieniu specyfiki każdego przypadku, najwłaściwszej metodyki zapewniającej przyznawanie rekompensaty w wysokości pokrywającej jedynie koszty wynikające z misji świadczenia UOIG na obszarach stanowiących białe plamy zgodnie z zasadami pakietu UOIG, przy uwzględnieniu odpowiednich dochodów i rozsądnego zysku. Na przykład przyznana rekompensata mogłaby opierać się na porównaniu przychodów z tytułu komercyjnej eksploatacji infrastruktury na obszarach, na których jest to opłacalne i już działają komercyjni operatorzy, oraz przychodów z tytułu komercyjnej eksploatacji infrastruktury na obszarach stanowiących białe plamy. Wszelki zysk powyżej poziomu rozsądnego zysku, czyli zysk przekraczający średni branżowy zwrot z kapitału na budowę/rozbudowę danej infrastruktury szerokopasmowej, mógłby zostać przeznaczony na finansowanie UOIG na obszarach, na których świadczenie tych usług nie jest opłacalne, a pozostała część stanowiłaby część przyznanej rekompensaty finansowej. Zob. decyzja Komisji w sprawie N 331/08, Francja — THD Hauts de Seine.

⁽³⁵⁾ W razie bardzo dużej niepewności co do przyszłych kosztów i rozwoju sytuacji w zakresie przychodów oraz dużej asymetrii informacji organ publiczny może jednak zechcieć przyjąć modele finansowania, które nie będą oparte wyłącznie na zasadzie *ex ante*, ale będą łączyć elementy *ex ante* i *ex post* (np. z wykorzystaniem mechanizmów wycofania, żeby umożliwić zrównoważony podział niespodziewanych zysków).

(25) Z uwagi na fakt, że zazwyczaj znaczna część kosztów budowy/rozbudowy sieci NGA wiąże się z pracami w zakresie inżynierii lądowej⁽³⁶⁾, państwa EFTA mogą, zgodnie z ramami regulacyjnymi dotyczącymi łączności elektronicznej⁽³⁷⁾, postanowić na przykład ułatwić proces nabywania prawa drogi, wymagać, by operatorzy sieci koordynowali prowadzone prace w zakresie inżynierii lądowej lub by współużytkowali części swojej infrastruktury. Podobnie państwa EFTA mogą również wymagać, by wszystkie nowe budowle (w tym nowe sieci wodociągowe, energetyczne, transportowe i kanalizacyjne) lub budynki były wyposażone w przyłącza umożliwiające podłączenie do sieci NGA. Osoby trzecie mogą w każdym razie także rozmieścić na własny koszt swoją pasywną infrastrukturę sieci przy przeprowadzaniu prac w zakresie inżynierii lądowej. Możliwość taka powinna być oferowana w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny wszystkim zainteresowanym operatorom i powinna być zasadniczo dostępna dla wszystkich potencjalnych użytkowników, a nie tylko operatorów z sektora łączności elektronicznej (np. infrastruktury energetycznej, gazowej, wodociągowej, ściekowej itp.)⁽³⁸⁾. Dla realizacji komercyjnych inwestycji w zakresie rozwoju sieci szerokopasmowych pomocny byłby scentralizowany spis istniejącej infrastruktury (dotowanej lub niedotowanej), ewentualnie także z uwzględnieniem planowanych prac⁽³⁹⁾. Istniejąca infrastruktura obejmuje nie tylko infrastrukturę telekomunikacyjną, taką jak infrastruktura przewodowa, bezprzewodowa czy satelitarna, ale także infrastrukturę alternatywną (instalacje kanalizacyjne, włazy itp.) należącą do innych branż (np. branży użyteczności publicznej)⁽⁴⁰⁾.

2.5. Ocena zgodności z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) tego porozumienia

- (26) Gdy interwencja państwa w celu wsparcia budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych spełnia warunki sformułowane w sekcji 2.1, Urząd zasadniczo przeprowadzi ocenę jej zgodności z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) tego porozumienia⁽⁴¹⁾. Dotychczas władze regionalne i lokalne przyjęły różne modele interwencji. Niewyczerpujący wykaz tych modeli znajduje się w dodatku. Oprócz nich organy publiczne mogą także opracować inne modele wspierania budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych⁽⁴²⁾. Do wszystkich rodzajów interwencji muszą być stosowane wszystkie kryteria zgodności z funkcjonowaniem Porozumienia EOG określone w niniejszych wytycznych⁽⁴³⁾.
- (27) Projekty dotyczące budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych z wykorzystaniem pomocy państwa można realizować na obszarach objętych pomocą w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. a) i c) Porozumienia EOG oraz szczególnych zasad dotyczących pomocy regionalnej⁽⁴⁴⁾. W takim przypadku pomoc na rozwój sieci szerokopasmowych może spełniać kryteria pomocy na inwestycję początkową w rozumieniu zasad pomocy regionalnej. W sytuacji, gdy środek wchodzi w zakres zastosowania takich zasad i gdy przewidziano przyznanie indywidualnej pomocy *ad hoc* pojedynczej firmie lub pomocy ograniczonej do jednego obszaru działalności, państwo EFTA musi wykazać, że zostały spełnione warunki określone w zasadach dotyczących pomocy regionalnej. Przed wszystkim dotyczy to warunku, że dany projekt przyczynia się do osiągnięcia celów spójnej strategii rozwoju regionalnego, oraz że — ze względu na swój charakter i wielkość — nie będzie powodował niedopuszczalnych zakłóceń konkurencji.

2.5.1. Przegląd wspólnych zasad zgodności z funkcjonowaniem Porozumienia EOG

- (28) W ocenie na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG Urząd dba o to, aby pozytywny wpływ środka pomocy na osiągnięcie celu stanowiącego przedmiot wspólnego zainteresowania przeważał nad potencjalne negatywne skutkami tego środka, takimi jak zakłócenia wymiany handlowej i konkurencji. Ocena dokonywana jest w dwóch etapach.

⁽³⁶⁾ Np. wykopy, układanie kabli czy instalacja przewodów w budynkach. W przypadku doprowadzania światłowodów do sieci domowych takie koszty mogą sięgać 70–80 % łącznych kosztów inwestycji.

⁽³⁷⁾ Zob. odesłanie powyżej w przypisie 3.

⁽³⁸⁾ Zob. także decyzja Komisji w sprawie N 383/09 — Niemcy — *Amendment of N 150/23008 Broadband in the rural areas of Saxony*. Ten przypadek dotyczył sytuacji, w której prace ogólne z zakresu inżynierii lądowej, na przykład konserwacja dróg, nie stanowiły pomocy państwa. Środki podjęte przez władze niemieckie stanowiły „prace ogólne z zakresu inżynierii lądowej”, które zostałyby przeprowadzone przez państwo na potrzeby konserwacji, niezależnie od sytuacji. Przy okazji konserwacji dróg ogłoszono publicznie możliwość rozmieszczenia kanałów i infrastruktury szerokopasmowej — na koszt operatorów — co nie było ograniczone do sektora łączności szerokopasmowej lub na niego ukierunkowane. Nie można jednak wykluczyć, że finansowanie takich prac ze środków publicznych wchodzi w zakres pojęcia pomocy w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, jeżeli są one ograniczone do sektora łączności szerokopasmowej lub wyraźnie ukierunkowane na jego potrzeby.

⁽³⁹⁾ Zob. np. atlas infrastruktury przygotowany przez niemiecki krajowy organ regulacyjny (Infrastrukturatlas), przy pomocy którego operatorzy mogą dobrowolnie wymieniać się informacjami na temat dostępnej i potencjalnie nadającej się do ponownego wykorzystania infrastruktury.

⁽⁴⁰⁾ Należy przypomnieć, że ramy regulacyjne dotyczące łączności elektronicznej zapewniają właściwym organom krajowym możliwość żądania od przedsiębiorstw niezbędnych informacji, tak by organy te miały możliwość sporządzenia, w współpracy z krajowymi organami regulacyjnymi, szczegółowego spisu charakteru, dostępności i rozmieszczenia geograficznego elementów i urządzeń sieci oraz udostępnienia go zainteresowanym stronom. Zob. art. 12 ust. 4 dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa), zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/140/WE z dnia 25 listopada 2009 r.

⁽⁴¹⁾ Zob. np. decyzja Urzędu nr 231/11/COL w sprawie szybkiego uruchomienia sieci dostępu nowej generacji na obszarach wiejskich gminy Tromsø (Dz.U. C 10 z 2.1.2012, s. 5 oraz Suplement EOG nr 2 z 12.1.2012, s. 3). Wykaz wszystkich decyzji Komisji wydanych na podstawie przepisów dotyczących pomocy państwa w zakresie łączności szerokopasmowej znajduje się na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf.

⁽⁴²⁾ Na przykład przydatnym narzędziem przy braku możliwości pozyskania kredytu na długoterminowe inwestycje infrastrukturalne mogą być pożyczki (w przeciwieństwie do dotacji).

⁽⁴³⁾ Pozostaje to bez uszczerbku dla ewentualnego zastosowania Wytycznych Urzędu w sprawie pomocy regionalnej, o których mowa w pkt 27.

⁽⁴⁴⁾ Zob. Wytyczne Urzędu w sprawie krajowej pomocy regionalnej mającej zastosowanie *ratione temporis* (np. Krajowa pomoc regionalna na lata 2007–2013 (Dz.U. L 54 z 28.2.2008, s. 1, Suplement EOG nr 11 z 28.2.2008, s. 1.)).

- (29) Po pierwsze każdy środek pomocy musi spełniać wymienione poniżej warunki konieczne. Niespełnienie któregoś z poniższych warunków będzie skutkowało uznaniem pomocy za niezgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG:
- 1) przyczynianie się do osiągnięcia celów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania,
  - 2) brak możliwości dostarczenia przez rynek dobra lub usługi ze względu na jego niedoskonałości lub istotne nierówności,
  - 3) pomoc państwa jako właściwy instrument polityki,
  - 4) istnienie efektu zachęty,
  - 5) ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum,
  - 6) ograniczenie skutków negatywnych,
  - 7) przejrzystość.
- (30) Po drugie, jeżeli wszystkie warunki niezbędne są spełnione, Urząd porównuje pozytywne efekty środka pomocy związane z osiągnięciem celu stanowiącego przedmiot wspólnego zainteresowania z potencjalnymi negatywnymi skutkami pomocy.
- (31) Poszczególne etapy oceny dokonywanej przez Urząd w zakresie sieci szerokopasmowych opisano szczegółowo poniżej.
- (1) Przyczynianie się do osiągnięcia celów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania
- (32) Jeżeli chodzi o cel stanowiący przedmiot wspólnego zainteresowania, Urząd oceni, w jakim zakresie planowana interwencja przyczyni się do osiągnięcia wyjaśnionych powyżej celów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania.
- (2) Brak możliwości dostarczenia przez rynek dobra lub usługi ze względu na jego niedoskonałości lub istotne nierówności
- (33) „Niedoskonałość rynku” istnieje wówczas, gdy rynek, pozostawiony samemu sobie, nie funkcjonuje, bez interwencji, w sposób zapewniający społeczeństwu efektywny rezultat. Może tak być na przykład wówczas, gdy nie podejmuje się pewnych inwestycji, mimo że korzyści ekonomiczne dla społeczeństwa przewyższają koszty⁽⁴⁵⁾. W takich przypadkach przyznanie pomocy państwa może przynieść pozytywne efekty i poprawić ogólną efektywność poprzez dostosowanie ekonomicznych czynników zachęty dla przedsiębiorstw. W sektorze łączności szerokopasmowej jedna z form niedoskonałości rynku jest związana z pozytywnymi efektami zewnętrznymi. Takie efekty zewnętrzne występują, gdy uczestnicy rynku nie wykorzystują wewnętrznie wszystkich korzyści płynących z ich działań. Dostępność sieci szerokopasmowych otwiera na przykład drogę do dalszych usług i innowacji, w przypadku których korzyść z dostępności sieci dla społeczeństwa nie ogranicza się prawdopodobnie wyłącznie do korzyści dla inwestorów bezpośrednich i abonentów sieci. W związku z tym wynik rynkowy prowadziłby do niewystarczających inwestycji prywatnych w sieci szerokopasmowe.
- (34) Z racji korzyści wynikających z zagęszczenia budowa/rozbudowa sieci szerokopasmowych jest zazwyczaj bardziej opłacalna tam, gdzie potencjalny popyt jest wyższy i bardziej skoncentrowany, czyli na obszarach o większej gęstości zaludnienia. Ze względu na wysokie koszty stałe inwestycji wraz ze spadkiem gęstości zaludnienia następuje znaczny wzrost kosztów jednostkowych⁽⁴⁶⁾. W związku z tym objęcie zasięgiem sieci szerokopasmowych zbudowanych/rozbudowanych na zasadach komercyjnych jest opłacalne zazwyczaj tylko w przypadku części populacji. Powszechny i przystępny cenowo dostęp do łączności szerokopasmowej generuje jednak pozytywne efekty zewnętrzne, ponieważ może przyspieszyć wzrost gospodarczy i innowacje we wszystkich sektorach gospodarki. Na obszarach, na których rynek nie zapewnia wystarczającego zasięgu sieci szerokopasmowej albo warunki dostępu nie są odpowiednie, pomoc państwa może ułatwić rozwiązanie problemu takiej niedoskonałości rynku.

⁽⁴⁵⁾ To, że dane przedsiębiorstwo nie jest w stanie zrealizować jakiegoś projektu bez pomocy państwa niekoniecznie świadczy o istnieniu niedoskonałości rynku. Np. decyzja przedsiębiorstwa o nieinwestowaniu w mało opłacalny projekt lub w regionie o ograniczonym popycie rynkowym lub słabej konkurencyjności kosztowej nie musi być wynikiem niedoskonałości rynku, lecz wręcz przeciwnie — może to być oznaką poprawnie działającego rynku.

⁽⁴⁶⁾ W przypadku systemów satelitarnych również występują koszty jednostkowe, lecz przyrost jest bardziej skokowy, i w związku z tym systemy te są bardziej niezależne od gęstości zaludnienia.

- (35) Drugi ewentualny cel leżący we wspólnym interesie wiąże się z równością. Rządy mogą zdecydować się na podjęcie interwencji w celu skorygowania nierówności społecznych lub regionalnych wynikających z funkcjonowania rynku. W niektórych przypadkach pomoc państwa dla sektora sieci szerokopasmowych można również uznać za narzędzie służące osiągnięciu celów związanych z równością, tzn. za sposób poprawienia dostępu wszystkich członków społeczeństwa do podstawowego środka komunikacji i udziału w życiu społecznym, jak również wolności wypowiedzi, a to przyczynia się do poprawy spójności społecznej i terytorialnej.
- (3) P o m o c p a ń s t w a j a k o w ł a ś c i w y i n s t r u m e n t p o l i t y k i o r a z s t r u k t u r a ś r o d k a
- (36) Interwencja publiczna w celu wsparcia rozwoju sieci szerokopasmowych może mieć miejsce na szczeblu władz centralnych, regionalnych lub gminnych⁽⁴⁷⁾. W związku z tym konieczna jest koordynacja, która pozwoli uniknąć powielania działań i braku spójności. Dla zapewnienia spójności i koordynacji interwencji na poziomie lokalnym konieczne jest zadbanie o odpowiedni poziom przejrzystości lokalnych inicjatyw.
- (37) Zachęca się państwa EFTA, aby tam, gdzie jest to możliwe, i przy poszanowaniu kompetencji i specyfiki sytuacji, opracowały ogólnokrajowe programy, w których określone byłyby główne zasady, stanowiące podstawę dla organów publicznych przy podejmowaniu tego rodzaju inicjatyw, oraz wskazały najistotniejsze cechy planowanych sieci⁽⁴⁸⁾. Krajowe programy ramowe dotyczące rozwoju sieci szerokopasmowych zapewniające spójne wydatkowanie środków publicznych ograniczają obciążenia administracyjne organów przyznających pomoc, które mają mniej rozbudowane struktury, i przyspieszają wdrażanie indywidualnych środków pomocy. Ponadto zachęca się państwa EFTA do wydawania na szczeblu centralnym jasnych wskazówek dotyczących wdrażania projektów rozwoju sieci szerokopasmowych finansowanych z pomocy państwa.
- (38) Szczególnie istotną rolę w opracowywaniu prokonkurencyjnych środków pomocy państwa w celu wspierania rozwoju sieci szerokopasmowych odgrywają krajowe organy regulacyjne. Krajowe organy regulacyjne nabyły wiedzę techniczną i specjalistyczną w związku z zasadniczą rolą, jaką im przypisano w regulacjach sektorowych⁽⁴⁹⁾. Są one najlepiej przygotowane do udzielania wsparcia organom publicznym w kwestii programów pomocy państwa i należy się z nimi konsultować, szczególnie przy określaniu obszarów docelowych. Konsultacje z nimi należy również przeprowadzić przy określaniu cen i warunków dostępu hurtowego oraz rozwiązywaniu sporów między podmiotami ubiegającymi się o dostęp a operatorem dotowanej infrastruktury. Zachęca się państwa EFTA do zapewnienia krajowym organom regulacyjnym odpowiednich zasobów, tak by mogły one pełnić tę istotną funkcję wspierającą. W razie konieczności państwa EFTA powinny zapewnić odpowiednią podstawę prawną, umożliwiającą takie zaangażowanie krajowych organów regulacyjnych w projekty związane z rozwojem sieci szerokopasmowych realizowane przy wsparciu ze strony państwa. W ramach najlepszych praktyk krajowe organy regulacyjne powinny wydać wytyczne dla władz lokalnych, w których zawarte byłyby zalecenia dotyczące analizy rynku oraz produktów dostępu hurtowego i zasad ustalania cen, z uwzględnieniem ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej oraz stosownych zaleceń wydanych przez Urząd⁽⁵⁰⁾.
- (39) Oprócz krajowych organów regulacyjnych także krajowe organy ds. konkurencji mogą zapewnić cenne doradztwo, szczególnie w odniesieniu do dużych programów ramowych, tak by stworzyć równe warunki działania wszystkim operatorom przedstawiającym ofertę oraz uniknąć przyznawania nieproporcjonalnie dużej części środków publicznych jednemu operatorowi, a tym samym wzmocnienia jego pozycji na rynku (która już może być dominująca)⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁷⁾ W kwestii finansowania na szczeblu gminnym i regionalnym — zob. decyzje Komisji w sprawach SA 33420 (2011/N) — Niemcy, *Breitband Lohr am Main*, N 699/09 — Hiszpania, *Desarrollo del programa de infraestructuras de telecomunicaciones en la Región de Murcia*.

⁽⁴⁸⁾ Często państwa członkowskie UE zgłaszają programy ramowe, w których opisuje się, na jakich warunkach mogą zostać przyznane środki gminne lub regionalne na budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych. Zob. np. N 62/10 — Finlandia, *High speed broadband construction aid in sparsely populated areas of Finland*, N 53/10 — Niemcy, *Federal framework programme on duct support*, lub N 30/10 — Szwecja, *State aid to Broadband within the framework of the rural development program*.

⁽⁴⁹⁾ Zob. odesłanie powyżej w przypisie 3.

⁽⁵⁰⁾ Zob. np. Zalecenie Urzędu z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie właściwych rynków produktów i usług w sektorze łączności elektronicznej podlegających regulacji *ex ante* zgodnie z aktem przywołanym w pkt 5 cl załącznika XI do Porozumienia EOG (*dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej*) (Dz.U. C 156 z 9.7.2009, s. 18 oraz Suplement EOG nr 36 z 9.7.2009, s. 1). To zwiększyłyby przejrzystość, zmniejszyły obciążenie administracyjne władz lokalnych i mogłyby oznaczać, że krajowe organy regulacyjne nie musiałyby analizować odrębnie każdego przypadku.

⁽⁵¹⁾ Zob. np. opinia nr 12-A-02 z dnia 17 stycznia 2012 r. dotycząca wniosku o opinię Komisji Senackiej ds. Gospodarki, Zrównoważonego Rozwoju i Gospodarki Przestrzennej w sprawie ram interwencji samorządów lokalnych w dziedzinie rozwoju sieci o bardzo dużej szybkości transmisji (opinia francuskiego organu ds. konkurencji w odniesieniu do budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych o bardzo dużej szybkości transmisji).

W uzupełnieniu roli, jaką pełnią krajowe organy regulacyjne, niektóre państwa EOG tworzą krajowe ośrodki kompetencji, aby pomóc władzom lokalnym z niewielką administracją w opracowaniu odpowiednich środków pomocy państwa i zapewnić spójne stosowanie zasad pomocy państwa określonych w niniejszych wytycznych ⁽⁵²⁾.

- (40) Prawidłowe opracowanie środka wiąże się ze spełnieniem wymogu przewidzianego w teście bilansującym, w myśl którego pomoc państwa ma być właściwym instrumentem polityki służącym rozwiązaniu danego problemu. W tym aspekcie, o ile regulacja *ex ante* przyspiesza w wielu przypadkach budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych na obszarach miejskich i gęściej zaludnionych, o tyle może nie być wystarczająco skutecznym instrumentem, by umożliwić świadczenie usługi dostępu szerokopasmowego, w szczególności na obszarach o niedostatecznym zasięgu sieci, charakteryzujących się niską opłacalnością inwestycji ⁽⁵³⁾. Podobnie, chociaż środki na rzecz sieci szerokopasmowych po stronie popytu (jak np. bony dla użytkowników końcowych) mogą mieć pozytywny wpływ na penetrację sieci szerokopasmowych ⁽⁵⁴⁾, nie zawsze jednak mogą rozwiązać problem braku usług w zakresie dostępu szerokopasmowego ⁽⁵⁵⁾. Stąd w niektórych sytuacjach może nie istnieć żadna alternatywa dla finansowania publicznego w celu rozwiązania problemu braku usług w zakresie dostępu szerokopasmowego. Organy przyznające pomoc mają także obowiązek uwzględnić (ponownie) przydziały spektrum prowadzące do ewentualnego rozwoju sieci na obszarach docelowych, który mógłby przyczynić się do osiągnięcia celów organów przyznających pomoc bez udzielania dotacji bezpośrednich.

(4) Istnienie efektu zachęty

- (41) W odniesieniu do efektu zachęty tworzonego przez środek pomocy, należy sprawdzić, czy dana inwestycja w sieć szerokopasmową nie zostałaby podjęta w tych samych ramach czasowych bez pomocy ze strony państwa. Gdy na operatorze ciąży pewne zobowiązania do zapewnienia pokrycia na obszarze docelowym ⁽⁵⁶⁾, taki operator może nie kwalifikować się do pomocy państwa, ponieważ najprawdopodobniej nie będzie ona wywoływać efektu zachęty.

(5) Ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum

- (42) Oceniając proporcjonalność zgłoszonego środka, Urząd zwróci uwagę na szereg koniecznych warunków, których spełnienie jest niezbędne, by ograniczyć do minimum pomoc państwa i potencjalne zakłócenia konkurencji, jak wyjaśniono bardziej szczegółowo w poniższych sekcjach.

(6) Ograniczenie skutków negatywnych

- (43) Zmiana zachowania beneficjenta wywołana przez pomoc może mieć jednak również negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową. Wagę zakłócenia konkurencji można oceniać pod względem skutków dla konkurentów. Jeśli konkurenci odczuwają spadek opłacalności ich wcześniejszych inwestycji ze względu na pomoc państwa, mogą postanowić ograniczyć swoje inwestycje w przyszłości lub nawet całkowicie wycofać się z rynku ⁽⁵⁷⁾. Ponadto, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że beneficjentem pomocy, który ma zostać wybrany w następstwie konkurencyjnej procedury wyboru, będzie przedsiębiorstwo, które już posiada dominującą pozycję na rynku lub może ją uzyskać ze względu na inwestycję finansowaną przez państwo, środek pomocy mógłby osłabić presję konkurencyjną, jaką mogą wywierać konkurenci. Ponadto jeżeli środek pomocy państwa lub warunki z nim związane (w tym model finansowania środka, kiedy stanowi on jego nieodłączny element) wiążą się nierozdzielnie z naruszeniem prawa EOG, pomoc nie może zostać uznana za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG ⁽⁵⁸⁾.

(7) Przejrzystość

- (44) Pomoc przyznaje się sposób przejrzysty; w szczególności należy zapewnić państwom EFTA, podmiotom gospodarczym, wszelkim osobom zainteresowanym oraz Urzędowi łatwy dostęp do wszystkich stosownych aktów i informacji na temat pomocy przyznawanej na ich podstawie. Szczegółowe wymogi dotyczące przejrzystości znajdują się w pkt 74.

⁽⁵²⁾ Zob. np. decyzje Komisji w sprawach N 237/08 *Broadband support in Niedersachsen*, Niemcy, lub SA.33671 *Broadband Delivery UK*, Zjednoczone Królestwo.

⁽⁵³⁾ Zob. np. decyzja Komisji N 473/07 — Włochy, *Broadband connection for Alto Adige*, decyzja N 570/07 — Niemcy, *Broadband in rural areas of Baden-Württemberg*.

⁽⁵⁴⁾ Zwłaszcza propagujące wykorzystanie już dostępnych rozwiązań szerokopasmowych, bez względu na to, czy są to lokalnie dostępne naziemne sieci stacjonarne lub bezprzewodowe, czy też ogólnie dostępne rozwiązania satelitarne.

⁽⁵⁵⁾ Zob. np. decyzja Komisji N 222/06 — Włochy, *Aid to bridge the digital divide in Sardinia*.

⁽⁵⁶⁾ Może tak być na przykład w przypadku operatorów sieci ruchomej typu LTE (eng. *long-term evolution*) lub LTE-Advanced, którzy w swoich warunkach licencji mają wyznaczone cele związane z zasięgiem na obszarze docelowym. Podobnie, jeżeli operator, któremu powierzono obowiązek w zakresie usługi publicznej, otrzymuje rekompensatę z tytułu usługi publicznej, nie można udzielić żadnej dodatkowej pomocy państwa na finansowanie tej samej sieci.

⁽⁵⁷⁾ Tego rodzaju skutek określa się mianem „wyparcia”.

⁽⁵⁸⁾ Zob. np. wyrok z 2000 r. w sprawie C-156/98 Niemcy przeciwko Komisji Rec. s. I-6857, pkt 78 oraz z 2008 r. w sprawie C-333/07 *Régie Networks*, Zb.Orz. s. I-10807, pkt 94–116.

(8) Ogólne porównanie oraz warunki zgodności z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w celu ograniczenia zakłóceń konkurencji

- (45) Starannie opracowany program pomocy państwa dotyczący sieci szerokopasmowych powinien gwarantować dodatni ogólny bilans jego efektów.
- (46) W tym względzie efekt środka pomocy państwa można opisać jako zmianę w zakresie działalności w porównaniu z sytuacją, która miałyby miejsce bez przyznania pomocy. Pozytywne efekty pomocy są bezpośrednio związane ze zmianą zachowania beneficjenta pomocy. Zmiana ta powinna umożliwić osiągnięcie wyznaczonego celu leżącego we wspólnym interesie. W sektorze łączności szerokopasmowej pomoc prowadzi do budowy nowej infrastruktury, która inaczej by nie powstała, co daje dodatkową przepustowość i szybkość na rynku oraz zapewnia klientom niższe ceny i większe możliwości wyboru, a także wyższą jakość i innowacyjność. Dzięki temu konsumenci uzyskają większy dostęp do zasobów *on-line*, co w połączeniu ze zwiększoną ochroną konsumenta w tym obszarze, będzie prawdopodobnie stymulować wzrost popytu.
- (47) Dotowana sieć powinna zapewnić skokową zmianę w zakresie dostępności do szerokopasmowego internetu. Skokową zmianę można wykazać, jeżeli wskutek interwencji publicznej: (i) wybrany oferent podejmuje znaczące nowe inwestycje w sieć szerokopasmową⁽⁵⁹⁾; oraz (ii) dotowana infrastruktura stwarza znaczące nowe możliwości na rynku pod względem dostępności usługi dostępu szerokopasmowego i przepustowości⁽⁶⁰⁾, szybkości i konkurencji⁽⁶¹⁾. Zmianę skokową określa się w porównaniu z istniejącymi sieciami oraz sieciami, w przypadku których istnieją już konkretne plany rozwoju.
- (48) Ponadto, aby zminimalizować negatywny wpływ na konkurencję, przy opracowywaniu środka pomocy trzeba spełnić szereg warunków, określonych poniżej w sekcji 3.4.
- (49) Dodatkowo, aby ograniczyć zakłócenia konkurencji, Urząd może wymagać, by pewne programy podlegały ograniczeniu czasowemu (zwykle wynoszącemu 4 lata lub mniej) oraz ocenie, mającej na celu: (i) sprawdzenie, czy zrealizowano założenia i dotrzymano warunków, ze względu na które pomoc uznano za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG; (ii) zweryfikowanie efektywności środka pomocy w świetle określonych z góry celów; (iii) zweryfikowanie jego wpływu na rynki i konkurencję oraz sprawdzenie, czy w czasie obowiązywania programu pomocy nie wystąpiły nadmierne zakłócenia, które byłyby sprzeczne z interesem EOG⁽⁶²⁾. Zważywszy na cele wspomnianej oceny oraz aby nie powodować w związku z nią nadmiernego obciążenia dla państw EFTA i mniejszych projektów związanych z przyznaniem pomocy, ma ona zastosowanie jedynie w przypadku krajowych programów pomocy oraz programów pomocy o dużym budżecie, zawierających nowatorskie elementy bądź też gdy przewiduje się istotne zmiany rynkowe, technologiczne lub regulacyjne. Ocena jest przeprowadzana przez eksperta, który jest niezależny od organu przyznającego pomoc państwa, na podstawie wspólnej metodyki⁽⁶³⁾, i podawana do wiadomości publicznej. Ocenę przedkłada się Urzędowi w odpowiednim czasie, aby można było rozważyć ewentualne przedłużenie okresu obowiązywania środka pomocy, a w każdym razie po wygaśnięciu okresu obowiązywania programu. Dokładny zakres i zasady oceny określa się w decyzji o zatwierdzeniu środka pomocy. We wszelkich późniejszych środkach pomocy o podobnym celu uwzględnia się wyniki tej oceny.
- (50) Jeżeli test bilansujący wykaże, że negatywne skutki pomocy przeważają nad pozytywnymi, Urząd może zakazać pomocy lub zalecić działania zaradcze, bądź to w odniesieniu do struktury środka pomocy, bądź w zakresie szkodliwego wpływu na konkurencję.

⁽⁵⁹⁾ Na przykład za inwestycje kwalifikujące się do objęcia pomocą państwa nie należy uznawać marginalnych inwestycji związanych jedynie z modernizacją aktywnych elementów sieci. Podobnie, niektóre technologie zwiększania możliwości sieci miedzianych (np. wektorowanie) mogą wprawdzie przyczynić się do zwiększenia przepustowości istniejących sieci, jednak mogą nie wymagać znaczących inwestycji w nową infrastrukturę i stąd nie powinny kwalifikować się do objęcia pomocą państwa.

⁽⁶⁰⁾ Na przykład modernizacja sieci podstawowej do standardu szerokopasmowej sieci NGA. Także niektóre rodzaje modernizacji sieci NGA (takie jak przedłużenie połączeń światłowodowych, tak by były bliżej użytkowników końcowych) mogłyby stanowić zmianę skokową. Na obszarach, gdzie sieci szerokopasmowe już istnieją, zastosowanie zasady zmiany skokowej powinno zagwarantować, że pomoc państwa nie przyczyni się do powielenia istniejącej infrastruktury. Podobnie mało prawdopodobne jest, że niewielka stopniowa modernizacja istniejącej infrastruktury w celu zwiększenia przepustowości np. z 12 Mb/s do 24 Mb/s przyniesie dodatkowe moce usługowe (natomiast przyniesie prawdopodobnie nieproporcjonalne korzyści obecnemu operatorowi).

⁽⁶¹⁾ Dotowana sieć powinna być prokonkurencyjna, tzn. powinna umożliwiać skuteczny dostęp na różnych poziomach infrastruktury, jak opisano w pkt 74, a w przypadku wsparcia na rzecz budowy/rozbudowy sieci NGA — także w pkt 76.

⁽⁶²⁾ Zob. np. decyzja Komisji w sprawie SA.33671 *Broadband Delivery UK, Zjednoczone Królestwo*.

⁽⁶³⁾ Taką wspólną metodykę może dostarczyć Urząd.

3. OCENA POMOCY PAŃSTWA NA SIECI SZEROKOPASMOWE

3.1. Rodzaje sieci szerokopasmowych

- (51) Na potrzeby oceny pomocy państwa w niniejszych wytycznych rozróżnia się sieci podstawowe i sieci NGA.
- (52) Za podstawowe sieci szerokopasmowe można uznać kilka różnych platform technologicznych, w tym asymetryczne cyfrowe łącza abonenckie (do standardu ADSL2+), niezaawansowane sieci kablowe (np. w standardzie DOCSIS 2.0), sieci ruchome trzeciej generacji (UMTS) oraz systemy satelitarne.
- (53) Na obecnym etapie rozwoju rynku i rozwoju technologicznego ⁽⁶⁴⁾ sieci NGA to sieci dostępne, które opierają się w całości lub części na elementach optycznych ⁽⁶⁵⁾ i które mogą zapewnić świadczenie usług szerokopasmowego dostępu o wyższych parametrach w porównaniu z usługami świadczonymi za pomocą istniejących podstawowych sieci szerokopasmowych ⁽⁶⁶⁾.
- (54) Przyjmuje się, że sieci NGA mają przynajmniej następujące cechy: (i) dostarczają w sposób niezawodny usługi o bardzo dużej szybkości przypadającej na abonenta, za pośrednictwem światłowodowego łącza dosyłowego (lub z wykorzystaniem równoważnej technologii), które znajduje się na tyle blisko lokalnego użytkownika, aby gwarantować rzeczywistą bardzo wysoką szybkość transmisji; (ii) umożliwiają świadczenie szeregu zaawansowanych usług cyfrowych, w tym usług konwergentnych opartych wyłącznie na protokole IP; oraz (iii) zapewniają znacznie wyższe szybkości wysyłania danych (w porównaniu z podstawowymi sieciami szerokopasmowymi). Na obecnym etapie rozwoju rynku i technologii sieci NGA to: (i) światłowodowe sieci dostępne (FTTx) ⁽⁶⁷⁾; (ii) zaawansowane unowocześnione sieci kablowe ⁽⁶⁸⁾; oraz (iii) niektóre zaawansowane bezprzewodowe sieci dostępne zapewniające w sposób niezawodny wysokie szybkości przypadające na abonenta ⁽⁶⁹⁾.
- (55) Należy pamiętać o tym, że w dalszej perspektywie sieci NGA, zgodnie z przewidywaniami, zastąpią prawdopodobnie istniejące podstawowe sieci szerokopasmowe, a nie będą jedynie służyć ich modernizacji. W zakresie, w jakim sieci NGA wymagają odmiennej architektury sieci, oferującej znacznie lepszą jakość usług dostępu szerokopasmowego niż obecna oraz świadczenie wielorakich usług, których aktualne sieci szerokopasmowe nie są w stanie zapewnić, prawdopodobne jest, że w przyszłości rysują się znaczące różnice między obszarami objętymi sieciami NGA a obszarami, które nie zostaną nimi objęte ⁽⁷⁰⁾.
- (56) Państwa EFTA mogą swobodnie decydować o formie swojej interwencji, o ile jest ona zgodna z regułami pomocy państwa. W niektórych przypadkach państwa EFTA mogą zdecydować się na finansowanie tzw. sieci nowej generacji (NGN), tj. sieci dosyłowych, które nie dochodzą do użytkownika końcowego. Sieci dosyłowe są dla detalicznych operatorów telekomunikacyjnych nakładem niezbędnym do świadczenia usług dostępu na rzecz użytkowników końcowych. Tego rodzaju sieci mogą obsługiwać zarówno sieci podstawowe, jak i sieci typu NGA ⁽⁷¹⁾: do operatorów telekomunikacyjnych należy decyzja (inwestycyjna) co do tego, jakiego rodzaju infrastrukturę ostatniej mili chciałoby podłączyć do sieci dosyłowej ⁽⁷²⁾. Organy publiczne mogą również zdecydować się na podjęcie się

⁽⁶⁴⁾ Ze względu na szybki postęp technologiczny w przyszłości także inne technologie mogą być w stanie zapewnić usługi dostępu nowej generacji.

⁽⁶⁵⁾ W technologiach opartych na przewodach koncentrycznych, technologiach bezprzewodowych i mobilnych jako podstawę wykorzystuje się w pewnym zakresie infrastrukturę światłowodową, co upodabnia je pod względem koncepcji do sieci przewodowych, w przypadku których do dostarczania usługi w tej części „ostatniej mili”, która znajduje się poza zasięgiem światłowodu, wykorzystuje się przewody miedziane.

⁽⁶⁶⁾ Ostatnia część podłączenia do użytkownika końcowego może być wykonana w technologii przewodowej i bezprzewodowej. Zważywszy na dynamiczny rozwój zaawansowanych technologii bezprzewodowych, takich jak LTE-Advanced, oraz coraz powszechniejsze wprowadzanie na rynek technologii LTE lub Wi-Fi, stały dostęp bezprzewodowy następnej generacji (np. bazujący na szerokopasmowej technologii ruchomej z ewentualnymi dostosowaniami) mógłby być dobrą alternatywą dla niektórych przewodowych sieci NGA (np. FTTCab) przy spełnieniu pewnych warunków. Ponieważ medium transmisyjne w technologii bezprzewodowej jest „dzielone” (szybkość transmisji przypadająca na użytkownika zależy od liczby podłączonych użytkowników na obszarze objętym zasięgiem sieci) i wrażliwe na zmiany warunków atmosferycznych, aby zapewnić w sposób wiarygodny minimalną szybkość pobierania danych przypadającą na abonenta, jakiej można oczekiwać od sieci NGA, może zaistnieć konieczność budowy sieci stałego dostępu bezprzewodowego następnej generacji o określonym stopniu zagęszczenia lub zaawansowanej konfiguracji (np. z antenami kierunkowymi lub większą liczbą anten). Dostęp bezprzewodowy następnej generacji oparty na szerokopasmowej technologii ruchomej z ewentualnymi dostosowaniami musi także zapewniać wymagany poziom jakości usługi użytkownikom w stałym miejscu, obsługując jednocześnie w danym obszarze innych abonentów przemierzających się.

⁽⁶⁷⁾ Termin FTTx odnosi się do FTTC, FTTN, FTTP, FTTH oraz FTTB.

⁽⁶⁸⁾ Z wykorzystaniem modemu kablowego przynajmniej w standardzie DOCSIS 3.0

⁽⁶⁹⁾ Zob. np. decyzja Komisji w sprawie SA.33671 *Broadband Delivery UK, Zjednoczone Królestwo*.

⁽⁷⁰⁾ Jeżeli obecnie różnice między obszarem, na którym dostępny jest tylko internet wąskopasmowy (komutowany), a obszarem, na którym istnieje dostęp szerokopasmowy, oznaczają, że ten pierwszy jest obszarem „białym”, podobnie obszar, na którym nie istnieje infrastruktura szerokopasmowa nowej generacji, chociaż istnieje jedna podstawowa infrastruktura szerokopasmowa, należy również uznać za „biały” obszar, jeżeli chodzi o NGA.

⁽⁷¹⁾ W porównaniu z innymi sieciami, które nie są doprowadzone do odbiorcy końcowego (jak np. FTTC), ważną cechą infrastruktury dosyłowej NGN jest to, że umożliwia ona wzajemne połączenia z innymi sieciami.

⁽⁷²⁾ Decyzja Komisji w sprawie N 407/09 — Hiszpania — *Optical fibre Catalonia (Xarxa Oberta)*.

tylko robót inżynierii lądowej (takich jak wykopy na terenie nieruchomości publicznych, budowa kanałów) w celu umożliwienia i przyspieszenia procesu budowy/rozbudowy przez zainteresowanych operatorów ich własnych elementów sieci. Ponadto organy publiczne mogą także w stosownych przypadkach zechcieć wziąć pod uwagę rozwiązania satelitarne.

3.2. Rozróżnienie obszarów białych, szarych i czarnych w odniesieniu do podstawowych sieci szerokopasmowych

- (57) Na potrzeby oceny niedoskonałości rynku oraz celów związanych ze sprawiedliwością można dokonać rozróżnienia obszarów, które mogą być obszarami docelowymi. W dalszej części tekstu wyjaśniono powyższą różnicę. Na etapie dotyczącym określenia obszarów docelowych, w przypadku, gdy interwencja publiczna jest ograniczona do dosyłowej części sieci, ocena pomocy państwa uwzględni sytuację zarówno na rynkach dosyłowych, jak i na rynkach dostępowych⁽⁷³⁾.
- (58) Poniżej przedstawione zostaną różne normy uzasadniające interwencje publiczne na wspomnianych obszarach geograficznych.
- (59) Aby sklasyfikować obszary geograficzne jako białe, szare lub czarne, zgodnie z opisem zamieszczonym poniżej, organ przyznający pomoc musi określić, czy na danym obszarze docelowym istnieje infrastruktura szerokopasmowa. Ponadto, żeby w wyniku interwencji publicznej nie doszło do zakłócenia prywatnych inwestycji organy przyznające pomoc powinny także sprawdzić, czy inwestorzy prywatni mają konkretne plany rozwoju swojej infrastruktury w najbliższej przyszłości. Termin „najbliższa przyszłość” należy rozumieć jako odnoszący się do okresu trzech lat⁽⁷⁴⁾. Jeżeli organ przyznający pomoc rozważy budowę/rozbudowę dotowanej infrastruktury w dłuższym okresie, taki sam okres należy zastosować przy ocenie istnienia komercyjnych planów inwestycyjnych.
- (60) W celu sprawdzenia, czy żaden prywatny inwestor nie planuje rozwoju własnej infrastruktury w najbliższej przyszłości, organ przyznający pomoc powinien opublikować skrócony opis planowanego środka pomocy oraz zaprosić zainteresowane strony do składania uwag.
- (61) Istnieje ryzyko, że samo tylko „wyrażenie zainteresowania” przez prywatnego inwestora może opóźnić udostępnienie usług dostępu szerokopasmowego na danym obszarze docelowym, jeżeli następnie wspomniana inwestycja nie dojdzie do skutku, zaś interwencja publiczna zostanie wstrzymana. Organ przyznający pomoc mógłby zatem — przed wstrzymaniem interwencji publicznej — zwrócić się do prywatnego inwestora o przyjęcie na siebie pewnych zobowiązań. Zobowiązania te miałyby zapewnić znaczący postęp w rozszerzaniu zasięgu sieci, który miałby nastąpić w ciągu trzech lat lub w okresie dłuższym — przewidzianym w odniesieniu do wspieranej inwestycji. Organ przyznający pomoc może ponadto zażądać od danego operatora zawarcia stosownej umowy, w której określone zostałyby zobowiązania dotyczące budowy/rozbudowy. W takiej umowie można byłoby przewidzieć szereg etapów pośrednich, które należałoby zakończyć w ciągu trzech lat⁽⁷⁵⁾, a także konieczność składania sprawozdań z dokonanych postępów. Jeżeli jakiś etap pośredni nie zostanie osiągnięty, organ przyznający pomoc może kontynuować realizację swoich planów związanych z interwencją publiczną. Ta zasada odnosi się zarówno do sieci podstawowych, jak i sieci NGA.

3.2.1. „Obszary białe”: promowanie celu związanego ze spójnością terytorialną i rozwojem gospodarczym

- (62) „Obszary białe” to obszary, na których nie istnieje żadna infrastruktura szerokopasmowa i prawdopodobnie nie zostanie w najbliższej przyszłości zbudowana. Urząd uznaje, że zapewniając wsparcie finansowe na potrzeby świadczenia usług dostępu szerokopasmowego na obszarach, na których łączność szerokopasmowa nie jest obecnie dostępna, państwa EFTA działają na rzecz zapewnienia autentycznej spójności i rozwoju gospodarczego, stąd ich interwencje będą prawdopodobnie zgodne ze wspólnym interesem, o ile spełnione zostaną warunki określone w sekcji 3.4 poniżej⁽⁷⁶⁾.

⁽⁷³⁾ Decyzje Komisji w sprawach N 407/09 — Hiszpania — *Optical fibre Catalonia (Xarxa Oberta)* oraz SA. 33438 — Polska, *Sieć szerokopasmowa dla Polski Wschodniej*.

⁽⁷⁴⁾ Okres trzech lat byłby liczony od momentu publikacji informacji o planowanym środku pomocy.

⁽⁷⁵⁾ W tym względzie operator powinien być w stanie wykazać, że w ciągu trzech lat obejmie zasięgiem znaczącą część obszaru oraz jego mieszkańców, których dotyczą inwestycje. Na przykład organ przyznający pomoc może zwrócić się do każdego operatora, który zadeklaruje, że jest zainteresowany zbudowaniem własnej infrastruktury na obszarze docelowym, o przedstawienie w ciągu dwóch miesięcy wiarygodnego biznesplanu, dokumentów uzupełniających — np. umów pożyczki bankowej — oraz szczegółowego harmonogramu budowy. Ponadto inwestycja powinna rozpocząć się w ciągu dwunastu miesięcy; w tym czasie należy także uzyskać większość praw drogi niezbędnych do realizacji projektu. W odniesieniu do każdego sześciomiesięcznego okresu można uzgodnić kolejne etapy pośrednie umożliwiające ocenę postępu w realizacji środka.

⁽⁷⁶⁾ Zob. np. decyzje Komisji w sprawach N 607/09 — Irlandia, *Rural Broadband Reach*, lub N 172/09 — Słowenia, *Broadband development in Slovenia*.

3.2.2. „Obszary szare”: potrzeba dokonania bardziej szczegółowej oceny

- (63) „Obszary szare” to obszary, na których obecny jest jeden operator sieci, i w najbliższej przyszłości inna sieć ⁽⁷⁷⁾ nie zostanie prawdopodobnie zbudowana. Sam fakt działalności jednego operatora sieci ⁽⁷⁸⁾ niekoniecznie oznacza, że rynek zawodzi lub występują problemy ze spójnością. Jeżeli ten operator dysponuje władzą rynkową (monopol), może udostępniać obywatelom połączenie jakości usług i cen, które jest na poziomie niższym niż optymalny. Pewne kategorie użytkowników mogą nie otrzymywać odpowiednich usług, lub — jeżeli brak jest uregulowanych cen obowiązujących za hurtowy dostęp — ceny detaliczne mogą być wyższe od cen za takie same usługi oferowane na obszarach lub w regionach kraju, które są wprawdzie bardziej konkurencyjne, lecz pod innymi względami — porównywalne. Jeżeli ponadto szanse na to, że na rynku pojawiają się alternatywni operatorzy, są niewielkie, finansowanie alternatywnej infrastruktury mogłoby być właściwym działaniem ⁽⁷⁹⁾.
- (64) Z drugiej strony dotowanie budowy alternatywnej sieci na obszarach, na których prowadzi działalność już jeden operator sieci szerokopasmowej, może zakłócić dynamikę rynku. Przeznaczenie przez państwo wsparcia na budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych na „szarych” obszarach jest zatem uzasadnione jedynie w przypadku, gdy można wyraźnie wykazać, iż istnieje niedoskonałość rynku. Niezbędna będzie bardziej szczegółowa analiza oraz staranna ocena zgodności.
- (65) Obszary szare mogą kwalifikować się do otrzymania wsparcia ze strony państwa pod warunkiem spełnienia kryteriów zgodności określonych w sekcji 3.4 oraz jeżeli udowodniono, że: (i) nie oferuje się przystępnych cenowo i odpowiednich usług zaspokajających potrzeby obywateli lub użytkowników biznesowych ⁽⁸⁰⁾ oraz że (ii) niedostępne są inne środki umożliwiające osiągnięcie tego samego celu, które zakłócałyby funkcjonowanie rynku w mniejszym stopniu (w tym regulacje *ex ante*).
- (66) W celu wyjaśnienia ppkt (i) oraz (ii) Urząd oceni w szczególności:
- a) czy ogólne warunki rynkowe są nieodpowiednie, przyglądając się między innymi poziomowi aktualnych cen dostępu szerokopasmowego, rodzajowi usług oferowanych użytkownikom końcowym (prywatnym i biznesowym) i warunkom z nimi związanym;
  - b) jeśli uregulowania *ex ante* nie zostały nałożone przez krajowy organ regulacyjny — czy skuteczny dostęp do sieci nie jest oferowany osobom trzecim lub warunki dostępu nie sprzyjają efektywnej konkurencji;
  - c) czy ogólne bariery wejścia wykluczają ewentualne wejście na rynek innych operatorów z sektora łączności elektronicznej ⁽⁸¹⁾; oraz
  - d) czy żadne podejmowane środki lub działania zaradcze wymagane przez właściwe krajowe organy regulacyjne lub organy ds. konkurencji w odniesieniu do obecnego operatora sieci nie były w stanie rozwiązać tych problemów.

⁽⁷⁷⁾ Jedno i to samo przedsiębiorstwo może obsługiwać na tym samym obszarze oddzielne sieci stałe i ruchome, jednak nie wpłynie to na zmianę „koloru” takiego obszaru.

⁽⁷⁸⁾ Sytuacja pod względem konkurencyjności oceniana jest według liczby operatorów istniejącej infrastruktury. W decyzji Komisji N 330/2010 — Francja — *Programme national Très Haut Débit* wyjaśniono, że istnienie kilku operatorów detalicznych w ramach jednej sieci (w tym uwolnienie dostępu do lokalnej pętli abonenckiej (LLU)) nie powoduje przeklasyfikowania obszaru w obszar czarny, lecz że terytorium takie pozostaje obszarem szarym, ponieważ obecna jest tylko jedna infrastruktura. Jednocześnie istnienie konkurujących operatorów (na szczeblu detalicznym) będzie uznawane za wskazanie, że dany obszar jest wprawdzie obszarem szarym, może jednak nie stwarzać problemów w kontekście występowania niedoskonałości rynku. Konieczne będzie dostarczenie przekonujących dowodów na istnienie problemów z dostępem lub z jakością usług.

⁽⁷⁹⁾ W decyzji N 131/05 — Zjednoczone Królestwo, *FibreSpeed Broadband Project Wales* Komisja musiała ocenić, czy wsparcie finansowe oferowane przez władze walijskie na budowę otwartej, niezależnej pod względem wykorzystywanej technologii sieci światłowodowej łączącej 14 kompleksów biurowych można było uznać za zgodne ze wspólnym rynkiem, mimo że lokalizacje docelowe były już obsługiwane przez istniejącego operatora sieci zapewniającego dzierżawę łącza po regulowanych cenach. Komisja ustaliła, że oferowane przez istniejącego operatora dzierżawione łącza były bardzo drogie — ich ceny były prawie nieosiągalne dla MSP. Zob. również decyzja Komisji N 890/06 — Francja, *Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit* oraz decyzja Komisji N 284/05 — Irlandia, *Regional Broadband Programme: Metropolitan Area Networks („MANs”), etap II i III*.

⁽⁸⁰⁾ Oprócz specyfikacji wymienionych w pkt 66 organy przyznające pomoc mogłyby wziąć pod uwagę takie wskaźniki, jak: wskaźnik penetracji dla usług o najwyższych parametrach eksploatacyjnych, zbyt wysokie ceny za usługi o wysokich parametrach (w tym linie dzierżawione dla użytkowników końcowych, jak wyjaśniono w poprzednim przypisie), co zmniejsza popyt i zniechęca do innowacyjności czy wprowadzania usług administracji elektronicznej, nad którymi trwają prace i które wymagają wyższych parametrów niż te, które oferują istniejące sieci. Jeżeli na obszarze docelowym znaczna część obywateli i użytkowników biznesowych już ma dostęp do odpowiednich usług, należy zadbać o to, by interwencja publiczna nie doprowadziła do nadmiernej rozbudowy istniejącej infrastruktury. W takim przypadku interwencja publiczna może być ograniczona jedynie do środków mających na celu „wypełnianie luk”.

⁽⁸¹⁾ Jeżeli na przykład istniejąca już sieć szerokopasmowa została zbudowana na zasadzie uprzywilejowanego korzystania z kanałów lub dostępu do kanałów, które nie są dostępne dla innych operatorów sieci bądź z których inni operatorzy nie mogą korzystać.

- (67) Testowi zgodności opisanemu w sekcji 3.4 poniżej poddane zostaną jedynie obszary szare, które spełniają kryteria kwalifikowalności przedstawione powyżej.

3.2.3. „Obszary czarne”: interwencja państwa nie jest potrzebna

- (68) Jeśli w danej strefie geograficznej istnieją lub w najbliższej przyszłości będą istniały co najmniej dwie podstawowe sieci szerokopasmowe należące do różnych operatorów, a usługi dostępu szerokopasmowego są świadczone w warunkach konkurencji (konkurencja oparta na infrastrukturze⁽⁸²⁾), można założyć, że niedoskonałość rynku nie występuje. Dlatego też w takiej sytuacji państwo ma bardzo mały margines swobody na interwencję, która mogłaby przynieść dalsze korzyści. Wręcz przeciwnie, wsparcie ze strony państwa na finansowanie budowy dodatkowej sieci szerokopasmowej o porównywalnym potencjale doprowadzi w zasadzie do niedopuszczalnego zakłócenia konkurencji oraz wyparcia prywatnych inwestorów. Wobec tego przy braku wyraźnie wykazanej niedoskonałości rynku Urząd negatywnie oceni środki mające na celu sfinansowanie rozwoju dodatkowej infrastruktury szerokopasmowej w „obszarze czarnym”⁽⁸³⁾.

3.3. Rozróżnienie na obszary białe, szare i czarne dla sieci NGA

- (69) Rozróżnienie opisane powyżej w sekcji 3.2 na obszary „białe”, „szare” i „czarne” jest także istotne dla oceny, czy pomoc państwa na sieci NGA jest zgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) tego porozumienia.
- (70) Modernizacja wykorzystywanego sprzętu pozwala obecnie niektórym zaawansowanym podstawowym sieciom szerokopasmowym na wspieranie pewnych usług dostępu szerokopasmowego, które w przyszłości będą prawdopodobnie oferowane w ramach sieci NGA (takich jak podstawowy pakiet trzech usług, ang. *triple play*). Mogą się jednak pojawić nowe produkty lub usługi, których nie będzie można zastąpić ani z punktu widzenia popytu, ani podaży, i które będą wymagały przepustowości, niezawodności i znacznie większych szybkości pobierania i wysyłania danych przekraczających górne limity fizyczne podstawowej infrastruktury szerokopasmowej.

3.3.1. „Obszary białe według kryterium NGA”

- (71) W związku z powyższym na potrzeby oceny pomocy państwa na rozwój sieci NGA obszary, na których takie sieci obecnie nie istnieją i najprawdopodobniej w ciągu trzech lat nie zostaną zbudowane przez prywatnych inwestorów, zgodnie z pkt 59–61, należy uważać za „obszary białe według kryterium NGA”. Takie obszary kwalifikują się do otrzymania pomocy państwa na rozwój NGA, pod warunkiem że spełnione są kryteria zgodności określone w sekcji 3.4 i 3.5.

3.3.2. „Obszary szare według kryterium NGA”

- (72) Za „obszar szary według kryterium NGA” należy uważać obszar, na którym istnieje lub w ciągu najbliższych trzech lat ma zostać zbudowana tylko jedna sieć NGA⁽⁸⁴⁾ i żaden operator nie planuje zbudować sieci NGA w ciągu najbliższych trzech lat. Dokonując oceny, czy inne podmioty inwestujące w sieci mogłyby zbudować dodatkowe sieci NGA na określonym obszarze, należy uwzględnić wszelkie istniejące środki regulacyjne lub prawne, które mogły ograniczyć przeszkody w budowie takich sieci (dostęp do kanałów, wspólne korzystanie z infrastruktury itp.). W celu zweryfikowania, czy interwencja państwa jest niezbędna, Urząd będzie musiał przeprowadzić bardziej szczegółową analizę; interwencja państwa na takich obszarach wiąże się mianowicie z wysokim ryzykiem wypierania istniejących inwestorów oraz zakłócania konkurencji. W tym względzie Urząd przeprowadzi swoją ocenę, opierając się na warunkach zgodności określonych w niniejszych wytycznych.

3.3.3. „Obszary czarne według kryterium NGA”

- (73) Jeżeli na określonym obszarze istnieją lub w ciągu najbliższych trzech lat zostaną zbudowane co najmniej dwie sieci NGA należące do różnych operatorów, taki obszar należy uważać za „obszar czarny według kryterium NGA”. Urząd uzna, że wsparcie państwa na dodatkową, finansowaną ze środków publicznych, równoważną sieć NGA na takich obszarach, prawdopodobnie poważnie zakłóci konkurencję i jest niezgodne z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) tego porozumienia.

⁽⁸²⁾ Jeżeli istnieje tylko jedna infrastruktura, nawet jeżeli jest wykorzystywana — dzięki uwolnieniu dostępu do lokalnej pętli abonenckiej — przez kilku operatorów z sektora łączności elektronicznej, taki obszar uznaje się za obszar szary, na którym występuje konkurencja. Nie uważa się go za obszar czarny w rozumieniu niniejszych wytycznych. Zob. także decyzja Komisji w sprawie SA. 31316 *Programme national „Très haut débit”*, Francja.

⁽⁸³⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 19 lipca 2006 r. w sprawie środka pomocy nr C 35/05 (ex 59/05) — *Niderlandy, Broadband infrastructure in Appingedam* (Dz.U. L 86 z 27.3.2007, s. 1). W decyzji tej Komisja zauważyła, że nie uwzględniono w należyty sposób konkurencyjnych sił obecnych na tym konkretnym rynku. W szczególności Komisja odnotowała, że niderlandzki rynek dostępu szerokopasmowego charakteryzuje się szybkim rozwojem, a dostawcy usług łączności elektronicznej, w tym operatorzy telewizji kablowej i dostawcy usług internetowych, wprowadzają usługi szerokopasmowego przesyłu danych o bardzo wysokiej przepustowości bez żadnego wsparcia ze strony państwa.

⁽⁸⁴⁾ Jedno i to samo przedsiębiorstwo może obsługiwać na tym samym obszarze oddzielne sieci stałe i bezprzewodowe sieci NGA, jednak nie wpłynie to na zmianę „koloru” takiego obszaru.

3.4. Struktura środka i potrzeba ograniczenia zakłóceń konkurencji

- (74) Każdy środek stosowany przez państwo w celu wsparcia budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych powinien spełniać wszystkie zasady zgodności z funkcjonowaniem Porozumienia EOG opisane powyżej w sekcji 2.5, w tym kryteria dotyczące przyczyniania się do osiągnięcia celu stanowiącego przedmiot wspólnego zainteresowania, występowania niedoskonałości rynku, środka jako właściwego instrumentu polityki oraz efektu zachęty, jaki ma on wywoływać. Jeżeli chodzi o ograniczanie zakłóceń konkurencji, oprócz wykazania, w jaki sposób osiąga się „zmięnię skokową” we wszystkich przypadkach (na obszarach białych, szarych i czarnych)⁽⁸⁵⁾, następujące niezbędne warunki powinny zostać spełnione, aby wykazać proporcjonalność środka. Niespełnienie któregokolwiek ze wspomnianych warunków najprawdopodobniej spowoduje konieczność przeprowadzenia szczegółowej oceny⁽⁸⁶⁾ i może prowadzić do stwierdzenia braku zgodności pomocy z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.
- a) *Szczegółowe mapy i analiza zasięgu*: państwa EFTA powinny jasno określić, które obszary geograficzne zostaną objęte przedmiotowym środkiem wsparcia⁽⁸⁷⁾, w miarę możliwości we współpracy z właściwymi organami krajowymi. Zachęca się do zasięgania opinii krajowych organów regulacyjnych, lecz nie jest to obowiązkowe. Przykłady najlepszych praktyk sugerują stworzenie centralnej bazy danych o dostępnej infrastrukturze na terenie całego kraju, co przyczynia się do zwiększenia przejrzystości i ograniczenia kosztów wdrażania mniejszych, lokalnych projektów. Państwa EFTA dysponują swobodą w określaniu obszarów docelowych, zachęca się je jednak do tego, aby przed uruchamianiem procedury przetargowej uwzględniały — na etapie określania właściwych regionów — ich uwarunkowania gospodarcze⁽⁸⁸⁾.
- b) *Konsultacje publiczne*: państwa EFTA powinny w adekwatny sposób rozpowszechniać informacje o najważniejszych cechach środka oraz o wybranych obszarach docelowych, publikując istotne informacje dotyczące projektu oraz zapraszając do przekazywania uwag. Publikacja na centralnej stronie internetowej na szczeblu krajowym zasadniczo zapewniłaby udostępnienie takich informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom. Weryfikując wyniki procedury tworzenia map w drodze konsultacji społecznych, państwa EFTA zmniejszają do minimum zakłócenia konkurencji w odniesieniu do istniejących operatorów oraz operatorów, którzy zaplanowali inwestycje na najbliższą przyszłość, a ponadto umożliwiają tym inwestorom planowanie swojej działalności⁽⁸⁹⁾. Tworzenie precyzyjnych map i szczegółowe konsultacje nie tylko zapewniają wysoki poziom przejrzystości, ale również służą jako podstawowe narzędzie definiowania obszarów „białych”, „szarych” i „czarnych”⁽⁹⁰⁾.
- c) *Konkurencyjna procedura wyboru*: zawsze gdy organ przyznający pomoc wybiera operatora będącego osobą trzecią w celu budowy/rozbudowy i obsługi dotowanej infrastruktury⁽⁹¹⁾, procedura wyboru przeprowadzana jest zgodnie z duchem i zasadami dyrektyw o zamówieniach publicznych⁽⁹²⁾. Zapewnia ona przejrzystość wszystkim inwestorom pragnącym złożyć ofertę na realizację dotowanego projektu lub zarządzania nim. Równe i niedyskryminacyjne traktowanie wszystkich oferentów oraz obiektywne kryteria oceny są niezbędnymi warunkami procedury. Procedura przetargowa jest sposobem na ograniczenie kosztów budżetowych, zmniejszenie do

⁽⁸⁵⁾ Zob. pkt 47 powyżej.

⁽⁸⁶⁾ W wyniku szczegółowej oceny może okazać się konieczne wszczęcie procedury przewidzianej w części I art. 1 ust. 2 protokołu 3 do Porozumienia pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości.

⁽⁸⁷⁾ Taką mapę należy sporządzić w oparciu o liczbę domostw, przez które przechodzi konkretna infrastruktura sieci, nie zaś w oparciu o faktyczną liczbę domostw lub klientów podłączonych do infrastruktury jako odbiorcy.

⁽⁸⁸⁾ Na przykład zbyt małe obszary docelowe mogą nie dysponować dostatecznymi zachętami ekonomicznymi powodującymi, że uczestnicy rynku decydowaliby się na składanie ofert w celu uzyskania pomocy; zbyt duże obszary mogą natomiast ograniczyć konkurencyjność na etapie wyników procesu selekcji. Kilka procedur wyboru pozwala ponadto na odnoszenie korzyści z pomocy państwa przez różnych potencjalnych przedsiębiorców; zapobiegają one zatem sytuacji, w której udział w rynku jednego (już dominującego) operatora ulega dalszemu wzmocnieniu dzięki środkom pomocy państwa w związku z tym, że faworyzowani są więksi uczestnicy rynku lub że zniechęca się do wprowadzania technologii konkurencyjnych przeważnie na mniejszych obszarach docelowych.

⁽⁸⁹⁾ W przypadku wykazania, że istniejący operatorzy nie dostarczyli organom publicznym żadnych istotnych informacji na potrzeby przygotowania szczegółowych map, organy te będą musiały oprzeć się jedynie na tych informacjach, które zostały im udostępnione.

⁽⁹⁰⁾ Zob. np. decyzja Komisji w sprawie N 266/08 — Niemcy, *Broadband in rural areas of Bayern*.

⁽⁹¹⁾ Sytuacja jest inna w przypadku, gdy organ publiczny decyduje się na budowę/rozbudowę sieci i zarządzanie nią bezpośrednio (lub poprzez podmiot stanowiący w całości jego własność), tak jak w decyzji Komisji w sprawie N 330/2010 — Francja *Programme national Très Haut Débit* oraz SA.33807 (2011/N) — Włochy, *National Broadband Plan*. W takich sytuacjach, w celu zabezpieczenia poziomu konkurencji, jaki osiągnięto w następstwie liberalizacji sektora łączności elektronicznej w Unii, a w szczególności konkurencji, jaka istnieje dzisiaj na rynku detalicznego dostępu szerokopasmowego, w przypadku dotowanych sieci zarządzanych publicznie (i) operatorzy sieci publicznej powinni ograniczyć swoją działalność na określonych wstępnie obszarach docelowych i nie rozszerzać działalności na inne obszary atrakcyjne z komercyjnego punktu widzenia; (ii) organ publiczny powinien ograniczyć swoją działalność do utrzymywania pasywnej infrastruktury oraz udzielenia do niej dostępu, nie powinien natomiast angażować się w konkurencję z operatorami komercyjnymi na szczeblu detalicznym; oraz (iii) należy wprowadzić oddzielną księgowość funduszy wykorzystywanych w celu obsługi sieci i innych funduszy będących do dyspozycji organu publicznego.

⁽⁹²⁾ Akt, o którym mowa w pkt 2 załącznika XVI do Porozumienia EOG (dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi, Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114–240), Dz.U. L 245 z 7.9.2006, s. 22 oraz Supplement EOG nr 44 z 7.9.2006, s. 18.

minimum potencjalnej pomocy państwa oraz jednocześnie ograniczenie wybiórczego charakteru środka, ponieważ beneficjent nie jest wcześniej znany⁽⁹³⁾. Państwa EFTA zapewniają przejrzystość procedury⁽⁹⁴⁾ oraz konkurencyjny wynik⁽⁹⁵⁾, a także korzystają z przeznaczonej specjalnie do tego celu centralnej strony internetowej na szczeblu krajowym, publikując na niej informacje o wszystkich trwających procedurach przetargowych dotyczących środków pomocy państwa związanych z infrastrukturą szerokopasmową⁽⁹⁶⁾.

- d) *Oferata najkorzystniejsza pod względem ekonomicznym*: w ramach procedury przetargowej organ przyznający pomoc ustala jakościowe kryteria przyznania, na podstawie których oceniane są oferty. Istotne kryteria przyznania mogą obejmować na przykład uzyskany zasięg geograficzny⁽⁹⁷⁾, trwałość podejścia technologicznego lub oddziaływanie proponowanych rozwiązań na konkurencję⁽⁹⁸⁾. Takie kryteria jakościowe należy wyważyć względem wnioskowanej kwoty pomocy. W przypadku podobnych — jeśli nie identycznych — uwarunkowań jakościowych więcej punktów pierwszeństwa w całościowej ocenie oferty powinien z zasady uzyskać oferent wnioskujący o najniższą kwotę pomocy państwa; pozwoli to zmniejszyć przyznawaną kwotę pomocy. Organ przyznający pomoc powinien zawsze z góry określić względną wagę, jaką będzie przypisywał do każdego z wybranych (jakościowych) kryteriów.
- e) *Neutralność technologiczna*: ponieważ istnieją różne rozwiązania technologiczne służące dostarczaniu usług szerokopasmowych, w procedurze przetargowej nie należy faworyzować czy też wykluczać żadnej konkretnej technologii lub platformy sieciowej. Oferenci powinni mieć możliwość zaoferowania wymaganych usług dostępu szerokopasmowego przy wykorzystaniu lub połączeniu technologii, które uznają za najbardziej odpowiednie. W oparciu o obiektywne kryteria przetargowe organ przyznający pomoc jest wówczas uprawniony do wyboru najodpowiedniejszego rozwiązania technologicznego lub połączenia rozwiązań technologicznych. Zasadniczo uniwersalny zasięg na większych obszarach docelowych można uzyskać dzięki zastosowaniu kombinacji kilku technologii.
- f) *Wykorzystanie istniejącej infrastruktury*: możliwość ponownego wykorzystania istniejącej infrastruktury jest jednym z głównych czynników określających koszty budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych, państwa EFTA powinny zatem zachęcać oferentów do wykorzystania istniejącej infrastruktury w celu uniknięcia niepotrzebnego i nieekonomicznego powielania zasobów oraz w celu zmniejszenia finansowania ze środków publicznych. Każdy operator, który jest właścicielem infrastruktury na danym obszarze docelowym lub ją kontroluje (niezależnie od tego, czy jest ona faktycznie wykorzystywana), i który chciałby wziąć udział w przetargu, powinien spełnić następujące warunki: (i) poinformować organ przyznający pomoc oraz krajowy organ regulacyjny o tej infrastrukturze na etapie konsultacji społecznej; (ii) zapewnić innym oferentom wszystkie istotne informacje w takim terminie, który pozwoliłby tym oferentom na uwzględnienie wspomnianej infrastruktury w ich ofertach. Państwa EFTA powinny stworzyć krajową bazę danych dotyczącą dostępności istniejącej infrastruktury, która mogłaby być ponownie wykorzystana w celu budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych.
- g) *Dostęp hurtowy*: efektywny hurtowy dostęp osób trzecich do dotowanej infrastruktury szerokopasmowej jest niezbędnym elementem każdego środka pomocy państwa, w oparciu o który finansowana jest budowa nowej infrastruktury tego rodzaju. Dostęp hurtowy umożliwi w szczególności innym operatorom konkurowanie z wybranym oferentem (w przypadku gdy jest on obecny również na poziomie detalicznym), co wzmacnia konkurencję i zwiększa możliwość wyboru na obszarach, których dotyczy środek, a jednocześnie pozwala uniknąć utworzenia regionalnych monopolii usług. Warunek ten, który ma zastosowanie jedynie w odniesieniu do beneficjentów pomocy państwa, nie jest zależny od jakiegokolwiek wstępnej analizy rynku w rozumieniu art. 7

⁽⁹³⁾ Zob. na przykład decyzja Komisji N 475/07 — Irlandia, *National Broadband Scheme (NBS)*, decyzja Komisji N 157/06 — Zjednoczone Królestwo, *South Yorkshire Digital region Broadband Project*.

⁽⁹⁴⁾ Jeżeli przedmiotem takiej konkurencyjnej procedury wyboru jest zamówienie publiczne objęte zakresem dyrektyw UE dotyczących zamówień publicznych 2004/17/WE (akt, o którym mowa w pkt 4 załącznika XVI do Porozumienia EOG, Dz.U. L 245 z 7.9.2006, s. 22 oraz Suplement EOG nr 44 z 7.9.2006, s. 18) lub 2004/18/WE (akt, o którym mowa w pkt 2 załącznika XVI do Porozumienia EOG (Dz.U. L 245 z 7.9.2006, s. 22 i Suplement EOG nr 44 z 7.9.2006, s. 18), zawiadomienie o przetargu powinno być opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE w celu zapewnienia konkurencji obejmującej cały obszar EOG, zgodnie z wymogami określonymi w tych dyrektywach. We wszystkich pozostałych przypadkach informacje o przetargu powinny zostać opublikowane co najmniej w skali kraju.

⁽⁹⁵⁾ Jeżeli konkurencyjna procedura wyboru nie przyciągnie wystarczającej liczby oferentów, wyliczenie kosztów zaproponowane przez zwycięskiego oferenta może zostać poddane kontroli audytora zewnętrznego.

⁽⁹⁶⁾ Jeżeli z przyczyn technicznych utworzenie strony internetowej na poziomie krajowym nie jest możliwe, należy uruchomić strony na poziomie regionalnym. Takie regionalne strony internetowe powinny być ze sobą połączone.

⁽⁹⁷⁾ W rozumieniu obszaru geograficznego określonego w zaproszeniu do konkurencyjnej procedury wyboru.

⁽⁹⁸⁾ Na przykład większą liczbę punktów mogłaby otrzymać topologia sieci pozwalająca na pełne i skuteczne uwolnienie. Należy zauważyć, że na tym etapie rozwoju rynku długoterminowej konkurencji bardziej sprzyja topologia „punkt-punkt” niż topologia „punkt-wiele punktów”, podczas gdy koszty budowy/rozbudowy są porównywalne — zwłaszcza na obszarach miejskich. Sieci „punkt-wiele punktów” będą w stanie zapewnić pełne i skuteczne uwolnienie jedynie wtedy, gdy dostęp do pasywnych sieci optycznych w technologii WDM (WDM-PON) jest ustandaryzowany i wymagany na podstawie obowiązujących ram regulacyjnych.

dyrektywy ramowej ⁽⁹⁹⁾. Rodzaj zobowiązania do zapewnienia dostępu hurtowego, które nakłada się na dotowaną sieć, powinien być dostosowany do portfela obowiązków dotyczących dostępu określonych w ramach regulacji sektorowych ⁽¹⁰⁰⁾. Zasadniczo dotowane przedsiębiorstwa powinny oferować szerszy zakres produktów dostępu hurtowego niż zakres, który został zleony przez krajowe organy regulacyjne na mocy rozporządzenia sektorowego operatorom o znaczącej władzy rynkowej ⁽¹⁰¹⁾; beneficjent pomocy, budując własną infrastrukturę, korzysta bowiem nie tylko ze swoich zasobów własnych, ale również z pieniędzy podatników ⁽¹⁰²⁾. Dostęp hurtowy tego typu powinien być przyznany jak najwcześniej, zanim sieć zacznie funkcjonować ⁽¹⁰³⁾.

Efektywny *dostęp hurtowy* do dotowanej infrastruktury ⁽¹⁰⁴⁾ powinien być oferowany na okres co najmniej siedmiu lat. Jeśli pod koniec siedmioletniego okresu krajowy organ regulacyjny uzna na podstawie obowiązujących ram regulacyjnych, że operator danej infrastruktury ma znaczącą władzę rynkową na danym rynku, istniałaby potrzeba nałożenia zobowiązań dotyczących dostępu zgodnie z ramami regulacyjnymi sieci i usług łączności elektronicznej ⁽¹⁰⁵⁾. Zachęca się krajowe organy regulacyjne lub inne właściwe organy krajowe do publikowania wskazówek dla organów przyznających pomoc w sprawie zasad obowiązujących przy ustalaniu warunków dotyczących dostępu hurtowego i stawek opłat za taki dostęp. Aby zapewnić skuteczny dostęp, takie same warunki dostępu muszą mieć zastosowanie do całości dotowanej sieci, w tym także do tych części takiej sieci, gdzie wykorzystuje się istniejącą infrastrukturę ⁽¹⁰⁶⁾. Zobowiązanie dotyczące dostępu powinno być wykonywane niezależnie od jakichkolwiek zmian po stronie własności dotowanej infrastruktury, zarządzania nią lub jej obsługi.

- h) *Wycena dostępu hurtowego*: analiza porównawcza jest ważnym narzędziem gwarantującym, że przyznana pomoc posłuży do stworzenia warunków podobnych do tych, które dominują na innych konkurencyjnych rynkach łączności szerokopasmowej. Cena za hurtowy dostęp powinna opierać się na zasadach ustalania cen określonych przez krajowy organ regulacyjny oraz na punktach odniesienia; należy przy tym uwzględnić pomoc otrzymywaną przez operatora sieci ⁽¹⁰⁷⁾. Za punkt odniesienia należy przyjąć średnie opublikowane ceny hurtowe obowiązujące na innych porównywalnych, bardziej otwartych na konkurencję obszarach danego kraju lub EOG lub, z braku takich opublikowanych cen, ceny już określone lub zatwierdzone przez krajowy organ regulacyjny w odniesieniu do danych rynków i usług. Jeżeli nie ma do dyspozycji opublikowanych lub uregulowanych cen za określone produkty dostępu hurtowego, które posłużyłyby za punkt odniesienia, określenie cen powinno odbyć się z zachowaniem zasad orientacji kosztowej na podstawie metodyki ustalonej zgodnie z sektorowymi ramami regulacyjnymi ⁽¹⁰⁸⁾. Biorąc pod uwagę złożoność analizy porównawczej cen za dostęp hurtowy, zachęca się państwa EFTA do tego, aby upoważniły krajowe organy regulacyjne do udzielania organom przyznającym pomoc porad w powyższych sprawach oraz aby zapewniły krajowym organom regulacyjnym niezbędne zasoby personalne. Szczegółowy opis projektu związanego z przyznaniem pomocy należy przesłać do krajowego organu regulacyjnego przynajmniej 2 miesiące przed zgłoszeniem, aby organ ten miał dostateczną ilość czasu na przedstawienie opinii. W przypadkach, w których krajowy organ regulacyjny uzyskał takie kompetencje, organ przyznający pomoc powinien zasięgnąć porady krajowego organu regulacyjnego w sprawie określania cen za dostęp hurtowy oraz warunków jego zapewniania. Kryteria analizy porównawczej powinny zostać jasno określone w dokumentacji przetargowej.
- i) *Monitorowanie i mechanizm wycofania*: organy przyznające pomoc powinny ściśle monitorować realizację projektu związanego z infrastrukturą szerokopasmową przez cały czas jego trwania. W przypadkach gdy operator zostaje wybrany na podstawie konkurencyjnej procedury udzielania zamówień publicznych, zazwyczaj istnieje mniejsza

⁽⁹⁹⁾ Zob. odesłanie powyżej w przypisie 3. Ponadto kiedy państwa EFTA decydują się na model zarządzania, w którym w ramach dotowanej infrastruktury szerokopasmowej udostępnia się osobom trzecim wyłącznie usługi dostępu hurtowego, nie zaś usługi detaliczne, dalszemu ograniczeniu ulegają prawdopodobne zakłócenia konkurencji, jako że taki model zarządzania siecią pomaga uniknąć potencjalnie złożonych kwestii zawężania marży czy ukrytych form dyskryminacji w zakresie dostępu. Zob. np. SA.30317 — *High-speed broadband in Portugal*.

⁽¹⁰⁰⁾ Zawsze gdy środek pomocy państwa obejmuje finansowanie nowych elementów infrastruktury pasywnej, takich jak kanały czy słupy, należy udzielić dostępu również do tych elementów; dostęp ten powinien być nieograniczony w czasie. Zob. np. decyzje Komisji w sprawach N 53/2010 — Niemcy, *Federal framework programme on ducts support*, N 596/09 — Włochy — *Bridging the digital divide in Lombardia*, N 383/09 — Niemcy — zmiana decyzji N 150/08 *Broadband in the rural areas of Saxony*, N 330/2010 — Francja — *Programme national Très Haut Débit*.

⁽¹⁰¹⁾ Na przykład w przypadku sieci NGA punktem odniesienia powinien być wykaz produktów dostępu zawarty w zaleceniu dotyczącym NGA.

⁽¹⁰²⁾ Jeżeli pomoc państwa została przyznana na sfinansowanie budowy kanałów, powinny one być na tyle obszerne, aby można umieścić w nich więcej sieci kablowych, oraz aby można było zastosować w nich zarówno rozwiązania „punkt-wiele punktów”, jak i „punkt-punkt”.

⁽¹⁰³⁾ Jeżeli operator sieci świadczy również usługi detaliczne, zgodnie z zaleceniem dotyczącym sieci NGA, wiązałyby się to zazwyczaj z przyznaniem dostępu co najmniej na sześć miesięcy przed rozpoczęciem świadczenia takich usług detalicznych.

⁽¹⁰⁴⁾ Skuteczny dostęp hurtowy do dotowanej infrastruktury może być zapewniony za pośrednictwem produktów dostępu hurtowego, które wyszczególniono w dodatku II.

⁽¹⁰⁵⁾ Zob. odesłanie powyżej w przypisie 3.

⁽¹⁰⁶⁾ Na przykład korzystanie z dostępu hurtowego przez osoby trzecie nie może być ograniczone jedynie do detalicznych usług szerokopasmowych.

⁽¹⁰⁷⁾ Kwotę pomocy można brać pod uwagę w różnym zakresie, w zależności od sytuacji pod względem konkurencyjności w konkurencyjnej procedurze wyboru na obszarze docelowym. Punkt odniesienia stanowiłby zatem górny limit ceny hurtowej.

⁽¹⁰⁸⁾ Zachęca się państwa EFTA do zawierania umów, które będą motywować firmy do zmniejszania swoich kosztów wraz z upływem czasu, tak aby operatorzy nie zawyżali sztucznie kosztów. Na przykład — w przeciwieństwie do umów „koszt plus” — umowy w cenach stałych zachęcałyby firmy do ograniczania kosztów wraz z upływem czasu.

potrzeba monitorowania zmian poziomu opłacalności projektu. W wielu okolicznościach właściwe może być ustalenie kwoty pomocy na zasadzie *ex ante*, aby pokryć przewidywane niedopasowanie poziomu płynności w danym okresie, a nie ustalanie kwoty pomocy wyłącznie na podstawie kosztów i przychodów w miarę ich ponoszenia lub uzyskiwania. W pierwszym modelu występuje zazwyczaj więcej czynników zachęcających przedsiębiorstwa do ograniczania kosztów i podnoszenia z czasem efektywności. W razie bardzo dużej niepewności co do przyszłych kosztów i rozwoju sytuacji w zakresie przychodów oraz dużej asymetrii informacji organ publiczny może jednak zechcieć przyjąć modele finansowania, które nie będą oparte wyłącznie na zasadzie *ex ante*, ale będą łączyć elementy *ex ante* i *ex post* (np. z wykorzystaniem mechanizmów wycofania, żeby umożliwić zrównoważony podział niespodziewanych zysków). Aby nie nakładać nieproporcjonalnie wysokiego obciążenia na małe projekty realizowane lokalnie, uzasadnione może być wprowadzenie minimalnego progu na potrzeby mechanizmu wycofania. W związku z tym państwa EFTA powinny wdrożyć mechanizm wycofania, jeżeli kwota pomocy w danym przypadku przekracza 10 mln EUR⁽¹⁰⁹⁾. Organy przyznające pomoc mogą przyjąć, że wszelkie dodatkowe zyski, które odzyskano od wybranego oferenta, mogą być przeznaczone na dalszy rozwój sieci szerokopasmowych w obrębie programu ramowego oraz na takich samych warunkach, na jakich przyznano pierwotny środek pomocy. Obowiązek prowadzenia oddzielnej księgowości nakładany na zwycięskiego oferenta w odniesieniu do otrzymywanych dotacji ułatwi organom przyznającym pomoc monitorowanie realizacji programu oraz wszelkich dodatkowo wygenerowanych zysków⁽¹¹⁰⁾.

- j) *Przejrzystość*: państwa EFTA publikują na centralnej stronie internetowej przynajmniej następujące informacje na temat środków pomocy państwa: pełny tekst zatwierzonego programu pomocy i jego przepisów wykonawczych, nazwę beneficjenta pomocy, kwotę pomocy, intensywność pomocy oraz wykorzystane technologie. Takie informacje publikuje się po podjęciu decyzji o przyznaniu pomocy i przechowuje przez co najmniej 10 lat, zapewniając do nich powszechny dostęp bez ograniczeń. Beneficjent pomocy jest zobowiązany do udzielania uprawnionym osobom trzecim kompleksowego i niedyskryminacyjnego dostępu do informacji o jego infrastrukturze (w tym m.in. o kanałach, szafkach ulicznych i światłowodach) budowanej/rozbudowywanej w oparciu o środek pomocy państwa⁽¹¹¹⁾. Pozwoli to innym operatorom w prosty sposób ocenić możliwość dostępu do takiej infrastruktury; beneficjent pomocy powinien również przekazać wszelkie istotne informacje dotyczące sieci szerokopasmowej do centralnego rejestru infrastruktury szerokopasmowej — o ile taka baza danych istnieje w danym państwie EFTA — lub do krajowego organu regulacyjnego.
- k) *Sprawozdawczość*: począwszy od daty oddania sieci do użytku organ przyznający pomoc państwa powinien co dwa lata przekazywać Urzędowi Nadzoru EFTA najważniejsze informacje dotyczące projektu związanego z przyznaniem pomocy przez cały okres obowiązywania środka pomocy⁽¹¹²⁾. W przypadku krajowych lub regionalnych programów ramowych informacje dotyczące poszczególnych środków powinny zostać skonsolidowane przez władze krajowe lub regionalne, a następnie przekazane Urzędowi. Przyjmując decyzję w oparciu o niniejsze wytyczne Urząd może zażądać dodatkowych informacji sprawozdawczych dotyczących przyznanej pomocy.

3.5. Wsparcie szybkiej budowy/rozbudowy sieci NGA

- (75) Podobnie jak w przypadku polityki stosowanej w odniesieniu do budowy/rozbudowy podstawowych sieci szerokopasmowych, pomoc państwa na rzecz budowy/rozbudowy sieci NGA może stanowić właściwy i uzasadniony instrument, o ile zostanie spełniony szereg zasadniczych warunków. Wprawdzie operatorzy komercyjni podejmują swoje decyzje o inwestycjach w sieci NGA na podstawie przewidywanej opłacalności, lecz w wyborze, jakiego dokonuje organ publiczny, należy uwzględnić interes publiczny związany z finansowaniem otwartej i neutralnej platformy, na której kilku operatorów będzie w stanie konkurować o świadczenie usług na rzecz użytkowników końcowych.
- (76) Wszelkie środki w celu wspierania budowy/rozbudowy NGA muszą spełniać warunki zgodności z funkcjonowaniem Porozumienia EOG określone w sekcji 2.5 i 3.4. Ponadto spełnione muszą być następujące warunki, z uwzględnieniem konkretnych sytuacji, w których będą miały miejsce inwestycje publiczne w sieci NGA.
- a) *Dostęp hurtowy*: ze względu na właściwości ekonomiczne sieci NGA ogromne znaczenie ma zapewnienie skutecznego dostępu hurtowego innym operatorom. Jest to szczególnie ważne na obszarach, na których działają konkurujący ze sobą operatorzy podstawowych sieci szerokopasmowych⁽¹¹³⁾ i gdzie trzeba zapewnić utrzymanie na rynku konkurencyjnej sytuacji, jaka istniała przed interwencją. Warunki dostępu opisane powyżej

⁽¹⁰⁹⁾ Wycofanie nie jest konieczne w przypadku infrastruktury wyłącznie hurtowej, będącej własnością państwa i zarządzanej przez organ publiczny, której jedynym celem jest zapewnienie uczciwego i niedyskryminacyjnego dostępu wszystkim operatorom przy spełnionych warunkach określonych w przepisie nr 93.

⁽¹¹⁰⁾ Przykłady najlepszych praktyk sugerują monitorowanie i stosowanie mechanizmu wycofania przez okres co najmniej siedmiu lat, zaś wszelkie dodatkowe zyski (np. zyski wyższe niż zakładano w pierwotnym biznesplanie lub przekraczające średnią branżową) należy podzielić między beneficjenta oraz organ publiczny, zgodnie z intensywnością środka pomocy.

⁽¹¹¹⁾ Informacje te powinny być regularnie aktualizowane (np. co sześć miesięcy), a udostępnia się je w formatach, które nie są prawnie zastrzeżone.

⁽¹¹²⁾ Informacja taka musi zawierać co najmniej: oprócz informacji już podanych do wiadomości publicznej na podstawie pkt 74 lit. j), datę oddania sieci do użytku, produkty dostępu hurtowego, liczbę podmiotów ubiegających się o dostęp oraz dostawców usługi w obrębie sieci, liczbę domów objętych siecią, wskaźniki korzystania z sieci.

⁽¹¹³⁾ W tym operatorzy korzystający z lokalnej pętli abonenckiej.

w sekcji 3.4 określa się następująco. Dostęp w ramach dotowanej sieci musi być w związku z tym oferowany na uczciwych i niedyskryminacyjnych warunkach wszystkim operatorom ubiegającym się o dostęp; powinni mieć oni również możliwość skutecznego i pełnego uwolnienia⁽¹¹⁴⁾. Ponadto operatorzy będący osobami trzecimi muszą mieć dostęp do pasywnej, a nie tylko aktywnej⁽¹¹⁵⁾ infrastruktury sieciowej⁽¹¹⁶⁾. Zobowiązanie do zapewnienia dostępu powinno zatem obejmować — oprócz dostępu do strumienia bitów oraz uwolnionego dostępu do pętli i podpętli lokalnej — także prawo do wykorzystywania kanałów i słupów, światłowodów ciemnych lub szafek ulicznych⁽¹¹⁷⁾. Skuteczny dostęp hurtowy powinien być przyznawany na co najmniej siedem lat, zaś prawo dostępu do kanałów lub słupów nie powinno być ograniczone czasowo. Nie narusza to jakichkolwiek możliwych podobnych zobowiązań regulacyjnych, jakie mogą zostać nałożone przez krajowy organ regulacyjny na danym rynku w celu wspierania skutecznej konkurencji lub środków przyjętych w tym okresie lub po jego upływie⁽¹¹⁸⁾.

Może zdarzyć się, że na obszarach o niskiej gęstości zaludnienia, gdzie osiągalność usług dostępu szerokopasmowego jest ograniczona lub gdzie działają małe lokalne przedsiębiorstwa, wymaganie wprowadzenia wszystkich rodzajów produktów dostępu mogłoby w sposób nieproporcjonalny podwyższyć koszty inwestycji⁽¹¹⁹⁾, nie przynosząc znaczących korzyści w postaci większej konkurencji⁽¹²⁰⁾. W takiej sytuacji można sobie wyobrazić, że produkty dostępu wymagające kosztownych interwencji w zakresie dotowanej infrastruktury, które w innym przypadku nie byłyby przewidziane (np. wspólne umieszczenie w pośrednim punkcie dystrybucji), oferowane byłyby jedynie w przypadku uzasadnionego żądania ze strony innego operatora. Zapotrzebowanie uznawane jest za uzasadnione, jeżeli: (i) podmiot ubiegający się o dostęp udostępnia spójny biznesplan, który uzasadnia rozwój danego produktu w ramach dotowanej sieci, oraz (ii) na tym samym obszarze geograficznym żaden inny operator nie oferuje porównywalnego produktu dostępu w cenie zbliżonej do cen obowiązujących na obszarach o większej gęstości zaludnienia⁽¹²¹⁾.

Na poprzedni akapit nie można się natomiast powołać w przypadku obszarów o większej gęstości zaludnienia, gdzie można spodziewać się rozwoju konkurencji w zakresie infrastruktury. Z tego względu na takich obszarach dotowana sieć powinna odpowiadać wszystkim rodzajom produktów dostępu do sieci, jakimi mogą być zainteresowani operatorzy⁽¹²²⁾.

- b) *Sprawiedliwe i niedyskryminacyjne traktowanie*: dotowana infrastruktura musi umożliwić świadczenie konkurencyjnych i przystępnych cenowo usług na rzecz użytkowników końcowych przez konkurujących ze sobą operatorów. W przypadku, gdy operator sieci jest zintegrowany wertykalnie, należy ustanowić odpowiednie mechanizmy zabezpieczające w celu zapobieżenia wystąpieniu jakiegokolwiek konfliktu interesów, nienależnej dyskryminacji podmiotów ubiegających się o dostęp lub dostawców treści lub jakimkolwiek innym ukrytym pośrednim korzyściom. Podobnie, w kryteriach udzielania powinien być zawarty zapis, że oferenci proponujący model wyłącznie hurtowy, model wyłącznie pasywny lub obydwa modele, otrzymują punkty dodatkowe.

⁽¹¹⁴⁾ Na obecnym etapie rozwoju rynku skuteczne uwolnienie możliwe jest w przypadku topologii „punkt-punkt” (ang. *point-to-point*). Jeżeli wybrany oferent buduje sieć opartą na topologii „punkt-wiele punktów”, powinien zostać wyraźnie zobowiązany do zapewnienia skutecznego uwolnienia za pośrednictwem technologii wielokrotnienia z podziałem długości fali (WDM), jak tylko dostęp będzie ustandaryzowany i osiągalny na zasadach komercyjnych. Do czasu aż uwolnienie za pośrednictwem WDM zostanie dokonane w praktyce, wybrany oferent jest zobowiązany zapewnić podmiotom ubiegającym się o dostęp produkt wirtualnego uwolnienia, jak najbardziej zbliżony do uwolnienia fizycznego.

⁽¹¹⁵⁾ Jeżeli są oni beneficjentami pośrednimi, w razie uzyskania dostępu na szczeblu hurtowym sami mogą zostać zobowiązani do udzielenia dostępu do strumienia bitów. Mimo że pomoc została przyznana jedynie na infrastrukturę bierną, żądano również dostępu aktywnego, np. w decyzji Komisji w sprawie N 330/2010 — Francja, *Programme national Très Haut Débit*.

⁽¹¹⁶⁾ Takiej jak sprzęt w pomieszczeniach klienta lub inny sprzęt niezbędny do obsługi sieci. Jeżeli okazuje się, że dla zapewnienia skutecznego dostępu konieczna jest modernizacja niektórych części sieci, organ przyznający pomoc uwzględni to w swoich planach; np. przewidując kanały odpowiedniej wielkości, zwiększając rozmiary szafek ulicznych dla zapewnienia skutecznego uwolnienia itp.

⁽¹¹⁷⁾ Ścisłe zobowiązanie do zapewnienia dostępu jest szczególnie istotne z uwagi na możliwość rozwiązania kwestii tymczasowej substytucyjności między usługami oferowanymi przez operatorów istniejącej technologii ADSL i operatorów przyszłych sieci NGA. Zobowiązanie do zapewnienia dostępu zagwarantuje konkurującym operatorom ADSL możliwość przeniesienia klientów do sieci NGA, kiedy tylko uruchomiona zostanie dotowana sieć, a to oznacza możliwość rozpoczęcia planowania przyszłych inwestycji bez obaw o ograniczenie konkurencji, Zob. np. N 461/09 — Zjednoczone Królestwo, *Cornwall & Isles of Scilly Next Generation Broadband*.

⁽¹¹⁸⁾ W tym względzie należałoby wziąć pod uwagę ewentualne utrzymywanie się specyficznych warunków rynkowych, które uzasadniały przyznanie pomocy na rozwój danej infrastruktury.

⁽¹¹⁹⁾ Nieproporcjonalny wzrost kosztów musi być udowodniony szczegółowym i obiektywnym wyliczeniem kosztów przez organ przyznający pomoc.

⁽¹²⁰⁾ Zob. np. decyzja Komisji w sprawie N 330/2010 — Francja, *Programme national Très Haut Débit* oraz w sprawie SA.33671 — Zjednoczone Królestwo, *Broadband Delivery UK*.

⁽¹²¹⁾ W ramach analizy proporcjonalności Urząd może zaakceptować inne warunki w świetle specyfiki danej sprawy oraz ogólnego bilansu. Zob. np. decyzja Komisji w sprawie N 330/2010 — Francja, *Programme national Très Haut Débit* oraz w sprawie SA.33671 — Zjednoczone Królestwo, *Broadband Delivery UK*. Jeżeli warunki są spełnione, dostępu należy udzielić w terminie zwyczajowym dla danego rynku. W przypadku konfliktu organ przyznający pomoc powinien zwrócić się o radę do krajowego organu regulacyjnego lub do innego właściwego organu krajowego.

⁽¹²²⁾ W przypadku pasywnych sieci stałych powinna na przykład istnieć możliwość wspierania zarówno topologii „punkt-punkt”, jak również topologii „punkt-wiele punktów”, w zależności od wyboru operatora. W szczególności na obszarach o większej gęstości zaludnienia, gdyby kwalifikowały się one do objęcia pomocą państwa, udzielanie pomocy na inwestycje w zwykłą modernizację istniejących sieci, która nie prowadzi do skokowej zmiany także pod względem konkurencji, nie zostałyby uznane za leżące w interesie publicznym.

- (77) Projekty z wykorzystaniem pomocy państwa, mające na celu finansowanie sieci dostępowych⁽¹²³⁾ lub ograniczone do prac w zakresie inżynierii lądowej, dostępne dla wszystkich operatorów i otwarte na wszystkie technologie wykazują szczególnie cechy prokonkurencyjne. Ta cecha będzie uwzględniana w ocenie takich projektów.

3.6. Pomoc na ultraszybkie sieci szerokopasmowe

- (78) W świetle celów, o których mowa we wprowadzeniu, w szczególności celu polegającego na osiągnięciu 50 % penetracji połączeń internetowych o szybkości powyżej 100 Mb/s, oraz zważywszy że szczególnie na obszarach miejskich może występować zapotrzebowanie na wyższe parametry niż te, które inwestorzy komercyjni są chętni zaofiarować w najbliższej przyszłości, tytułem odstępstwa od pkt 73, w wyjątkowych przypadkach można byłoby dopuścić interwencję publiczną w odniesieniu do sieci NGA, w celu zapewnienia ultraszybkich połączeń o szybkości znacznie przekraczającej 100 Mb/s.
- (79) Na obszarach czarnych według kryterium NGA takie interwencje mogą zostać dopuszczone jedynie wówczas, gdy zmiana skokowa wymagana w pkt 47 zostanie udowodniona na podstawie następujących kryteriów stosowanych łącznie:
- a) w obrębie istniejących lub planowanych⁽¹²⁴⁾ sieci NGA sieć światłowodowa nie jest doprowadzona do lokalu użytkownika końcowego⁽¹²⁵⁾;
  - b) sytuacja na rynku nie zmierza w kierunku zapewnienia świadczenia w najbliższej przyszłości na warunkach konkurencyjnych, dzięki planom inwestycyjnym operatorów komercyjnych, ultraszybkich usług⁽¹²⁶⁾ o szybkości powyżej 100 Mbit/s zgodnie z pkt 59–61;
  - c) oczekuje się popytu na takie jakościowe udoskonalenia⁽¹²⁷⁾.
- (80) W sytuacji opisanej w poprzednim punkcie wszelkie nowe dotowane sieci muszą spełniać warunki zgodności z funkcjonowaniem Porozumienia EOG określone w pkt 74 i 76. Ponadto organ przyznający pomoc musi również wykazać, że:
- a) dotowana sieć posiada istotnie bardziej zaawansowane cechy technologiczne oraz lepsze parametry w porównaniu z możliwymi do zweryfikowania cechami i parametrami istniejących lub planowanych sieci⁽¹²⁸⁾ oraz
  - e) dotowana sieć będzie opierać się na otwartej architekturze i będzie obsługiwana jedynie jako sieć hurtowa oraz
  - f) pomoc nie prowadzi do nadmiernego zakłócenia konkurencji z innymi technologiami NGA, które ostatnio były przedmiotem znaczących nowych inwestycji infrastrukturalnych ze strony operatorów rynkowych na tych samych obszarach docelowych⁽¹²⁹⁾.
- (81) Jedynie w przypadku spełnienia tych uzupełniających warunków można uznać, iż finansowanie takich sieci ze środków publicznych jest zgodne z zasadami pomocy państwa w warunkach testu bilansującego. Innymi słowy, takie finansowanie musiałyby prowadzić do znaczącego i trwałego postępu technologicznego, który nie jest jedynie tymczasowy oraz który sprzyja konkurencji i nie zniechęca nadmiernie prywatnych podmiotów do inwestowania.

Przepisy końcowe

- (82) Niniejsze wytyczne wchodzi w życie w pierwszym dniu po ich przyjęciu. Urząd będzie stosować niniejsze wytyczne w odniesieniu do wszystkich zgłaszanych środków pomocy, względem których musi podjąć decyzję po przyjęciu niniejszych wytycznych, nawet w przypadku projektów zgłoszonych przed tą datą.

⁽¹²³⁾ Zob. pkt 56 powyżej. Interwencje wykraczające poza poziom centrali będą już uważane za NGA, a nie NGN. Zob. decyzja Komisji w sprawie SA.34031 — *Next generation broadband in Valle d'Aosta*.

⁽¹²⁴⁾ W oparciu o wiarygodne plany inwestycyjne na najbliższą przyszłość (trzy lata) zgodnie z pkt 59–61.

⁽¹²⁵⁾ Na przykład w przypadku sieci FTTH, w których światłowody są instalowane jedynie do węzłów (szafki uliczne), sieci NGA nie docierają do pomieszczeń użytkownika końcowego za pośrednictwem światłowodów. Podobnie, niektóre sieci kablowe korzystają również ze światłowodów aż do szafek ulicznych, zaś użytkownik końcowy podłączany jest za pośrednictwem przewodów koncentrycznych.

⁽¹²⁶⁾ Na przykład na obszarach, gdzie istnieje sieć FTTC lub sieć równoważna oraz zmodernizowana sieć kablowa (przynajmniej w standardzie DOCSIS 3.0), warunki rynkowe uważa się zwykle za wystarczająco konkurencyjne, aby mogły ewoluować w kierunku zapewnienia świadczenia ultraszybkich usług bez konieczności interwencji publicznej.

⁽¹²⁷⁾ Zob. np. wskaźniki w przypisie 81 i 82.

⁽¹²⁸⁾ Zob. pkt 59–61 powyżej.

⁽¹²⁹⁾ Tak zwykle byłoby w przypadku, gdy ze względu na pomoc operatorzy działający na rynku nie mogą odzyskać kosztów podjętej inwestycji w odpowiednim okresie z uwzględnieniem zwykłego okresu amortyzacji. W szczególności pod uwagę należy wziąć następujące (powiązane ze sobą) czynniki: wielkość inwestycji, jak niedawno została ona ukończona, minimalny okres wymagany do uzyskania odpowiedniego zwrotu z inwestycji, a także prawdopodobny wpływ uruchomienia nowej dotowanej ultraszybkiej sieci na liczbę abonentów istniejących sieci NGA oraz względne ceny abonamentu.

- (83) Zgodnie z przyjętymi przez Urząd zasadami stosowanymi do oceny pomocy państwa niezgodnej z prawem ⁽¹³⁰⁾ Urząd zastosuje wobec pomocy niezgodnej z prawem przepisy obowiązujące w momencie przyznawania pomocy. Zgodnie z powyższym Urząd zastosuje niniejsze wytyczne w przypadku pomocy niezgodnej z prawem przyznanej po ich publikacji.
- (84) Na podstawie art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG Urząd niniejszym proponuje państwom EFTA podjęcie właściwych środków oraz wprowadzenie zmian, w razie konieczności, w istniejących programach pomocy w celu dostosowania ich do przepisów niniejszych wytycznych w terminie dwunastu miesięcy od ich przyjęcia.
- (85) Wzywa się państwa EFTA do wyrażenia wyraźnej i bezwarunkowej zgody na zaproponowane stosowne środki w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania środków. W przypadku braku odpowiedzi Urząd uzna, że dane państwo EFTA nie wyraża zgody na zaproponowane środki.
- (86) Urząd będzie dokonywał przeglądu niniejszych wytycznych pod kątem zgodności z przyszłymi zmianami komunikatu Komisji — Wytyczne wspólnotowe w sprawie stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych, które będzie wprowadzała Komisja.
-

⁽¹³⁰⁾ Dz.U. L 73 z 19.3.2009, s. 23 oraz Supplement EOG nr 15 z 19.3.2009, s. 1. Zob. <http://www.eftasurv.int/?1=1&showLinkID=15119&1=1>

Dodatek I

Typowe rodzaje interwencji związane ze wsparciem na rozwój sieci szerokopasmowych

W swojej praktyce Komisja zaobserwowała pewne najczęściej powtarzające się mechanizmy finansowania, które stosowane są przez państwa UE w celu wsparcia budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych, które poddawane są ocenie na podstawie art. 107 ust. 1 TFUE, który odpowiada art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Poniższy wykaz jest orientacyjny i niewyczerpujący, ponieważ organy publiczne mogą opracować różne sposoby wspierania budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych lub odbiegać od przedstawionych modeli. Układy te zasadniczo obejmują pomoc państwa, chyba że inwestycja przeprowadzana jest zgodnie z zasadą testu prywatnego inwestora (zob. sekcja 2.2).

- 1. Przydział pieniężny** („finansowanie luk” ⁽¹⁾): w większości przypadków przeanalizowanych przez Komisję państwa EOG ⁽²⁾ przyznają inwestorom prowadzącym działalność w sektorze sieci szerokopasmowych ⁽³⁾ bezpośrednie dotacje pieniężne na budowę sieci szerokopasmowej, zarządzanie taką siecią i jej komercyjne eksploataowanie ⁽⁴⁾. Takie dotacje zazwyczaj wiążą się z pomocą państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, jako że dotacja finansowana jest z zasobów państwa i daje korzyść inwestorowi, który może prowadzić działalność komercyjną na warunkach, które nie byłyby osiągalne na rynku. W takim przypadku beneficjentami pomocy są zarówno operatorzy sieci otrzymujący dotację, jak i dostawcy łączności elektronicznej, którzy ubiegają się o hurtowy dostęp do dotowanej sieci.
- 2. Wsparcie niepieniężne:** w innych przypadkach państwa EOG wspierają budowę/rozbudowę sieci szerokopasmowych, finansując budowę pełnej sieci szerokopasmowej (lub jej części); jest ona następnie udostępniana inwestorom w sektorze komunikacji elektronicznej, którzy będą wykorzystywać elementy sieci w swoich własnych projektach budowy sieci szerokopasmowej. Wsparcie takie może przyjąć różne formy, przy czym najczęściej powtarzającą się jest ta, w której państwa EOG udostępniają pasywną infrastrukturę szerokopasmową, realizując prace z zakresu inżynierii lądowej (na przykład poprzez rozkopanie drogi) lub rozmieszczając kanały bądź światłowody ciemne ⁽⁵⁾. Taka forma wsparcia przynosi korzyści inwestorom w sektorze dostępu szerokopasmowego, którzy oszczędzają koszty inwestycyjne ⁽⁶⁾, jak również dostawcom łączności elektronicznej, którzy ubiegają się o hurtowy dostęp do dotowanej sieci.
- 3. Sieć szerokopasmowa, którą obsługuje państwo, lub jej części:** pomoc państwa może występować również wtedy, gdy państwo — zamiast udostępnić wsparcie podmiotowi inwestującemu w sieć szerokopasmową — buduje sieć szerokopasmową (fragmenty sieci) i obsługuje ją bezpośrednio, w ramach oddziału administracji publicznej lub własnej spółki ⁽⁷⁾. Taki model interwencji zazwyczaj obejmuje budowę pasywnej infrastruktury sieci będącej własnością państwa, z perspektywą udostępnienia jej operatorom sieci szerokopasmowej poprzez udzielenie hurtowego dostępu do sieci na niedyskryminacyjnych warunkach. Obsługa sieci i udzielenie hurtowego dostępu do niej za wynagrodzeniem stanowi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Budowa sieci szerokopasmowej z perspektywą komercyjnej eksploatacji stanowi — zgodnie z orzecznictwem — działalność gospodarczą. Pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG może zatem występować już w momencie budowy sieci szerokopasmowej ⁽⁸⁾. Za beneficjentów pomocy będą również uznawani dostawcy łączności elektronicznej ubiegający się o hurtowy dostęp do sieci obsługiwanej przez operatora publicznego.
- 4. Sieć szerokopasmowa, którą zarządza koncesjonariusz:** państwa EOG mogą również finansować budowę sieci szerokopasmowej, która pozostaje własnością państwa, jednak której obsługa zostanie zaoferowana za pośrednictwem konkurencyjnej procedury przetargowej operatorowi komercyjnemu, który będzie nią zarządzał i ją eksploatował na szczeblu hurtowym ⁽⁹⁾. W związku z tym, że sieć budowana jest z zamiarem jej eksploatacji, również

⁽¹⁾ „Finansowanie luk” odnosi się do różnicy między kosztami inwestycji a przewidywanym zyskiem dla inwestorów prywatnych.

⁽²⁾ Lub inne organy publiczne przyznające pomoc.

⁽³⁾ Termin „inwestorzy” oznacza przedsiębiorstwa lub operatorów sieci łączności elektronicznej, którzy inwestują w budowę i rozwój infrastruktury szerokopasmowej.

⁽⁴⁾ Przykładami finansowania luk są decyzje Komisji w sprawach 33438 a.o — Polska — *Projekt sieci szerokopasmowej w Polsce Wschodniej*, SA 32866 — Grecja — *Broadband development in Greek rural areas*, SA. 31851 — Włochy — *Broadband Marche*, N 368/09 — Niemcy — *Amendment of state aid broadband scheme*, N 115/08 — *Broadband in the rural areas of Germany*.

⁽⁵⁾ Zob. decyzje Komisji w sprawach N 53/2010 — Niemcy, *Federal framework programme on ducts support*, N 596/09 — Włochy — *Bridging the digital divide in Lombardia*, zob. także N 383/09 — Niemcy — zmiana pomocy N 150/08 *Broadband in the rural areas of Saxony*.

⁽⁶⁾ Koszty inżynierii lądowej i innych inwestycji w infrastrukturę pasywną mogą stanowić nawet 70 % łącznych kosztów projektu szerokopasmowego.

⁽⁷⁾ Decyzja Komisji w sprawie N 330/2010 — Francja — *Programme national Très Haut Débit*, w której wystąpiły różne formy interwencji; m. in. taka, w której samorzady lokalne (fr. *collectivités territoriales*) obsługują własne sieci szerokopasmowe w charakterze „administratora”.

⁽⁸⁾ Wyrok z 2011 r. w sprawie T-443/08 i T-455/08 *Freistaat Sachsen przeciwko Komisji*, Zb.Orz. s. II-1311.

⁽⁹⁾ Decyzje Komisji w sprawach N 497/2010 — Zjednoczone Królestwo, *SHEFA — 2 Interconnect*, N 330/2010 — Francja — *Programme national Très Haut Débit*, N 183/09 — Litwa, *RAIN project*.

w tym przypadku środek może stanowić pomoc państwa. Za beneficjentów pomocy uznany zostanie operator zarządzający siecią i ją eksploatujący, jak również dostawcy łączności elektronicznej ubiegający się o hurtowy dostęp do sieci.

Dodatek II

Glosariusz terminów technicznych

Do celów niniejszych wytycznych stosuje się podane poniżej definicje. Definicje pozostają bez uszczerbku dla dalszych zmian w odniesieniu do rynku, technologii i regulacji.

Segment dostępu: segment łączący — na tzw. odcinku ostatniej mili — sieć dosyłową i lokal użytkownika końcowego.

Sieć dosyłowa: element sieci szerokopasmowej, który stanowi bezpośrednie powiązanie między siecią szkieletową a siecią dostępową i służy do przesyłania danych do i z sieci globalnej.

Dostęp do strumienia bitów: dostawca zapewniający hurtowy dostęp instaluje połączenie dostępowe o wysokiej przepustowości do lokalu klienta i udostępnia to połączenie osobom trzecim.

Światłowody ciemne: światłowody ciemne bez podłączonych systemów transmisji.

Kanał: podziemna rura lub kanał kablowy, przez który biega (światłowodowe, miedziane lub koncentryczne) przewody sieci szerokopasmowej.

Pełne uwolnienie: fizyczne uwolnienie pętli umożliwia dostęp do linii dostępowej odbiorcy końcowego i pozwala systemom transmisji posiadanym przez konkurenta na bezpośrednią transmisję za pomocą tej linii. W pewnych okolicznościach uwolnienie wirtualne można uznać za równoważne z uwolnieniem fizycznym.

FTTH: doprowadzenie sieci światłowodowych do domów (ang. *fibre to the home*); dociera do lokalu użytkownika końcowego za pośrednictwem światłowodu; jest to sieć dostępową składająca się ze światłowodów zarówno w segmencie wejścia, jak i w segmencie przyłączeniowym sieci dostępowej (w tym okablowanie wewnątrz domu).

FTTB: doprowadzenie światłowodu do budynku (ang. *fibre to the building*); dociera do lokalu użytkownika końcowego za pośrednictwem światłowodu, to znaczy światłowód jest doprowadzony do budynku, lecz wewnątrz budynku wykorzystywany jest przewód miedziany, koncentryczny lub przewód LAN.

FTTN: doprowadzenie światłowodu do węzła (ang. *fibre to the nodes*). Światłowód kończy swój bieg w szafce ulicznej, nawet kilka kilometrów od lokalu klienta, przy czym ostatnia część połączenia realizowana jest za pośrednictwem przewodu miedzianego (sieci światłowodowe do szafki ulicznej/sieci VDSL) lub koncentrycznego (sieć kablowa/sieć DOCSIS 3). Rozwiązanie to jest często postrzegane jako rozwiązanie przejściowe, krok pośredni na drodze do pełnego FTTH.

Sieci neutralne: sieci, które mogą wspierać wszelkie rodzaje topologii sieci. W przypadku sieci FTTH infrastruktura powinna być w stanie wspierać zarówno topologię „punkt-punkt”, jak i topologię „punkt-wiele punktów”.

Sieć dostępu nowej generacji: sieci dostępu, które opierają się w całości lub części na elementach optycznych i które mogą zapewnić świadczenie usług szerokopasmowego dostępu o wyższych parametrach w porównaniu z istniejącymi podstawowymi sieciami szerokopasmowymi.

Sieć pasywna: sieć szerokopasmowa bez jakichkolwiek elementów aktywnych. Zazwyczaj składa się ona z infrastruktury technicznej, kanałów, światłowodów ciemnych oraz szafek ulicznych.

Dostęp hurtowy pasywny: dostęp do nośnika służącego transmisji bez jakichkolwiek elementów elektronicznych.

Punkt-wiele punktów: topologia sieci, w której linie przewidziane dla klientów indywidualnych prowadzone są do tymczasowego węzła pasywnego (na przykład szafki ulicznej), gdzie są one łączone w jedną wspólną linię. Połączenie może być albo bierne (z rozdzielaczami takimi jak funkcjonują w architekturze PON) lub aktywne (takie jak FTTC).

Punkt-punkt: topologia sieci, w której linia odbiorcy jest w całości przyłączona — począwszy od klienta do obszaru punktu dystrybucyjnego.

Produkty dostępu hurtowego: dostęp pozwala operatorowi na korzystanie z instalacji innego operatora. Produkty dostępu hurtowego, które mogą być udostępniane za pośrednictwem dotowanej sieci, są następujące:

- **sieć FTTH/FTTB:** dostęp do kanałów, światłowodów ciemnych, uwolniony dostęp do pętli lokalnej (uwolnienie WDM-PON lub przełącznicy światłowodowej ODF) oraz do strumienia bitów,
  - **sieci kablowe:** dostęp do kanałów i strumienia bitów,
  - **sieci FTTC:** dostęp do kanałów, uwolnienia podpętli oraz strumienia bitów,
  - **pasywna infrastruktura sieci:** dostęp do kanałów, światłowodów ciemnych lub uwolniony dostęp do pętli lokalnej. W przypadku operatora zintegrowanego: zobowiązania do zapewnienia dostępu (różniące się od dostępu do infrastruktury biernej) powinny być nakładane zgodnie z przepisami określonymi w zaleceniu w sprawie sieci NGA,
  - **sieci szerokopasmowe oparte na ADSL:** uwolniony dostęp do pętli lokalnej, dostęp do strumienia bitów,
  - **sieci ruchome lub bezprzewodowe:** strumień bitów, wspólne korzystanie z masztów fizycznych oraz z dostępu do sieci dosyłowych,
  - **platforma satelitarna:** dostęp do strumienia bitów.
-

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL